
HANDELINGEN GEMEENTERAAD 2025

ACHTSTE VERGADERING

op donderdag 3 juli om 20.00 uur

Overzicht van de verhandelende punten

		Reg.nr.	Pag.nr.
93	Opening en mededelingen		2
94	Vaststellen agenda		2
95	Vaststelling van de wijze van afdoening van ingekomen stukken week 24 en 25		3
96	Handelingen van de gemeenteraadsvergadering van 19 juni 2025		5
97	Besluitvorming hamerstukken		5
98	Voorstel van de Rekening en Auditcommissie aan de raad inzake Advies jaarstukken 2024	2525325	5
99	Voorstellen van het college aan de raad inzake concept- zienswijzen ontwerpbegrotingen 2026 Gemeenschappelijke Regelingen	2525331 2523312 2522293 2524318 2523306 2524324 2522291 2522294	5
100	Voorstel van het college aan de raad inzake jaarstukken 2024	2520254	6
101	Voorstel van het college aan de raad inzake Kadernota 2026	2520252	6
102	Sluiting		121

Voorzitter: mevrouw J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart, burgemeester.

Aanwezig zijn: de heer Analikwu, mevrouw Van den Berg, de heer Brink, mevrouw Dijk, mevrouw Fung Fen Chung, de heer Gommers, mevrouw Grobben, de heren Groeneveld, Herrema, Hombergen en Jaff, mevrouw Janssen, mevrouw De Jongh Swemer, de heer Koelewijn, mevrouw Kok, mevrouw De Koning, de heren Krishnasing en Maruf, mevrouw Osepa, mevrouw Romeijnders, de heren Schuurman, Van der Sluis en Van der Steeg, mevrouw Stehouwer, mevrouw Timmermans, de heren Treffers en Valk, mevrouw Van Velzen, mevrouw Verduijn, de heer Visser, mevrouw Van der Vlist, mevrouw Voogt, mevrouw Wattel, mevrouw Wessels en mevrouw Wentink.

Aanwezige wethouders: mevrouw Gooijer, mevrouw Huijsmans, mevrouw Schrederhof, de heer Van Vliet en mevrouw Zwart.

Raadsgriffier: de heer J. Mimpfen.

93. Opening en mededelingen.

De VOORZITTER: Hierbij open ik deze vergadering. Hartelijk welkom aan alle leden van de raad, de leden van het college, de ambtelijke ondersteuning en de aanwezigen op de publieke tribune. Ook van harte welkom aan alle mensen die vanuit huis met ons meekijken en -luisteren. Dat kan via de eigen webcast of via Omroep Delft.

Er zijn afmeldingen ontvangen van mevrouw Brussaard van Volt, de heer Van der Woerd van de ChristenUnie en de heer Stoop van Hart voor Delft.

Een eventuele hoofdelijke stemming beginnen we vanavond bij stemnummer 5, mevrouw Dijk van D66.

94. Vaststellen agenda.

De VOORZITTER: In de aanloop naar deze vergadering is een aantal moties en amendementen ontvangen en verspreid. Er zijn nog enkele wijzigingen te vermelden. Van motie 6.2.4 (Maak vaart met buitenzwembad voor Delft) van Hart voor Delft is na de verspreiding een nieuwe versie ontvangen. Heeft iedereen die gezien? Geen geluid is goed geluid. Motie 6.2.30 (Versterken van de culturele aanjaagfunctie voor jonge makers en kleine instellingen) van Volt wordt niet ingediend; daar ziet Volt van af. Daarnaast zijn er drie moties van Onafhankelijk Delft met enige vertraging binnengekomen, namelijk de moties 6.2.33, 6.2.34 en motie 6.2.35. Is eenieder op de hoogte van deze moties? Dat is het geval. Alle moties en amendementen zijn zoals gebruikelijk op het Raadsinformatiesysteem geplaatst, zijn inmiddels ook ondertekend en maken bij dezen deel uit van de beraadslaging.

Er zijn geen moties of amendementen binnengekomen bij agendapunt 6.1, de jaarstukken 2024. Betekent dit dat we dit onderwerp kunnen verplaatsen naar de hamerstukken? Ik kijk in het bijzonder naar Hart voor Delft, naar mevrouw De Jongh Swemer: kan dat eraf?

Mevrouw DE JONGH SWEMER (Hart voor Delft): Voorzitter. We hebben wel een stemverklaring.

De VOORZITTER: Prima. Als u die kort en krachtig houdt, zoals dat u natuurlijk betaamt, is dat uitstekend. We verschuiven dat agendapunt bij dezen dus naar de hamerstukken.

Het presidium stelt voor om ten aanzien van de bespreekagenda een totale spreektijd aan te houden van vier uur, hoewel de jaarstukken er dus af zijn gegaan. Dus keep it short; het is wat ruim bemeten, maar we laten het maar zo. Dit betekent 17 minuten per fractie en 51 minuten voor het college; ik kijk ook de wethouders aan. Ik constateer dat iedereen instemt met de voorgestelde spreektijd.

De agenda wordt aldus gewijzigd vastgesteld.

95. Vaststelling van de wijze van afdoening van ingekomen stukken van week 24 en week 25 van 2025.

Week 24

13-06-2025

2524324 Voorstel van het college aan de raad inzake zienswijze Meerjarenbegroting 2026-2029 en jaarverslag 2024 Veiligheidsregio Haaglanden
Agenderen voor de vergadering van de commissie Algemeen van 26 juni 2025

12-06-2025

2524323 College van B&W - beantwoording schr. vr. van de fractie HvD inzake Doorstroming minderjarige statushouders vanuit sociale huurwoningen
Voor kennisgeving aannemen

12-06-2025

2524322 College van B&W - Afschrift beantwoording brief voetgangersvereniging Fietsdoorsteek Vulcanusweg Röntgenweg
Betrekken bij de bespreking van 'Fietspad Vulcanusweg' tijdens de raad van 19 juni 2025

12-06-2025

2524320 College van B&W - beantw. schr.vr. STIP, PvdA, D66 en GL inz. Impact van de nieuwe OCW beleidsregels voor sport, cultuur en welzijn
Agenderen voor het Delfts Vragenronde van 10 juli 2025

12-06-2025

2524319 College van B&W - Jaarverslag Leerplicht en Doorstroompunt 2023 2024
Voor kennisgeving aannemen

12-06-2025

2524318 Voorstel van het college aan de raad inzake Zienswijze Avalex begroting 2026

HANDELINGEN GEMEENTERAAD 2025

Agenderen voor de vergadering van de commissie Algemeen van 26 juni 2025

12-06-2025

2524317 Burgerbrief - fietsdoorsteek Vulcanusweg Herculesweg
Betrekken bij de bespreking van de fietsdoorsteek in de raad van 19 juni 2025

12-06-2025

2524316 Burgerbrief versmalling Beatrixlaan
Betrekken bij de bespreking van raadsvoorstel 'Op weg naar Beatrixpark' in de cie. Algemeen van 10 juli 2025

10-06-2025

2524315 College van B&W - Besluit tot verlenging cameratoezicht Papsouwselaan
Agenderen voor het Delfts Vragenronde van 10 juli 2025

10-06-2025

2524314 Voorstel van het college aan de raad inzake 2e wijziging Legesverordening Delft 2025
Direct doorgeleiden naar de hamerstukkenagenda van de raad van 17 juli 2025

Week 25

20-06-2025

2525338 Gewijzigd voorstel van het college aan de raad inzake Jaarstukken 2024
Agenderen voor de commissie algemeen van 26 juni 2025 (cc cies. EFB, RV en SDW)
(vervangt raadsvoorstel 2520254)

20-06-2025

2525337 College van B&W - Voortgang afbouw Grondwateronttrekking Delft Noord 2025
Agenderen voor het Delfts Vragenronde van de cie. Algemeen van 10 juli 2025

20-06-2025

2525336 College van B&W - Verduurzaming gemeentelijke vastgoedportefeuille
Betrekken bij de bespreking Vastgoedanalyse op 9 september 2025 (onder voorbehoud van
beantwoording technische vragen)

20-06-2025

2525335 MRDH - Stukken informatiesessie AcEV AcVa 25 juni 2025 (cc cie. RV)
Voor kennisgeving aannemen

19-06-2025

2525334 Deloitte - Accountantsverslag 2024 Gemeente Delft (Definitief Concept)
Betrekken bij de bespreking van de jaarstukken op 26 juni 2025

19-06-2025

2525332 Besluit benoeming L.M. Barneveld tot commissielid van de gemeenteraad
Agenderen voor de raad van 19 juni 2025

19-06-2025

2525333 Voorstel van het college aan de raad inzake Beleidsnotitie Voetganger op 1
Agenderen voor de procedurevergadering van de cie. Algemeen van 10 juli 2025

HANDELINGEN GEMEENTERAAD 2025

19-06-2025

2525331 Voorstel van het college aan de raad inzake Concept-zienswijze bij MRDH ontwerp-begroting 2026 én ontwerp-Beleidsnota reserves e.d.

Betrekken bij de bespreking zienswijzen gemeenschappelijke regelingen in de cie. Algemeen van 26 juni 2025

19-06-2025

2525330 College van B&W - beantwoording schriftelijke vragen van de fractie VVD inzake zorgelijke reactietijden politie Delft

Agenderen voor het Delfts vragenronde van de cie. Algemeen van 10 juli 2025 (samen met 2522289 College van B&W - Rapportage politiecijfers 2024 en aanpak ondermijning 2024)

19-06-2025

2525329 College van B&W -Stand van zaken asielopvang
Voor kennisgeving aannemen

19-06-2025

2525328 College van B&W - beantwoording schriftelijke vragen van de fractie HvD inzake beantw. schr.vr. PvdA over verkeersdiscipline

Agenderen voor het Delfts Vragenronde van de cie. Algemeen van 10 juli 2025

19-06-2025

2525327 Wijkbewoners Tanthof en KNNV - Het Tanthofdreefspark een alternatieve visie op het stationsgebied Delft Campus

Betrekken bij de bespreking van de Definitieve Gebiedsvisie Station Delft Campus in de cie. Algemeen van 10 juli 2025

17-06-2025

2525325 Voorstel van de Rekening en Auditcommissie aan de raad inzake Advies jaarstukken 2024
Betrekken bij de bespreking van de jaarstukken in de cie. Alg. van 26 juni 2025

Besloten wordt overeenkomstig de behandelvoorstellen.

96. Handelingen van de gemeenteraadsvergadering van 19 juni 2025.

De Handelingen worden ongewijzigd vastgesteld.

97. Besluitvorming hamerstukken.

98. Voorstel van de Rekening en Auditcommissie aan de raad inzake Advies jaarstukken 2024 (2525325)

99. Voorstellen van het college aan de raad inzake concept-zienswijzen ontwerp-begrotingen 2026 Gemeenschappelijke Regelingen

- Metropoolregio Rotterdam-Den Haag (raadsvoorstel 2525331)
- GGD en VT Haaglanden (raadsvoorstel 2523312)
- Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (Inkoopbureau H10) (raadsvoorstel 2522293)
- Afvalinzameling Avalex (raadsvoorstel 2524318)
- Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) (raadsvoorstel 2523306)
- Veiligheidsregio Haaglanden (VRH)(raadsvoorstel 2524324)

- Regionale Belastinggroep (RBG) (raadsvoorstel 2522291)
- Gemeenschappelijke Regeling bedrijfsvoering Delft-Rijswijk (GRB) (raadsvoorstel 2522294)

100. Voorstel van het college aan de raad inzake jaarstukken 2024 (2520254)

De VOORZITTER: Hier zijn de jaarstukken dus aan toegevoegd. Intussen worden er gebakjes uitgedeeld. Als die allemaal uitgedeeld zijn, geef ik iemand het woord; dat is de verrassing van de avond. Eerst worden de gebakjes uitgedeeld, want anders begrijpt u niet waar het over gaat.

Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer GOMMERS (STIP): Voorzitter. Onze stemverklaring gaat over de gemeenschappelijke regelingen. Door bezuinigingen van de rijksoverheid zijn we genoodzaakt geweest om in regioverband onze partners te vragen om flink te bezuinigen. Gelukkig zien we dat dit veel partijen goed gelukt is. Daar willen we de verbonden partijen graag voor complimenteren. Bij andere partijen zien we dat het niet gelukt is, maar dat begrijpen we heel goed. Bepaalde diensten moeten gewaarborgd blijven en een grote bezuiniging zou daar een te groot risico voor zijn. STIP heeft begrip voor de keuzes die onze partners hebben gemaakt in hun begroting en gaat akkoord met de voorliggende conceptwijzigingen. We zullen daarom voor stemmen.

Mevrouw DE JONGH SWEMER (Hart voor Delft): Voorzitter. Wij stemmen tegen het besluit inzake de jaarstukken, omdat wij het niet eens zijn met het tweede dictum. Wij willen als raad namelijk zelf zeggenschap hebben en houden over de inzet van de reserves en de aanwending van het jaarrekeningresultaat. Tegelijkertijd onderschrijven wij het belang van een zorgvuldige financiële verantwoording en staan wij achter de opvolging van de aanbevelingen van de accountant, die bij bullet twee zijn verwoord.

Met inachtneming van deze stemverklaringen worden de voorstellen van de hamerstukkenlijst zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

De VOORZITTER: We komen straks bij het gebakje terecht, maar we gaan nu eerst naar de bespreekagenda.

101. Voorstel van het college aan de raad inzake Kadernota 2026 (2520252).

De VOORZITTER: Er is een flink aantal moties aangekondigd; een overzicht daarvan heeft u ontvangen. Ik verzoek alle fracties, zeker de eerste indieners, om in hun eerste termijn een toelichting te geven op de moties. We hanteren dezelfde spreekvolgorde als in de commissie. We beginnen dus met de grootste oppositiepartij. Vervolgens komt de grootste coalitiepartij en dan de op een-na-grootste oppositiepartij enzovoort. Dat leidt tot deze volgorde: Hart voor Delft, STIP,

de VVD en zo verder. Mevrouw De Jongh Swemer, ik zal u straks even onderbreken vanwege de traktatie.

Mevrouw DE JONGH SWEMER (Hart voor Delft): Voorzitter. U heeft mij nieuwsgierig gemaakt, maar we gaan wel merken wat er gaat gebeuren.

Vanuit Hart voor Delft zal ik enkele moties over de binnenstad toelichten, maar ik begin met een motie over de sloop van Wippolder. We hebben zojuist beneden in een vergaderzaal een petitie gekregen van mensen die in Wippolder wonen en die zeer ongerust zijn over de plannen van Woonbron om hun woningen te slopen. De mensen voelen zich niet gehoord en voelen zich ook helemaal niet gelukkig met de participatie. Wij dienen een motie in waarin wij zeggen: stop nou met die sloop van Wippolder en ga in gesprek met de bewoners over renovatie.

De heer TREFFERS (Volt): Ik zal deze interruptie vanavond een aantal keren plaatsen; u bent de eerste. Ik ben het eens met de strekking van deze motie, maar wat heeft zij te maken met de begroting?

Mevrouw DE JONGH SWEMER (Hart voor Delft): Wij hebben tegen de jaarstukken gestemd omdat wij vinden dat je de reserves moet kunnen aanwenden op de manier waarop wij dat willen. En je hebt geld nodig om met elkaar in gesprek te gaan en om ambtelijke capaciteit vrij te maken om een beschermd stadsgezicht aan te vragen, wat in de motie staat. Daarom deze motie bij de Kadernota: vanwege geld voor het beschermd stadsgezicht.

De heer VISSER (CDA): Ik heb een vraag over het dictum van de motie over Wippolder. Volgens onze fractie zijn de dicta 1 en 5 met elkaar in tegenspraak. Is mevrouw De Jongh Swemer dat met mij eens?

De heer TREFFERS (Volt): Volgens mij is juist datgene wat u in de motie níét doet het vrijmaken van geld voor de dingen waar u toe oproept. Kunt u me dat uitleggen?

Mevrouw DE JONGH SWEMER (Hart voor Delft): Wat de vraag van de heer Visser betreft: het klopt dat wij een beschermd stadsgezicht willen en de woningen zo willen behouden; daar hebben we dus het geld voor nodig waarover zojuist gezegd werd dat we dat geld niet zien. Maar stel nou dat het helemaal niet lukt, dan is dit eigenlijk een soort laatste strohalm door de mensen in elk geval te betrekken. Het is misschien dus een beetje dubbel - dat snap ik - maar we kunnen het vijfde dictum er eventueel uit halen als het dan voor u wat overtuigender is.

De heer VAN DER SLUIS (SP): Ik weet niet of het verhaal over de Wippolder al klaar was, maar ik vind het zo jammer dat we het nu heel veel over andere onderwerpen hebben en een paar minuten over de Wippolder. Het is zo jammer als we het daarbij laten. Vindt u het niet een goed idee om dit onderwerp te parkeren en het later terug te laten komen, zodat we hierover een gedegen discussie kunnen voeren, vooronderzoek kunnen doen en proberen zo veel mogelijk steun voor de Wippolder te krijgen?

De VOORZITTER: Mevrouw De Jongh Swemer, ik geef u graag nog de gelegenheid om deze vraag kort en krachtig te beantwoorden. Dan ga ik naar de traktatie.

Mevrouw DE JONGH SWEMER (Hart voor Delft): Ik vind het een goed idee om hier als raad de tijd voor te nemen, maar de strekking van de motie is: geen sloop. Als dat nadrukkelijk aan de orde komt in het gesprek dat dan gevoerd wordt, kunnen we dat steunen.

De VOORZITTER: Daar komt dan misschien de vraag uit voort om even na te denken over de vraag of u de motie wilt handhaven of dat u dit liever op een andere manier hier aan de orde wil stellen, zoals de heer Van der Sluis en eigenlijk ook de andere twee raadsleden hebben gesuggereerd. Maar ik ga dit nu even onderbreken, want er is natuurlijk een hoofdschuldige die dit gebakje rond heeft laten gaan. Ik geef het woord aan mevrouw Malou Janssen.

Mevrouw JANSSEN (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Ik stel jullie graag voor aan Ukkie, die nu 14,5 week in mijn buik is.

(Geroffel op de tafels)

Mevrouw JANSSEN (PvdA): Dank! Alles is goed. Daarom vond ik het fijn om jullie hierover te informeren, ook omdat vanaf eind november mijn positie in ieder geval tijdelijk overgenomen wordt door Simon. Nu zijn jullie daar ook van op de hoogte. Ik hoop dat het gebakje lekker smaakt. De kleur zegt verder niks, want we weten dat gewoon nog niet.

De VOORZITTER: Dat blijft dan nog een verrassing.

Mevrouw JANSSEN (PvdA): Dat is gewoon de echo.

De VOORZITTER: Ik denk dat ik namens de hele raad spreek als ik je van harte feliciteer en dat we het je allemaal van harte gunnen, Malou. We zijn echt heel blij dat dit jou mag overkomen en we wensen je een hele goede verdere zwangerschap. Natuurlijk doen we dat wel met pijn in het hart, want we weten dat je ons in zekere zin op een bepaald moment gaat verlaten. Dat is de werkelijkheid, maar voor dit moment zit je met al je ervaring en ook met deze nieuwe ervaring aan tafel met alle betrokkenheid die je altijd toont. Van harte gefeliciteerd. Een warme, big hug vanaf hier namens de hele raad en een hele goede, gezonde tijd toegewenst. Alle goeds!

(Geroffel op de tafels)

De VOORZITTER: Wordt vervolgd. We gaan weer naar mevrouw De Jongh Swemer.

Mevrouw DE JONGH SWEMER (Hart voor Delft): Gefeliciteerd, mevrouw Janssen, met het lekkere gebakje, maar vooral met het leuke nieuws.

Wij hebben drie moties over de binnenstad. We hopen dat onze motie over de paardentram voor zich spreekt. We moeten wat trotser zijn op wat wij als Delft te bieden hebben. We hebben cultureel erfgoed niet alleen in stenen zitten, maar ook in mensen, evenementen en activiteiten. Daarom willen wij Toon Paap, die al tien jaar lang de paardentram exploiteert, tot Delfts cultureel erfgoed bestempelen. We hopen daarvoor steun van u te krijgen.

Twee moties slaan op de binnenstad en evenementen in de winter. In de winter zijn Delft, de Delftse wijken en de Delftse binnenstad vaak uitgestorven. We willen daar meer activiteiten, zodat er meer mensen echt in Delft komen om iets te doen te hebben. Vandaar de motie Winterevenement en de motie Speelse fontein. Ook gelet op de hitte, om maar wat te zeggen, zou het fijn zijn om ook in de zomer extra dingen te hebben die de mensen hun huis uit en de stad en de wijken in trekken. Daarom onze moties over een winterevenement en een speelse fontein.

De heer VALK (CDA): Ik heb twee vragen over de twee Marktmoties. Allereerst: waarom per se op de Markt en niet ergens anders? Een speelse fontein kan volgens mij immers ook op andere plekken in de stad. Waarom moet alles per se op dit plein komen? Mijn tweede vraag stel ik omdat dit allebei blanco-chequemoties zijn: zit hier ook een maximaal bedrag aan dat uitgegeven mag worden of roept u het college op om financiering te regelen, mag het college dan een bedrag betalen en steunt Hart voor Delft dat dan? Is dat de strekking van de motie?

De heer TREFFERS (Volt): Eigenlijk eenzelfde soort vraag: ik vind het echt een hele goede motie om iets te gaan doen op de Markt, maar mijn suggestie zou dan zijn: zullen we dan niet samen schriftelijke vragen stellen over wat er allemaal mogelijk is op de Markt en wie we daarbij kunnen betrekken in plaats van dat we nu eigenlijk dat hele proces afsnijden en het met een motie proberen te behandelen?

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): Onafhankelijk Delft heeft een vraag over de ijsbaan op de Markt. We weten allemaal dat ons is ingepeperd dat dat niet kan vanwege het koningshuis. We vragen ons af hoe Hart voor Delft daarnaar kijkt. En is Hart voor Delft het niet met Onafhankelijk Delft eens over "liever een Delftdag dan een winterevenement", omdat we ook al Lichtjesavond hebben?

Mevrouw DE JONGH SWEMER (Hart voor Delft): De strekking van beide moties is eigenlijk dat je niet eenmalig iets doet, maar dat je de hele winter door de mensen naar de Markt trekt. Wat de ijsbaan betreft: er zijn nieuwe technieken. Vroeger kon het niet, maar tegenwoordig heb je rolvloeren die je uit- en inrolt. Je hebt dus zo een leuke ijsbaan op de Markt. We zien al gedurende winters dat er gewoon niets te doen is in Delft. In de hele winter is er behalve Lichtjesavond gewoon niets te doen. Dat moeten we onze binnenstad niet aandoen. De prachtige binnenstad moet gekoesterd, gezien en beleefd worden. Daarom deze moties. Het is geen blanco cheque. We hebben gezien dat er best wel wat geld over is. Er is € 13,2 miljoen over van de begroting voor 2024. Stop nou niet alles in die reserves, maar laat ons als raad daar een beetje over meebeslissen. Als wij een goede begroting zien van wat

dit zou gaan kosten ... Daarmee heb ik misschien ook de heer Treffers gerustgesteld. Ons dictum is niet "het moet en zal op deze manier". Dit is een Kadernota en wij willen graag geld reserveren om de binnenstad in de winter aantrekkelijker te maken. Daar gaat het om.

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): Is Hart voor Delft niet van mening dat we dit breder kunnen oppakken in plaats van het bij onszelf te zoeken, zodat er initiatieven worden georganiseerd voor zelfpromotie, ook door de binnenstad zelf? Wij hebben natuurlijk een mooie wintermarkt in december. Daar zou het 'm toch ook in kunnen zitten in plaats van dat we het nu weer uit onze reserves halen?

De heer VALK (CDA): Mijn vraag "waarom per se op de Markt?" is nog niet beantwoord. Zo groot is zo'n fontein niet; die past op heel veel plekken. Waarom moet die dan per se nou net op dit ene plein komen? Delft is groter dan de Markt, zou ik Hart voor Delft willen meegeven.

Mevrouw DE JONGH SWEMER (Hart voor Delft): We moeten de binnenstad wat meer promoten. Vroeger hadden we een ijsbaan op de Beestenmarkt. Dat was hartstikke leuk. Om de een of andere reden is dat gestopt. Er is zoveel gestopt. Delftdag is gestopt. We stoppen alleen maar met leuke dingen voor Delft. We moeten eens gaan investeren in onze stad. De binnenstad is juist dé locatie waar je de mensen naartoe wil hebben. Vandaar onze motie voor de binnenstad.

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): Waarom zo gericht op de binnenstad? Er is hier al heel veel en het is al een leuke stad an sich, maar in de wijken zijn er allemaal dode gaten en hoeken waar nooit iets leuks georganiseerd wordt. Dat geldt voor Delft-West, maar ook voor andere wijken, zoals de Wippolder. Daar is helemaal nooit iets. Dus waarom niet daar?

De heer VAN DER STEEG (PvdA): Ik hoor Hart voor Delft regelmatig betogen dat het juist belangrijk is dat er op momenten en in delen van de binnenstad rust is. Hoe strookt dat met dit pleidooi?

Mevrouw DE JONGH SWEMER (Hart voor Delft): Het een sluit het ander niet uit, zeg ik tegen Onafhankelijk Delft. We zeggen niet "niet in de wijken", maar "graag in de binnenstad". Als er goede voorstellen komen om dingen in de wijken te organiseren .. Dat zegt ook onze zomermotie over fontein: juist ook in de wijken. Het is wat ons betreft niet of/of, maar en-en. Met betrekking tot het Rietveld hebben we inderdaad gepleit voor rust in de binnenstad, maar het Rietveld is echt een woonstraat en de Markt heeft een ander karakter. Dat moet u met mij eens zijn.

Mevrouw VAN DER VLIST (ChristenUnie): Toch nog even over de Markt, om af te sluiten. Is Hart voor Delft het niet deels met ons eens dat er ook een taak is voor bijvoorbeeld ondernemers in de stad om samen iets te organiseren in de winter, zoals op het Doelenplein gebeurt op Bevrijdingsdag? Kunt u daarop reageren?

Mevrouw DE JONGH SWEMER (Hart voor Delft): We willen dit ook mét de ondernemers doen; dat staat er ook bij.

Mevrouw DE KONING (Hart voor Delft): Voorzitter. Ik ben benieuwd hoeveel vragen ik krijg, maar ik heb gelukkig maar één motie. Sinds de speeltuin Westerhonk ook voor kinderen met een beperking ingericht is, krijgen we steeds de vraag of daar ook kinderen kunnen spelen die niet tegen prikkels kunnen. Daarvoor zou de speeltuin eigenlijk eerder open moeten. Ook zijn er vragen, zeker in het zomerseizoen van april tot eind september, in de zin van: kunnen jullie niet langer open blijven? De beheerder van de speeltuin wordt betaald van 13.30 uur tot 17.00 uur. We zouden eigenlijk graag om 13.00 uur open gaan, zodat kinderen met een beperking met betrekking tot prikkels eerder zouden kunnen spelen, want die hebben vaak genoeg aan een halfuurtje of drie kwartier. Dan wordt de beheerder dus langer doorbetaald, zodat we in de zomer tot 18.00 uur open kunnen zijn. Dat zou erg fijn zijn.

Mevrouw VAN DEN BERG (VVD): Wellicht heeft mevrouw De Koning bij het opstellen van deze motie even met de ambtelijke organisatie geschakeld, want wat voor kosten brengen deze extra openingstijden met zich mee?

De heer VALK (CDA): Naast de uitstekende vraag van de VVD, die ik ook had - wie gaat dit betalen en wat kost dit? - is mij uit de motie niet helemaal duidelijk of de extra tijden, zowel ervoor als na afloop, alleen bedoeld zijn voor kinderen die dat nodig hebben, zodat de speeltuin dus niet algemeen maar beperkt open is. Klopt dat of is dat alleen vanaf 13.00 uur? Dat is mij uit uw betoog niet helemaal duidelijk.

Mevrouw DE KONING (Hart voor Delft): Eerst de vraag van meneer Valk: het gaat om een halfuur eerder open voor kinderen met een beperking, vooral qua prikkels, want bij een volle speeltuin met 20 of 30 kinderen en het bijbehorende geluid vluchten deze kinderen weg, omdat ze daar ze niet tegen kunnen. Als we wat eerder open kunnen, kunnen zij dus rustig komen spelen, een halfuurtje tot drie kwartier. Het uur aan het einde is omdat we in de buurt en in de wijk merken dat de mensen heel graag willen dat we zeker in de zomermaanden tot 18.00 uur open zijn in plaats van dat we om 17.00 uur al dichtgaan.

Dan de vraag van mevrouw Van den Berg: dat kost dus een salaris van anderhalf uur voor de beheerder. Dat gaat via Sportfondsen, dat aangestuurd wordt door de gemeente. We dachten: misschien is er iets te doen in de algemene reserves. Het is één beheerder, die daar met hart en ziel rondloopt. Afgelopen week zijn we met alle warmte dichtgegaan in de middag, maar de beheerder heeft zich aangemeld om ook in de avond het beheer van de speeltuin te doen en daarmee zijn we extra uren open geweest, zodat de kinderen toch konden spelen.

Mevrouw GAAL (Onafhankelijk Delft): Onafhankelijk Delft vindt het in ieder geval een mooi idee, maar hoe gaat u realiseren dat 's morgens kinderen die niet tegen prikkels kunnen naar binnen mogen en dat andere kinderen dan niet denken: o, de speeltuin is open; wij willen ook naar binnen?

Mevrouw DE KONING (Hart voor Delft): Er zit een groot hek in; dat kan je gewoon dicht doen.

De heer KOELEWIJN (Hart voor Delft): Voorzitter. Ik wil graag kort twee moties toelichten, allereerst de motie Maak vaart met een buitenzwembad voor Delft. De afgelopen jaren is door het college gewerkt aan twee onderzoeken: naar een mogelijk buitenzwembad in Kerkpolder en naar open zwemwater in Delft. De resultaten zijn er nog niet, terwijl de behoefte wel groeit. De Delftse Hout is vaak ongeschikt door blauwalg. Het nieuwe binnenbad loopt vertraging op en de warme zomers maken de vraag naar verkoeling alleen maar groter. Voor veel Delftenaren, zeker zij die niet zomaar de stad uit kunnen, ontbreekt een laagdrempelige zwemvoorziening. Deze motie vraagt het college om de onderzoeksresultaten zo spoedig mogelijk met de raad te delen en om werk te maken van een concreet plan. Het is wel fijn dat de wethouder na overleg hierover deze motie kan ondersteunen.

De heer JAFF (GroenLinks): Ook wij vinden het belangrijk dat we een goede zwemfaciliteit hebben in Delft, maar als zelfs de wethouder heeft gezegd te kunnen leven met de lijn van de motie en dat dit zal worden gedaan, wat is dan nog de toegevoegde waarde van deze motie?

De heer KOELEWIJN (Hart voor Delft): Dat zullen we zien op het moment dat de wethouder hier straks op gaat antwoorden.

De motie Toegankelijkheid en bereikbaarheid van maatschappelijke en eerstelijns zorgvoorzieningen onder druk gaat over bereikbaarheid. Steeds meer bewoners ervaren dat maatschappelijke en medische voorzieningen lastig bereikbaar worden, bijvoorbeeld door beperkte parkeermogelijkheden of strengere regels. Dank voor de oplegger over de afdoening van de motie Parkeren bij wijk- en buurthuizen. Onze motie sluit daar heel goed op aan, maar het college kijkt nu vooral naar buurthuizen. Wij vragen om een breder plan voor alle maatschappelijke en medische voorzieningen, zoals huisartsen, fysiotherapeuten en bijvoorbeeld begraafplaats Jaffa. De oplossing via een speciale parkeervergunning kan daarvan onderdeel zijn, maar voor sommige locaties is mogelijk maatwerk nodig. Deze motie is dus geen alternatief, maar een verbreding en verdieping van wat het college al verkent.

Mevrouw GROBBEN (Hart voor Delft): Voorzitter. Vanavond dien ik voor Hart voor Delft vier moties in die eigenlijk allemaal om iets heel simpels draaien, namelijk de zorgen voor onze eigen inwoners. Ik ga de toelichting op de eerste motie over alleenstaande minderjarige asielzoekers helaas overslaan, omdat ik weet dat ik heel veel interrupties krijg, terwijl ik maar een paar minuten heb. Ik ga dus door naar mijn tweede motie, die over het huisartsentekort gaat.

De VOORZITTER: Mevrouw Grobben, zelfs dit leidt tot interrupties.

De heer TREFFERS (Volt): Eigenlijk dezelfde vraag die ik al eerder heb gesteld: is het nou niet een goed idee om dit in te brengen op een moment waarop we dat gesprek wél kunnen voeren? Ik heb namelijk heel veel vragen over deze motie.

Mevrouw GROBBEN (Hart voor Delft): Daarom sla ik de toelichting op die motie over, maar ik blijf de motie elke keer herhalen, omdat wij het heel belangrijk vinden dat er op kwetsbare plekken geen minderjarige asielzoekers geplaatst worden.

De heer VAN DER SLUIS (SP): Ik hoor Hart voor Delft zeggen dat het opkomt voor "onze bewoners", maar de mensen in een asielzoekerscentrum wonen ook in Delft en zijn ook onze inwoners. Waar komt u dus voor op? Kunt u me dat uitleggen?

Mevrouw GROBBEN (Hart voor Delft): Wij hebben een verschillend inzicht: voor Hart voor Delft zijn asielzoekers die hier opgevangen worden niet onze bewoners. Ik hoop dat u het hierbij wil laten, want dan kan ik door naar andere belangrijke moties.

De VOORZITTER: Helaas, ik moet de heer Van der Sluis toch de ruimte geven om te kunnen interrumperen.

De heer VAN DER SLUIS (SP): Dat is natuurlijk wel heel makkelijk: wel zo'n tekst neerzetten en dan zeggen "ik ga het er niet over hebben". Zo werkt het natuurlijk niet; die reacties krijg je. Er is al een asielzoekerscentrum in Delft en wij zien geen overlast in deze stad. In andere plaatsen in het land hoor je er veel over dat er overlast is of kan ontstaan in kleine gemeenschappen, maar in Delft speelt dat niet. Dus waar haalt u het idee vandaan dat er in Delft overlast zou zijn door de asielzoekers die we hier opvangen? Ik heb nog een tweede vraag. Doet u dit niet alleen voor de bühne, omdat u merkt dat dat landelijk goed werkt en denkt: o, daar moet ik ook iets over zeggen?

De VOORZITTER: Ik wil vragen om de interrupties kort en krachtig te laten zijn.

Mevrouw GROBBEN (Hart voor Delft): Nee, meneer Van der Sluis, het Campanile Hotel heeft best wel problemen gehad. Die worden niet heel erg toegelicht, maar ik wil nu echt verder met de motie over het huisartsentekort. In sommige wijken kunnen nieuwe patiënten zich nergens meer inschrijven. Dat vinden wij heel zorgwekkend. De druk op de spoedeisende hulp neemt toe. Jonge huisartsen haken af door gebrek aan ruimte of ondersteuning. Deze motie vraagt de gemeente om de regie te nemen: maak ruimte, help met de huisvesting en werk samen met zorgverleners en verzekeraars, want zonder eerstelijnszorg stort de basis van de gezondheidszorg in.

De derde motie richt zich op senioren. Er wordt vaak gezegd: daar zetten we toch al op in? Dat klopt natuurlijk, maar in de praktijk zijn dat veelal kleine tweekamerwoningen zonder logeerkamer of hobbyruimte. Ouderen blijven dan liever zitten waar ze wonen. Wij vragen om aantrekkelijke woningen met minimaal 2,5 kamers te bouwen met comfort en toekomstbestendigheid. Dat helpt niet alleen senioren maar ook de gezinnen die wachten op grotere woningen. Per slot van rekening wil Delft jonge gezinnen behouden en, liever nog, aantrekken.

De laatste motie gaat over voorrang voor Delftse woningzoekenden. Er wordt vaak geroepen dat 50% van de woningen naar Delftenaren gaat. Die veelgenoemde 50%

klopt maar gedeeltelijk, want slechts 25% van de sociale huurwoningen in Delft wordt daadwerkelijk toegewezen met lokale binding, dus met echte voorrang voor Delftenaren. De overige 25% gaat weliswaar ook vaak naar Delftenaren, maar via het regionale verdeelsysteem; hiermee beantwoord ik direct de vraag die GroenLinks mij per e-mail heeft gesteld. Daarin maken woningzoekenden uit bijvoorbeeld Den Haag of het Westland net zoveel kans. Dat betekent dus dat drie kwart van de Delftse woningvoorraad geen beschermde werking heeft voor onze eigen inwoners. Ondertussen hebben andere gemeenten, zoals Rijswijk, Leidschendam-Voorburg en het Westland wél aanvullende lokale regelingen ingevoerd binnen wat juridisch mogelijk is. Deze motie vraagt dus alleen om datzelfde te onderzoeken: wat kan Delft doen binnen het Haaglandse systeem? Wij vragen om een voorstel.

Mevrouw ROMEIJNDERS (GroenLinks): Ik ben benieuwd waar Hart voor Delft deze cijfers vandaan haalt en welke bronnen Hart voor Delft daarvoor heeft.

De heer TREFFERS (Volt): Een heel interessant onderwerp, waar ik heel graag met u over zou nadenken, maar wat heeft dit te maken met de begroting?

Mevrouw GROBBEN (Hart voor Delft): Dit heeft in zoverre met de begroting te maken dat het te maken heeft met de bouw van woningen en met voorrang voor Delftse woningzoekenden. Dat blijft altijd een heel belangrijk punt, ook binnen onze begroting, want uiteindelijk moeten er ook huizen gebouwd worden, omdat er via het woonzoeksysteem niet voldoende woningen blijken te zijn.

Om de vraag van mevrouw Romeijnders te beantwoorden: dit blijkt uit het woonsysteem zelf. Je kunt namelijk opvragen waar de woningen naartoe gaan. Maar ik moet dit beëindigen. Ik had beloofd om 1 minuut en 30 seconden over te houden.

De heer MARUF (D66): Ik wachtte even omdat ik een onderwerp wil aansnijden waarvan mevrouw Grobben zei dat ze er echt liever geen tijd aan wilde besteden, maar u heeft nog tijd, zie ik. Dat gaat over de opvang van alleenstaande minderjarige asielzoekers. Uiteraard kijk ik er heel erg naar uit om ook met Hart voor Delft daarover van gedachten te wisselen. Mevrouw Van Velzen zal dat voor ons doen als woordvoerder. De motie lezend denk je in eerste instantie dat Hart voor Delft überhaupt tegen opvang van die minderjarige asielzoekers is. In het verzoek aan het college lees ik echter dat jullie de optie om hen te huisvesten openhouden, maar dat jullie hen niet op essentiële locaties willen die jullie beschrijven. Daar vind ik ook wat van, maar dat maakt niet uit. Ik ben al heel blij dat jullie er niet een streep doorheen trekken en dat jullie die mogelijkheid openhouden. Dat wilde ik nog gezegd hebben. Klopt dit, mevrouw Grobben?

Mevrouw GROBBEN (Hart voor Delft): Hier mag ik een paar seconden voor vrijmaken. Jazeker, meneer Maruf, dit klopt.

Door de fracties van Hart voor Delft en Onafhankelijk Delft wordt motie 6.2.1 (Geen sloop maar beschermd stadsgezicht in buurt Wippolder-Noord) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, in vergadering bijeen op donderdag 3 juli 2025, ter bespreking van de Kadernota 2026,

1. In de buurt Wippolder-Noord staan drie woonblokken aan de Simonsstraat, Jan Willem Frisostraat en Frederik Hendrikstraat, alle gebouwd rond 1916–1920, met cultuurhistorisch waardevolle architectuur en uitzicht op een gedeelde speelplek.
2. Woningcorporatie Woonbron onderzoekt samen met de gemeente Delft plannen om 40 van deze woningen te slopen, terwijl de rest gerenoveerd of verkocht wordt en gehandhaafd blijft.
3. De bewonerscommissie en vele buurtbewoners protesteren tegen de sloopplannen onder de slogan "Slopen is bezopen" en dringen aan op renovatie, onder meer via een petitie met ruim 600 ondertekenaars.
4. Bewoners benadrukken de cultuurhistorische waarde, de sterke sociale band in de buurt en het feit dat de woningen volgens inspectierapporten in redelijke tot goede staat verkeren en met renovatie een energielabel B kunnen behalen.
5. Professor André Thomsen (emeritus hoogleraar TU Delft) en de Commissie Behoud Stadsschoon van Delfia Batavorum bevestigen dat sloop niet duurzaam en kostbaar is, en pleiten voor renovatie van bestaande bouw als eerste keuze.

Overwegende dat:

- sloop leidt tot verlies van karakteristieke architectuur, milieu-impact en hogere maatschappelijke kosten, volgens bewoners en deskundigen;
- er momenteel geen helder inzicht is in de keuzecriteria voor sloop van sommige woningen en renovatie van andere, wat leidt tot ervaren willekeur;
- bewoners al jarenlang in hun eigen wijk wonen (sommigen al meer dan 47 of 50 jaar) en terecht vrezende voor vertrek en ontwijking van hun sociale netwerk;
- de gemeenteraad als vertegenwoordiger van bewoners een belangrijke taak heeft om volkswijken te beschermen tegen onnodige ingrepen;

verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

1. te onderzoeken of de straten in Wippolder-Noord kunnen worden aangewezen als beschermd stadsgezicht of anderszins beschermd, om zo het behoud van de cultuurhistorische en sociale waarde wettelijk te waarborgen;
2. onderzoek te (laten) doen naar de funderings- en onderhoudstoestand van alle woningen in de Simonsstraat 18–32 en 1 t/m 77, Jan Willem Frisostraat 2–44 en Frederik Hendrikstraat 14–32, 33–81 en 34A, en de criteria voor renovatie open en inzichtelijk te delen met bewoners;
3. voor te stellen in het overleg met Woonbron en betrokken instanties niet over te gaan tot sloop en geen vergunning voor sloop te verlenen;
4. te bevorderen dat door Woonbron een plan wordt opgesteld waarin een effectief sociaal plan is opgenomen, met terugkeergarantie voor huidige

bewoners en gelijke woonruimte op basis van gezinssamenstelling en inkomen;

5. tot een besluit over het verlenen van een sloopvergunning pas over te gaan nadat intensieve inspraakbijeenkomsten zijn gehouden waarbij bewonerscommissies, huurdersraden, raadsleden en erfgoedadviseurs nadrukkelijk zijn betrokken,

en gaat over tot de orde van de dag."

Door de fractie van Hart voor Delft wordt motie 6.2.2 (Huisartsentekort raakt zorg in Delft) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, bijeen op 3 juli 2025,

constaterende dat:

- het tekort aan huisartsen in Delft nijpende vormen aanneemt en inmiddels leidt tot onacceptabele wachttijden en overbelaste huisartsenpraktijken;
- nieuwe patiënten in meerdere wijken geen huisarts meer kunnen vinden;
- de druk op de spoedeisende hulp toeneemt doordat mensen geen toegang meer hebben tot reguliere eerstelijnszorg;
- Delft blijft groeien door woningbouw en een toenemend aantal studenten, maar de basiszorgvoorzieningen daarmee niet meegroeien;

overwegende dat:

- toegankelijke huisartsenzorg een kernelement is van een gezonde stad en onmisbaar voor preventie, vroegsignalering en het ontlasten van de tweedelijnszorg;
- startende huisartsen afhaken door gebrek aan praktijkruimte, hoge lasten of gebrek aan ondersteuning;
- de gemeente een regierol kan pakken om in samenwerking met zorgverleners, zorgverzekeraars en ontwikkelaars te zorgen voor ruimte, huisvesting en ondersteuning van nieuwe huisartspraktijken;

draagt het college op:

- in kaart te brengen waar in Delft het huisartsentekort het meest urgent is en hoe groot het probleem is;
- samen met huisartsen, zorgverzekeraars, GGD en ontwikkelaars te onderzoeken hoe nieuwe praktijkruimte kan worden gerealiseerd, bij voorkeur in bestaande wijken met tekorten;
- actief te bemiddelen richting vastgoedpartijen en projectontwikkelaars voor het opnemen van huisartsenpraktijken in (her)ontwikkelingsplannen;
- te onderzoeken of de gemeente een stimuleringsregeling of tijdelijke steun kan bieden aan startende huisartsen;

- de raad uiterlijk Q4 2025 te informeren over de voortgang,

en gaat over tot de orde van de dag."

Door de fractie van Hart voor Delft wordt motie 6.2.3 (Maak de weg vrij voor senioren) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, bijeen op 3 juli 2025,

constaterende dat:

- er in Delft een groot tekort is aan geschikte woningen voor senioren die willen doorstromen;
- veel ouderen nu in (te) grote eengezinswoningen blijven wonen bij gebrek aan een passend alternatief;
- dit de doorstroming op de woningmarkt belemmert en gezinnen onnodig lang op een wachtlijst houdt;

overwegende dat:

- veel senioren bereid zijn te verhuizen mits er kwalitatief goede, levensloopbestendige woningen beschikbaar zijn;
- een aantrekkelijke seniorenwoning idealiter bestaat uit een comfortabele 3-kamerwoning (woonkamer, slaapkamer, plus een kleinere kamer voor logees, hobby of kastruimte);
- verhuizen pas aantrekkelijk wordt als het nieuwe aanbod echt beter aansluit op de wensen van de doelgroep;

verzoekt het college:

1. bij nieuwbouw- en herontwikkelingsprojecten actief in te zetten op de realisatie van aantrekkelijke, levensloopbestendige seniorenwoningen met minimaal 2,5 kamer;
2. hiervoor in overleg te treden met woningcorporaties, ontwikkelaars en andere relevante partijen;
3. concrete locaties en plannen binnen 6 maanden aan de raad voor te leggen, met daarbij een strategie om senioren te informeren en enthousiasmeren over deze woningen,

en gaat over tot de orde van de dag."

Door de fractie van Hart voor Delft wordt motie 6.2.4 (Maak vaart met een buitenzwembad voor Delft) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, in vergadering bijeen op donderdag 3 juli 2025, voor de behandeling van de Jaarrekening, de Kadernota en de Zienswijze GR's,

constaterende dat:

- het college twee onderzoeken laat uitvoeren:
 - a. de haalbaarheid van een buitenzwembad in Kerkpolder;
 - b. de mogelijkheden voor open zwemwater in Delft, beide aangekondigd tijdens de kennissessie van 11 april 2024 over veilig en schoon zwemwater;
- de resultaten van deze onderzoeken, oorspronkelijk beloofd voor zomer 2024, nog niet met de raad zijn gedeeld;
- het binnenzwembad aan de Stalpaert van der Wieleweg, dat volgens eerdere planning al gereed had moeten zijn, aanzienlijke vertraging heeft opgelopen;
- de Grote Plas in de Delftse Hout jaarlijks kampt met blauwalg, wat zwemmen onmogelijk maakt, ondanks eerdere toezeggingen van het college tot verbetering;
- klimaatverandering leidt tot langdurigere en intensere hitteperiodes, waardoor de behoefte aan veilige en toegankelijke zwemlocaties in de stad groeit;

overwegende dat:

- Delft als kennis- en gezinsstad met sportieve ambities gebaat is bij voldoende zwemfaciliteiten in de buitenlucht;
- het ontbreken van een functionerende buitenzwemlocatie bewoners soms dwingt uit te wijken naar ongeschikte of onveilige plekken, met risico's voor de gezondheid en openbare orde;
- inwoners met een kleine beurs in de zomer nu geen reële mogelijkheid hebben om zichzelf of hun kinderen in Delft te verkoelen; alternatieven buiten de stad zijn vaak te duur vanwege vervoer en toegangsprijzen;
- een buitenzwembad een laagdrempelige, veilige en sociaal inclusieve voorziening kan zijn, die bijdraagt aan gezondheid, welzijn en gelijke kansen voor alle Delftenaren;

draagt het college op:

1. uiterlijk einde Q3, na vaststelling van deze motie, de onderzoeksresultaten over het buitenzwembad in Kerkpolder en over open zwemwater in Delft openbaar te maken en met de raad te bespreken;
2. zodra de onderzoeksresultaten bekend zijn, te starten met het maken van concrete plannen voor de realisatie van een buitenzwembad in Delft, inclusief locatiekeuze, planning en exploitatie;
3. jaarlijks te rapporteren over de stand van zaken rond zwemwater, buitenzwemfaciliteiten en zwemveiligheid binnen de gemeente,

en gaat over tot de orde van de dag."

Door de fractie van Hart voor Delft wordt motie 6.2.5 (Paardentram Delft als cultureel erfgoed) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, in vergadering bijeen op donderdag 3 juli 2025, ter bespreking van de Kadernota 2026,

constaterende dat:

- de Delftse paardentram dit jaar haar 10-jarig jubileum viert;
- Toon Paap al 10 jaar met grote toewijding de exploitatie van de paardentram verzorgt;
- de paardentram een vertrouwd en geliefd beeld in Delft is geworden en daarmee een vorm van levend cultureel erfgoed vertegenwoordigt;
- de paardentram geen vaste plek heeft in de stad en daardoor vaak onzichtbaar is voor het publiek;
- jaarlijks vele mensen meerijden met de paardentram, waaronder toeristen, ouderen, kinderen en kwetsbare groepen;
- de exploitatie wordt gedragen uit idealisme en betrokkenheid bij de stad en niet uit commerciële motieven;

overwegende dat:

- de financiële druk op de exploitatie toeneemt, mede door kostenstijgingen en de verhoging van het btw-tarief van 9% naar 21%;
- het belangrijk is dat de paardentram betaalbaar blijft en toegankelijk voor een breed publiek;
- obstakels in de route, zoals gladde bestrating, geparkeerde of lossende voertuigen, o.a. bij de Beestenmarkt, op het Noordeinde en op de grachten, de doorgang en veiligheid belemmeren;
- de huidige situatie ertoe leidt dat bepaalde historische en karakteristieke delen van de stad niet meer met de paardentram bereikbaar zijn;

verzoekt het college:

- de paardentram aan te merken als cultureel erfgoed van de stad Delft;
- te voorzien in een zichtbare, passende en centrale locatie (standplaats) voor de paardentram, bijvoorbeeld op of nabij het bordes van het stadhuis;
- samen met de exploitant en relevante stakeholders te werken aan een veilige, goed begaanbare en herkenbare route door de binnenstad, inclusief het wegnemen van onnodige obstakels op de route,

en gaat over tot de orde van de dag."

Door de fracties van Hart voor Delft en Onafhankelijk Delft wordt motie 6.2.6 (Speeltuinen langer open) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, in vergadering bijeen op donderdagavond 3 juli 2025,

constaterende dat:

- Delft naast speeltoestellen en sportvoorzieningen in de openbare ruimte in de diverse wijken, 4 speeltuinen heeft. Dit betreft De Bras, Westerhonk, Geerweg en Bomenwijk;
- de speeltuinen een toezichthouder hebben die door Sportfondsen is aangesteld;
- deze speeltuinen onder beheer van een speeltuinvereniging vallen;

overwegende dat:

- de speeltuinen ervaren dat ze steeds meer bezocht worden door scholen, kinderopvang en buitenschoolse opvang;
- niet alleen juffen- en meesterdag, maar ook het jaarlijkse schoolreisje voor onder- en middenbouw door scholen in de speeltuin gehouden worden;
- Speeltuin Westerhonk sinds kort ingericht is voor kinderen met en zonder een beperking om samen te kunnen spelen;
- kinderen met een beperking graag naar de vernieuwde speeltuin komen;
- door de vernieuwing deze speeltuin druk bezocht wordt en sommige kinderen behoefte hebben aan spelen in een meer prikkelarme omgeving;
- in het zomerseizoen en schoolvakanties het goed zou zijn wanneer de speeltuin onder beheer eerder en langer open kan zijn, bijvoorbeeld van 13.00 uur tot 18.00 uur; (dat is 1,5 uur langer per dag; zomerseizoen is van 1 april tot 1 oktober);

verzoekt het college:

- de beheerder via Sportfondsen voor meer uren aan te stellen waardoor de speeltuin een halfuur eerder open kan voor kinderen die behoefte hebben aan een prikkelarme omgeving en in het zomerseizoen en schoolvakanties de kinderen een uur langer kunnen spelen,

en gaat over tot de orde van de dag."

Door de fractie van Hart voor Delft wordt motie 6.2.7 (Toegankelijkheid en bereikbaarheid maatschappelijke en eerstelijns zorgvoorzieningen onder druk) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, in vergadering bijeen op donderdag 3 juli 2025, voor de behandeling van de Jaarrekening, de Kadernota en de Zienswijze GR's,

constaterende dat:

- de gemeente Delft jaarlijks miljoenen euro's aan parkeergelden ontvangt;
- tegelijkertijd steeds meer bewoners en bezoekers parkeerproblemen ervaren, onder andere bij maatschappelijke én medische voorzieningen;

- het nieuwe verkeers- en parkeerbeleid, waaronder de uitbreiding van het autoluw+gebied en de invoering van de nul-emissiezone, de bereikbaarheid per auto verder beperkt;
- de parkeerdruk onder meer bij wijkcentra, zorginstellingen en medische praktijken leidt tot ongewenste en schrijnende situaties, zoals:
 - uitwijkgedrag rond zorginstellingen als de Bieslandhof;
 - onvoldoende bezoekersuren bij buurtcentra zoals aan de Brasserskade;
 - boetes voor rouwenden bij uitvaarten op Jaffa;
 - een verslechterde bereikbaarheid van eerstelijnszorg voor minder mobiele inwoners;

overwegende dat:

- maatschappelijke en eerstelijns zorgvoorzieningen zoals wijk- en buurtcentra, huisartsen, tandartsen en fysiotherapeuten essentieel zijn voor het welzijn van onze inwoners;
- deze voorzieningen bereikbaar moeten blijven voor alle Delftenaren, ongeacht leeftijd, mobiliteit of vervoermiddel;
- niet op alle locaties directe gemeentelijke zeggenschap is, maar de gemeente wél een regisserende of faciliterende rol kan spelen (bijvoorbeeld via overleg, maatwerk of beleid);
- het wenselijk is dat het college met uitvoerbare voorstellen komt die recht doen aan het doel van de motie;

verzoekt het college:

- een plan van aanpak op te stellen voor het verbeteren van de bereikbaarheid van maatschappelijke en eerstelijns zorgvoorzieningen in Delft, met specifieke aandacht voor parkeerdruk en bereikbaarheid per auto;
- bij dit plan de volgende aspecten te betrekken:
 - open te staan voor maatwerkoplossingen per locatie waar nodig, al dan niet in overleg met betrokken instellingen, met het doel om voldoende parkeergelegenheid beschikbaar te maken, eventueel tegen gereduceerd of geen tarief;
 - een realistische vorm van coulance of vrijstelling voor bezoekers van uitvaarten op of rond begraafplaats Jaffa;
 - herziening van de bezoekersregeling bij voorzieningen met een maatschappelijk of medisch belang, met oog voor uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid;
- hierbij ook oog te hebben voor privacyaspecten en praktische uitvoerbaarheid en indien nodig gebruik te maken van pilots of gerichte communicatiecampagnes;
- de raad hierover uiterlijk in Q4 van 2025 te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag."

Door de fracties van Hart voor Delft en Onafhankelijk Delft wordt motie 6.2.8 (Voorrang voor Delftse woningzoekenden) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, bijeen op 3 juli 2025,

constaterende dat:

- de woningnood in Delft groot is, met name voor starters, senioren en gezinnen;
- veel inwoners van Delft langdurig staan ingeschreven bij Woonnet Haaglanden zonder zicht op een passende woning;
- woningzoekenden van buiten Delft gelijke toegang hebben tot de Delftse woningvoorraad via het regionale woonruimteverdeelsysteem;

overwegende dat:

- andere gemeenten wél maatregelen treffen om hun eigen inwoners voorrang te geven bij toewijzing van (sociale) huurwoningen;
- Rijswijk zo een regeling hanteert waarbij senioren uit Rijswijk voorrang krijgen op seniorenwoningen binnen de stad;
- Westland en Leidschendam-Voorburg een regeling hebben voor 25% voorrang voor woningzoekenden met een lokale binding;
- Delft momenteel geen enkele structurele voorrangsregeling hanteert voor eigen inwoners, ook niet voor kwetsbare doelgroepen zoals senioren;

verzoekt het college:

- te onderzoeken op welke wijze Delft, binnen de regels van het woonruimteverdeelsysteem Haaglanden een vergelijkbare voorrangsregeling voor woningzoekenden met een aantoonbare binding met Delft kan invoeren;
- hierbij specifieke aandacht te geven aan Delftse senioren, starters, alleenstaanden en gezinnen die willen doorstromen of een eerste woning zoeken;
- binnen drie maanden met een voorstel te komen richting de raad,

en gaat over tot de orde van de dag."

Door de fractie van Hart voor Delft wordt motie 6.2.9 (Winterevenement op de Markt in Delft) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, in vergadering bijeen op donderdag 3 juli 2025, ter bespreking van de Kadernota 2026,

constaterende dat:

- de Markt, als historisch en centraal plein, een ideale locatie biedt voor een winterevenement dat bezoekers aantrekt;
- Lichtjesavond jaarlijks veel bezoekers naar de binnenstad trekt, maar slechts één avond impact heeft;
- er in de wintermaanden sprake is van minder levendigheid en bezoekers in de binnenstad;
- een winterevenement, zoals een ijsbaan, bijdraagt aan een sfeervolle en aantrekkelijke binnenstad gedurende een langere periode;
- het mogelijk is om een tijdelijke ijsbaan te realiseren die snel kan worden verwijderd in het geval van een koninklijke begrafenis of andere uitzonderlijke omstandigheden;

overwegende dat:

- extra evenementen in de winterperiode bijdragen aan de aantrekkelijkheid van de stad voor bewoners, bezoekers en toeristen;
- dit ook een economische impuls geeft aan de binnenstad, met name aan horeca en ondernemers;
- de financiering kan worden gezocht in de algemene reserve of uit een specifiek budget voor ondernemersbevordering (indien beschikbaar);

roept het college op om:

1. zo spoedig mogelijk te starten met de organisatie van een winterevenement op de Markt, inclusief de realisatie van een tijdelijke ijsbaan;
2. betrokken ondernemers en horeca actief te betrekken bij de uitwerking;
3. de financiering te regelen vanuit de algemene reserve of een passend budget voor ondernemers en evenementen;
4. te zorgen voor een flexibele en praktische opzet, zodat de Markt indien nodig snel beschikbaar is voor andere doeleinden,

en gaat over tot de orde van de dag."

Door de fractie van Hart voor Delft wordt motie 6.2.10 (Geen opvang van alleenstaande minderjarige asielzoekers op kwetsbare locaties) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, bijeen op 3 juli 2025,

constaterende dat:

- het college voornemens is een opvanglocatie voor alleenstaande minderjarige asielzoekers (amv's) te realiseren aan de oostzijde van de Mekelweg, op Sportpark Kruithuisweg;
- deze locatie direct grenst aan sportvelden en intensief wordt gebruikt door jongeren, sportclubs en gezinnen;
- amv's kwetsbare jongeren zijn met een complexe begeleidingsbehoefte;

- het samenbrengen van groepen jongeren uit uiteenlopende achtergronden op dezelfde plek risico's met zich meebrengt voor overlast en veiligheid;

overwegende dat:

- sportparken, scholen en andere jeugdlocaties niet geschikt zijn voor grootschalige opvang;
- deze locaties bedoeld zijn voor ontspanning, sport en sociale binding voor Delftse jeugd;
- het realiseren van opvang op dergelijke plekken het draagvlak onder inwoners en verenigingen ondermijnt;

verzoekt het college:

- af te zien van het realiseren van opvanglocaties voor amv's op of direct naast sportparken, scholen en andere jeugdvoorzieningen;
- in overleg met het COA alleen locaties te overwegen die geen essentiële functie vervullen voor sport, ontspanning of jongeren in Delft;
- de raad actief te betrekken bij het bespreken van alternatieve locaties, voordat verdere stappen worden gezet,

en gaat over tot de orde van de dag."

Door de fractie van Hart voor Delft wordt motie 6.2.11 (Verkenning naar een speelse fontein op de Markt) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, bijeen op 3 juli 2025,

constaterende dat:

- de Markt een historisch en monumentaal plein is dat vooral bestaat uit steen en bestrating;
- het plein in de zomermaanden zeer warm kan worden en momenteel weinig elementen kent die uitnodigen tot spelen, afkoelen of verblijven;
- onder delen van de Markt grafkelders liggen, wat bouwkundige beperkingen geeft, maar elders op of rond het plein wellicht wél mogelijkheden zijn;

overwegende dat:

- in andere steden met succes zogenaamde 'droge fontein' zijn geplaatst, waarbij waterstralen uit de grond spuiten en kinderen op warme dagen door het water kunnen rennen;
- zo'n interactieve fontein niet alleen verfrissing en plezier biedt, maar ook bijdraagt aan de levendigheid van het stadscentrum;
- deze fontein vaak voorzien zijn van verlichting in kleur, wat 's avonds zorgt voor extra sfeer op het plein;

- de fontein, in overleg met de stad, een symbolische of historische betekenis kan krijgen, bijvoorbeeld opgedragen aan een Delftenaar, een maatschappelijk thema of een stukje Delftse geschiedenis;
- een dergelijk initiatief relatief kleinschalig is en kan worden bekostigd uit de algemene reserve;

verzoekt het college:

- te onderzoeken op welke plek op of de Markt een interactieve fontein (droge fontein met wisselende waterstralen en verlichting) gerealiseerd kan worden, met inachtneming van de ondergrondse situatie;
- hierbij ook te verkennen op welke wijze de stad betrokken kan worden bij de keuze van een eventuele symbolische toewijding van de fontein;
- de raad uiterlijk in het vierde kwartaal van 2025 te informeren over de haalbaarheid, kostenraming en een voorstel tot realisatie,

en gaat over tot de orde van de dag."

Mevrouw WENTINK (STIP): Voorzitter. Vorige week hebben we in de commissie een goed debat gevoerd over de Kadernota. Daarbij hebben wij de focus gelegd op bouwen op wat er ligt, bijsturen waar nodig en vooruitkijken naar de kansen voor de stad. We zijn blij met de lijn van de Kadernota, die een goede basis biedt voor de begroting in het najaar. Er zijn heel veel moties aangekondigd. We willen onze waardering uitspreken voor de goede afstemming in de afgelopen week en het feit dat de moties tijdig zijn gedeeld. Dat helpt ons als raad om het debat zorgvuldig met elkaar te voeren.

STIP dient vandaag één motie in, die mijn collega de heer Gommers straks zal toelichten. Verder dienen wij een aantal moties mee in. De toelichting daarvan laat ik graag over aan de eerste indiener, maar ik wil bij een aantal moties wel kort toelichten waarom wij die mee indienen; ik ga ze dus niet allemaal langs. Allereerst: de huidige REV en de Retailvisie zijn verouderd. Daarom dienen we beide moties hierover mee in. We vinden het belangrijk dat we met de Retailvisie winkelgebieden ook buiten de binnenstad toekomstbestendig maken en ondernemers duidelijkheid bieden. Daarnaast vinden we dat Delft zich sterker kan positioneren als dé plek voor technologie en innovatie in Nederland en Europa. Wat de REV betreft willen we benadrukken dat we het goed vinden wat er nu gebeurt, maar dat we daarnaast ook onze ambities als raad willen uitspreken. Verder vinden we het belangrijk dat de stadsverzorgende economie en de bezoekerseconomie ook een duidelijke plek krijgen in de REV. We horen dan ook graag van de wethouder of dit gaat gebeuren.

Dan de motie van Volt over het bevorderen van de stemopkomst. De stemopkomst in Delft is te laag. Daarnaast vinden we het als STIP belangrijk dat zo veel mogelijk Delftenaren hun stem kunnen en willen laten horen. Daarom dienen we de motie van Volt over de opkomstbevordering bij de gemeenteraadsverkiezingen mee in.

De afgelopen dagen zult u het wel gemerkt hebben: het was best warm weer. Daarbij is voldoende drinken zeer cruciaal. Ook op andere dagen is het goed om voldoende water te drinken, iets waar STIP in eerdere vragen en moties ook aandacht voor heeft gevraagd. Door te voorzien in meer watertappunten in de stad zorgen we voor gezondere inwoners. Daarom dienen we ook die motie mee in.

Daarnaast zijn er nog heel wat andere moties ingediend. Over sommige moties hebben we nog wat vragen of willen we graag meer weten. Daarvoor wachten we de eerste termijn van de desbetreffende partijen af of stellen we vragen aan die partijen als we die nog hebben.

Tot slot sta ik kort stil bij Theater de Veste. Vorige week hebben we hier voor een deel bij stilgestaan. Het is goed om te merken dat er steeds meer draagvlak ontstaat voor nieuwbouw, waar STIP vanaf het begin al voorstander van is geweest. We kijken dan ook uit naar het vervolg van dat debat volgende week in de commissie.

De heer GOMMERS (STIP): Voorzitter. De huidige sportvisie en het bijbehorende uitvoeringsplan komen dit jaar ten einde. Dat is een mooi moment om terug en vooral vooruit te kijken. In de afgelopen zeven jaar is er veel veranderd in de stad. De komende jaren staat er nog meer te veranderen. Actualisatie van de sportvisie biedt mogelijkheden om vanuit de huidige stand van zaken een toekomstvisie te bieden voor de komende vijf tot tien jaar. De huidige sportvisie richt zich vooral op georganiseerde sporten via verenigingen en sportaccommodaties. Dat is niet voor iedereen betaalbaar en heeft bovendien ruimtelijke en personele beperkingen. STIP zou daarom graag zien dat naast sporten bij complexen ook sporten in de openbare ruimte gestimuleerd wordt. Het nieuwe sportveld bij Wijkcentrum BuitenGewoon is daar een mooi voorbeeld van. Zo'n duurzaam modulair sportveld zou op meer plekken in de stad een uitkomst bieden voor de toenemende vraag naar sport. Eerder onderzoek op initiatief van STIP liet al zien dat de vraag naar sporten zoals freerunning, calisthenics, panna- en freestylevoetbal groot blijft, terwijl ruimte ontbreekt. Rotterdam stelde onlangs de Urban Sports Agenda op, een inspirerend voorbeeld voor de herziening van onze eigen sportvisie. Sport is een bezigheid van alle leeftijden en een verbindende factor tussen verschillende groepen. Door sporten in de openbare ruimte te stimuleren helpen we gezonde inwoners, kunnen nieuwe ontmoetingen worden aangegaan en nieuwe vriendschappen worden gesloten. Dat is waar STIP voor staat: een gezonde en verbonden stad.

De heer TREFFERS (Volt): De sportvisie loopt bijna af. Ik had eigenlijk verwacht dat die zou worden geactualiseerd, ook een beetje binnen deze kaders, die we volgens mij al best wel vaak gezamenlijk hebben uitgesproken. Wat voegt deze motie toe?

De heer GOMMERS (STIP): Ik snap uw redenering heel goed. De wethouder heeft vorige week nog aangegeven dat dat niet het geval is en dat het aan een volgend college is om te overwegen om de sportvisie eventueel te actualiseren. Daarom komen wij met deze motie om juist het volgende college en eigenlijk ook al het huidige college nu al die opdracht te geven.

De heer TREFFERS (Volt): Wat een goed idee!

Door de fracties van STIP, de ChristenUnie, het CDA, Onafhankelijk Delft en GroenLinks wordt motie 6.2.12 (Bied toekomstperspectief aan sport in Delft) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, in vergadering bijeen op 3 juli 2025 ter bespreking van het agendapunt 6.2 Voorstel van het college aan de raad inzake Kadernota 2026.

We stellen vast dat:

- de Visie Sport en Bewegen en het bijbehorende uitvoeringsplan dit jaar aflopen;
- de Omgevingsvisie en de Woonvisie voorzien dat de stad in de periode 2018-2040 groeit met 15.000 woningen;
- de afstand tot sportvoorzieningen in Delft stijgt;
- Delft momenteel geen voorzieningen heeft voor urban sports, maar hier wel grote behoefte aan is;

We hebben nagedacht over en houden er rekening mee dat:

- bij een groeiende stad het van belang is dat er voldoende ruimte is en blijft voor (georganiseerde) sportactiviteiten;
- sport nauw verweven is met andere domeinen zoals zorg, onderwijs, gezondheid, armoede, leefomgeving, preventie en eenzaamheid voorkomt;
- (denk)sport ook beoefend kan worden in de openbare ruimte zoals door Urban Sports Outdoor Fitness (openbare fitnessapparaten), bij openbare schaakborden en met hardloop- en wielrenroutes;
- het (gezamenlijk) beoefenen van sport inwoners met elkaar verbindt.

We geven het college opdracht om:

- de visie op sport in Delft te actualiseren;
- hierbij ook (denk)sporten in de openbare ruimte te betrekken, zoals urban sports, outdoor fitness en georganiseerde sportroutes;
- de raad hierover te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag."

Mevrouw VOOGT (VVD): Voorzitter. Zoals ik in de commissiebespreking al heb aangegeven, is de VVD blij met de sobere en sluitende Kadernota en met het uitvoeren van onze moties Verantwoord begroten en Red de REV. Tegelijkertijd zijn investeringen doorgeschoven, loopt vanaf 2029 de schuldenlast op en ligt er een investeringslijst op basis van wensen van dit college. De VVD mist harde keuzes op korte termijn: wat gaan we wel doen en wat gaan we niet doen? Wat we wél gaan doen, is wat de VVD betreft werk maken van een toekomstbestendige economie. Daarom dienen we de motie Delftse economie van de toekomst in. Delft heeft

namelijk enorm veel kennis, talent en innovatieve bedrijven in huis; denk aan de TU Delft, start-ups, hightechbedrijven en de Biotech Campus. Maar al die kracht wordt nu nog niet optimaal benut. Dat kan minder banen, minder economische groei en minder invloed voor onze stad betekenen. Delft heeft nu de kans om zich sterker te profiteren als de plek voor technologie en innovatie in Nederland en in Europa. De huidige economische visie, ook wel de REV genoemd, is verouderd en sluit niet meer aan bij de nieuwe realiteiten, zoals geopolitieke spanningen, netcongestie, ruimtegebrek en strategische afhankelijkheid. Er is een nieuwe visie nodig richting 2025, die niet alleen door de gemeente wordt bedacht maar samen met bedrijven en kennis- en onderwijsinstellingen wordt vormgegeven. Delft moet slimmer samenwerken in de regio en actief meedoen aan nationale en Europese investeringsprogramma's. Met deze visie in de hand kan Delft in de regio en bij hogere overheden, zoals de provincie, stevig aan tafel zitten om investeringen en kansen binnen te halen. Met deze motie wil de VVD dat Delft een voorloper wordt in technologie en innovatie door een slimme en toekomstgerichte Ruimtelijk-Economische Visie op te stellen. Hiermee zorgen we dat Delft ruimte maakt voor bedrijven én maakbedrijven, zodat deze kunnen doorgroeien, er meer ruimte komt voor innovatie en we beter gaan samenwerken in de regio. U denkt natuurlijk: wat levert dat ons op? De motie is vrij abstract en hoogover, maar dit is natuurlijk heel belangrijk voor Delftenaren, want er komen meer kansen op werk in en rondom Delft, van technisch talent tot praktisch opgeleide. Als Delft aantrekkelijker wordt voor investeerders en bedrijven, profiteren lokale ondernemers, winkels en bewoners daarvan mee onder de term "brede welvaart". Door nu slimme keuzes te maken blijft Delft een toekomstbestendige stad met een perspectief voor jong en oud. Kortom: deze motie helpt om het enorme potentieel van Delft echt te benutten, zodat de Delftenaar daar morgen en over twintig jaar de vruchten van kan plukken.

Mevrouw VAN DER VLIST (ChristenUnie): Dank voor de toelichting, ook op de motie. Het actualiseren van de REV kost natuurlijk geld. Ik ken de VVD als een financieel degelijke partij, maar ik zie in de motie nog niet helemaal of u een idee heeft van waar u dit vandaan wilt halen.

Mevrouw VOOGT (VVD): Daar hebben we natuurlijk uitgebreid onderzoek naar gedaan. We hebben de motie ambtelijk laten checken. Daaruit kwam naar voren dat het binnen de huidige bestaande middelen kan, maar wellicht kan de wethouder haar licht nog hierover laten schijnen en dit bevestigen, zodat mevrouw Van der Vlist over de streep getrokken kan worden om de motie van de VVD te steunen.

De heer VAN DER SLUIS (SP): Ik zou het hier graag een keer willen hebben, maar daar hebben we vandaag natuurlijk helemaal geen tijd voor. Aangezien uzelf zegt dat het binnen de huidige kaders past, waarom hebben we het hier vandaag dan over bij de Kadernota?

Mevrouw VOOGT (VVD): Omdat dit een kans is om nu keuzes te maken en om onze economie te versterken. Je kunt over een jaar beginnen. Het is goed om daar op tijd mee te beginnen. Zoals ik al zei, kun je hier niet vroeg genoeg voor aan de lat staan. Dat lijkt me juist alleen maar mooi. Hoe later we starten, hoe later het op gang komt.

De heer VAN DER SLUIS (SP): Als je dit echt graag wil als partij, kan je het vandaag inbrengen. Dan weet je dat er drie minuten over wordt gesproken; meer tijd hebben we niet. Of je doet breder onderzoek en je stelt vragen om te proberen om het op de agenda te krijgen. Waarom kiest de VVD voor deze route, die eigenlijk bij voorbaat kansloos is, en niet voor een uitgebreider traject?

Mevrouw VOOGT (VVD): Ik denk zeker dat dit een zeer kansrijke route is. Ik begrijp dus niet waar de heer Van der Sluis het over heeft. Tegelijkertijd dienen wij deze motie nu in. Wij denken dat dit het momentum is: pak kansen die je nu moet pakken en je moet nu beginnen met nadenken over de toekomst. Dat is de reden waarom wij deze motie nu indienen.

Dan het sociaal domein. Tijdens de commissiebespreking hebben we gesproken over het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs. We hebben toen gezegd dat we de toezegging daarover beschouwden als niet-afgedaan. Wij staan nog steeds voor goede, toekomstige onderwijshuisvesting, maar daarbij hanteren we als gemeente het uitgangspunt van de BENG, de wettelijke duurzaamheidsnorm. Die eisen bieden in onze ogen een stevige basis voor energiezuinige en comfortabele gebouwen. Als bij nieuwbouw en herbouw wordt gekozen voor extra duurzaamheidseisen bovenop de BENG, bijvoorbeeld vanuit de aanvullende ambities ten aanzien van innovatieve technieken, dan is de VVD van mening dat het essentieel is dat de gemeenteraad hierover geïnformeerd wordt, want wij vinden dat we als raad in control moeten zijn over de keuzes die worden gemaakt en de kosten die daarmee gepaard gaan. Ik ben dus heel benieuwd - daar hebben we het al eerder over gehad - of de wethouder kan toezeggen dat in de periodieke rapportages expliciet wordt vermeld wanneer, waarom en met welke financiële, maatschappelijke of technische onderbouwing sprake is van het opplussen ten opzichte van de BENG-norm en de wettelijke kaders bij projecten die over onderwijshuisvesting gaan. Graag een reactie van de wethouder in de eerste termijn.

Ik zou graag op wat moties reageren, maar de meeste zijn nog niet aan bod geweest. Ik bewaar dat totdat de fracties in hun termijn de toelichting op de moties hebben gegeven. Dan ga ik daar in de tweede termijn verder op reageren.

Door de fracties van de VVD, GroenLinks, het CDA, Volt, STIP en Hart voor Delft wordt motie 6.2.13 (Delftse economie van de toekomst) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, in vergadering bijeen op 3 juli 2025, ter bespreking van de Kadernota 2026 (2520252),

constaterende dat:

- de regio Zuid-Holland unieke kansen biedt voor economische versterking via samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en kennisinstellingen (zoals TNO, Deltares, etc.) - een aanpak die bekend staat als de triple helix;

- Zuid-Holland beschikt over een uitgebreid en actief netwerk van publieke en semipublieke organisaties die innovatie aanjagen, waaronder de provincie Zuid-Holland, InnovationQuarter, de Economic Board Zuid-Holland (EBZ), de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) en verschillende gemeenten, die samen met kennisinstellingen en bedrijven vormgeven aan regionale economische ontwikkeling;
- het Europese Draghi-rapport oproept tot stevige investeringen in technologie, innovatie en economische weerbaarheid om als Europa minder afhankelijk te zijn van andere werelddelen (strategische autonomie), en dat dit vraagt om scherpe keuzes en langjarige samenwerking binnen lidstaten en regio's;
- dit rapport daarnaast het belang van brede welvaart benadrukt: economische vooruitgang moet hand in hand gaan met duurzame werkgelegenheid, kwaliteit van leven, veiligheid en maatschappelijke weerbaarheid en dit waarborgen binnen een fragmenterende wereldorde;
- de door TNO opgestelde Nederlandse analyse van het Draghi-rapport signaleert dat:
 - het economisch concurrentievermogen van Nederland onder druk staat door een groeiende innovatiekloof en stagnerende arbeidsproductiviteitsgroei;
 - de noodzaak van samenwerking tussen overheid, onderwijsinstellingen, kennisinstellingen en het bedrijfsleven, bijvoorbeeld in het kader van de 10 sleuteltechnologieën, defensie-innovatie en opschaling van start-ups, cruciaal is om de nationale en Europese opgaven te vertalen naar effectief overheidsbeleid;
- de focus van de REV 2030 sterk leunt op het uitgangspunt van internationale openheid en globalisering, terwijl nieuwe geopolitieke ontwikkelingen zoals toegenomen afhankelijkheid van niet-Europese toeleveranciers en verslechterde handelsverhoudingen vragen om een versterkte regionale en Europese economische weerbaarheid;
- Delft de afgelopen jaren steeds meer ruimtelijke schaarste, netcongestie en gebrek aan passende vestigingslocaties ervaart, zowel lokaal als regionaal, wat haaks staat op de ambities van Delft om ook economisch duurzaam te blijven bijdragen aan brede welvaart van huidige en toekomstige generaties;
- Delft een sterke internationale positie heeft in sectoren als quantumtechnologie, maakindustrie en defensie-innovatie, maar een heldere, ruimtelijk verankerde economische koers mist zoals andere kennisregio's (Eindhoven, Wageningen, Leiden) die wel hebben, waardoor kansen op strategische samenwerking, investeringen en invloed op nationale en Europese agenda's onvoldoende worden benut;
- de economie van zowel Zuid-Holland als Delft achterblijft ten opzichte van andere regio's, referentiesteden en omliggende gemeenten, ondanks de aanwezigheid van sterke kennisclusters, logistieke knooppunten, havens en universiteiten;
- er extra inzet nodig is op het gebied van werkgelegenheid en ruimtelijke ontwikkeling om de economische ambities voor 2030 te realiseren en het beschikbare talent beter te benutten;

- nieuwe technologieën zoals defensiegerelateerde innovatie, satellieten, drones, cybersoftware en kernenergie kansen bieden op het gebied van veiligheid, energie, duurzaamheid en economische zelfstandigheid;

overwegende dat:

- innovatieve regio's als Eindhoven, Wageningen en Leiden laten zien dat een scherpe economische visie, gekoppeld aan ruimtelijke keuzes en publiek-private samenwerking, leidt tot meer invloed, investeringen en aansluiting bij nationale en Europese agenda's en innovatieprogramma's (zoals Horizon Europe, Digital Europe en het European Innovation Council Programme);
- het potentieel van Delft onvoldoende wordt benut zolang een duidelijke, economische visie en ruimtelijk verankerde economische koers ontbreekt die inspeelt op de maatschappelijke en geopolitieke uitdagingen van deze tijd;
- extra inzet, zowel op het gebied van werkgelegenheid als ruimte, nodig is om de ambities voor 2030 te realiseren, de economie te versterken, kansen te verzilveren en meer impact te maken met het talent (van mbo tot wo) dat in Delft beschikbaar is;
- regionale economische kracht wordt opgebouwd vanuit gedeelde strategische keuzes op het gebied van innovatie, ruimtelijke ordening, infrastructuur en arbeidsmarkt;
- het huidige economische beleid van Delft zoals vastgesteld in de Ruimtelijk-Economische Visie 2030 (REV) onvoldoende richting geeft in het prioriteren en ruimtelijk faciliteren van sleuteltechnologieën;
- nieuwe geopolitieke ontwikkelingen zoals toegenomen afhankelijkheid van niet-Europese toeleveranciers en verslechterde handelsverhoudingen vragen om een versterkte regionale en Europese economische weerbaarheid;
- Delft als kennisstad een cruciale rol speelt in de vorming van een strategische regionale economie en alleen via samenwerking met steden als Rotterdam, Den Haag, Leiden en de regio's rond het Groene Hart tot volle economische en strategisch autonome wasdom kan komen;
- Delft zich nu regionaal, nationaal en internationaal sterker moet positioneren als centrum voor hightech innovatie, toegepast onderzoek en hoogwaardige werkgelegenheid;
- de economie van Delft nu voorbereid moet worden op 2045, dit vraagt om een visie op onze economie en keuzes op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling, onderwijs, bedrijvigheid en investeringen;
- het daarom van belang is een ruimtelijk-economische visie te hebben die hierbij aansluit en up-to-date is;
- het essentieel is dat deze visie niet alleen ambtelijk of politiek wordt ontwikkeld, maar gedragen wordt door ondernemers, kennisinstellingen, studenten, investeerders en maatschappelijke partners;

verzoekt het college:

1. een geactualiseerde ruimtelijk-economische visie (REV) op te stellen met een doorkijk naar 2045, waarin Delft zich onder andere strategisch positioneert als cruciaal technologisch en innovatief knooppunt binnen zowel de Zuid-Hollandse regio als de Europese innovatieagenda en hierbij in ieder geval aandacht te geven aan:
 - a. de uitgangspunten uit het Draghi-rapport (zoals technologische soevereiniteit, investeren in kennis en strategische autonomie) en de analyse van TNO (zoals brede welvaart, samenwerking in de triple helix en ondersteuning van opschaling);
 - b. de doorgroei van Delftse startups en scale-ups stimuleren en daarbij actief een koppeling te maken met regionale programma's van onder andere de Provincie Zuid-Holland, EBZ, InnovationQuarter en de MRDH;
 - c. de innovatieprogramma's, fondsen en internationale netwerken waar Delft samen met de regio toegang tot kan hebben;
 - d. het betrekken van vertegenwoordigers van de onderwijsinstellingen (zoals het mbo, hbo en TU Delft), de Delftse maakindustrie, DSM-campus, innovatieve (Delftse) bedrijven, het mkb, Defensie, start-ups, studenten, kennisinstellingen, investeerders en andere maatschappelijke partners;
2. de geactualiseerde REV te benutten om in het regionaal bestuurlijk overleg, waaronder met de provincie Zuid-Holland, de ambities van Delft als cruciale kenniskern explicieter uit te dragen en zo gezamenlijk te bouwen aan een economisch weerbaar, autonoom, duurzaam en innovatief Zuid-Holland,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer MARUF (D66): Voorzitter. Allereerst willen wij als fractie van D66 onze waardering uitspreken voor het hele werk dat is verzet door het college, de ambtelijke organisatie en de vele partners in de stad die hebben bijgedragen aan de totstandkoming van deze Kadernota. De Kadernota benoemt expliciet dat we keuzes maken in de investeringsagenda en dat bepaalde ambities, zoals rondom cultuur en maatschappelijke voorzieningen, pas kunnen worden waargemaakt als we daar financiële ruimte voor creëren. Tegelijkertijd zien we dat Delft over aanzienlijke bestemmingsreserves beschikt waarvan het nut, de actualiteit en de inzetbaarheid niet altijd even helder zijn. Neem bijvoorbeeld Theater de Veste: in deze Kadernota worden wel middelen gereserveerd voor tijdelijke instandhouding, maar een structurele oplossing voor de culturele infrastructuur ontbreekt. Daarom vragen wij het college via onze motie om die reserves integraal te analyseren, zodat we weten welke middelen vastzitten en welke middelen we wellicht anders kunnen inzetten, bijvoorbeeld door noodzakelijke investeringen in onze cultuurvoorzieningen. Hiermee willen we voorkomen dat ambities stranden op onduidelijkheden over middelen.

Mevrouw VOOGT (VVD): Ik zat een beetje te kauwen op de motie over de investeringsreserves. Ik krijg daar nu wat meer achtergrondinformatie bij. Voor de VVD is het heel belangrijk dat er inzicht in de reserves komt, maar tegelijkertijd vinden we het niet aan deze raad om daar nu al labels en oormerken aan te hangen.

Ik ben dus benieuwd of D66 openstaat voor een alternatief waarbij het geld pas door de nieuwe raad of na 2026 zou worden bestemd.

Mevrouw VAN DER VLIST (ChristenUnie): Mijn vraag ligt in dezelfde lijn als de vraag van mevrouw Voogt. Nu vraagt uw motie nog om een voorstel te doen voor de bestemming. Wilt u al voor de verkiezingen iets met dat voorstel doen of ziet u dat als een advies aan het nieuwe college?

De heer MARUF (D66): Dank aan mevrouw Van Velzen, die hier heel hard aan heeft gewerkt met collega's in de raad. De vraag was of je het zo expliciet moet benoemen in de zin van Theater de Veste of een andere organisatie. Nee, wij zeggen: college, doe een voorstel aan ons en analyseer welke bestemmingsreserves op dit moment bestaan en of ze nog nut hebben, zodat een volgende raad bij de begroting inzicht heeft in de vraag welke bestemmingsreserves zouden kunnen vrijvallen om investeringen te kunnen doen. We labelen op dit moment dus helemaal niets. We vragen alleen: breng ons op de hoogte van de actualiteit en het nut van de bestemmingsreserves die we op dit moment hebben.

Mevrouw VOOGT (VVD): Ik hoorde de heer Maruf zojuist wel de koppeling maken: hij ging van Theater de Veste echt direct naar deze reservering. Die koppeling werd impliciet dus wel gemaakt. Ik ben benieuwd hoe de heer Maruf daartegen aankijkt. In de motie wordt natuurlijk wel genoemd dat het aan de investeringsagenda gekoppeld wordt. Die agenda is door het huidige college en de collegepartijen opgesteld. Ook daarvan zou ik dus zeggen dat dat instrument al best wel geormerkt is. Ik ben benieuwd hoe de heer Maruf daartegen aankijkt.

De heer MARUF (D66): We hebben ons best gedaan om deze motie zo neutraal mogelijk te verwoorden. Ik noem dit voorbeeld ook omdat de kijkers thuis dan misschien een concreet voorbeeld hebben van hoe het ongeveer zou kunnen lopen, maar dat is geen indicatie van hoe het geormerkt of besteed zou moeten worden. Nee, het gaat om een analyse, vrij neutraal: maak nut en noodzaak inzichtelijk van de bestemmingsreserves die we hebben, zodat de volgende raad daar inzicht in heeft en op basis daarvan onderbouwde keuzes kan maken. We kunnen het niet neutraler verwoorden dan zoals het er nu in staat.

Mevrouw VOOGT (VVD): Fijn om van de heer Maruf te horen dat er ruimte in zit en dat het niet direct geormerkt wordt, maar ik lees in de motie toch nog steeds dat de middelen in lijn worden gebracht met de Strategische Investeringsagenda. Ik wil de heer Maruf vragen of hij bereid is om dat uit de motie te schrappen, zodat de motie echt open is en we echt alleen kijken en een analyse hebben van de reserves. Graag een reactie van de heer Maruf.

Mevrouw VAN DER VLIST (ChristenUnie): Als ik het antwoord van de heer Maruf goed heb begrepen - daar wil ik graag een bevestiging van - wil hij graag inzicht maar wil hij het niet per se ook al direct in de begroting labelen. Dus wel inzicht, maar nog niet labelen; is dat wat de motie vraagt?

De heer MARUF (D66): De tweede vraag kan ik bevestigend beantwoorden: ja, dat klopt. Wat de eerste vraag betreft: misschien ligt het aan de boodschapper. Graag geef ik via u, voorzitter, dus het woord aan mevrouw Van Velzen, die hier misschien twee woorden aan kan wijden. Zij heeft hier natuurlijk ook met andere collega's in de raad over gesproken. Misschien kan mevrouw Van Velzen het wel duidelijk maken.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Velzen, kunt u dit probleem oplossen?

Mevrouw VAN VELZEN (D66): We gaan het zien. Ik snap de vraag van mevrouw Voogt goed, maar de reden waarom dat verzoek aan het college is opgenomen ... Kijk, het is een voorstel aan ons. Daar kan je gewoon nee tegen zeggen, zoals tegen ieder voorstel dat hier ligt. Het leek ons goed om het college hierover na te laten denken: stel dat je straks al die miljoenen hebt gevonden; wat zouden jullie daar dan mee willen doen? Dat betekent natuurlijk niet dat wij daarin mee moeten gaan, maar dat leek ons wel een mooie opdracht om toe te voegen.

Mevrouw VOOGT (VVD): Het probleem zit voor ons inderdaad in dat derde dictum van de motie. Wij zouden het zonde vinden als er nu al een voorstel wordt gedaan voor het bestemmen van deze middelen. Wij zouden het juist heel mooi vinden dat het onderzoek, die analyse, wordt gedaan - daar zijn we ook heel erg voor - maar dat dat derde dictum geschrapt wordt, zodat er vanuit dit college geen voorstel komt voor de bestemming van de middelen, maar zodat dit aan een volgend college wordt gelaten. Dat is hoe de VVD het graag zou zien. Ik ben benieuwd of de heer Maruf en mevrouw Van Velzen bereid zijn om dit over te nemen.

Mevrouw VAN VELZEN (D66): Dat ben ik eigenlijk niet, want de begroting is ook één groot voorstel. Ook daarmee hoeft u niet in te stemmen en ook dat kunt u amenderen. Als herbestemming of vrijval mogelijk is - misschien vindt het college helemaal geen geld; dan komt er ook geen voorstel - dan vragen we het college om daar een voorstel voor te doen. Dan gaan we het daar met elkaar over hebben. Dan hebben we een startpunt voor het gesprek en dan gaan we daarna kijken of we daarmee kunnen instemmen. Volgens mij geeft dit dus ook een beetje kader en richting voor de analyse waar we om vragen.

De VOORZITTER: Ik wil tot een afronding komen, want we zijn nu wel heel lang bezig met dit kleine punt. Gaat het nog steeds om hetzelfde punt, mevrouw Timmermans en mevrouw Van der Vlist? Laten we u beiden dan nog de gelegenheid geven, maar dan ronden we het af en dan vervolgt D66 het betoog.

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): Onafhankelijk Delft vraagt zich af: waarom nu? Waarom wordt dit een beetje richting het eind van de periode door een collegepartij als D66 nu pas aangedragen? Daar ben ik benieuwd naar.

Mevrouw VAN DER VLIST (ChristenUnie): Als ChristenUnie zien wij het risico dat het straks één grote jackpot wordt, ook richting de verkiezingen: "kijk eens wat we met deze miljoenen kunnen doen". Hoe kijkt D66 daarnaar?

Mevrouw VAN VELZEN (D66): Om te beginnen met de tweede interruptie: dat is eigenlijk precies de reden waarom het erin staat, namelijk om te voorkomen dat we als een soort Poolse landdag hier met elkaar in gesprek gaan over miljoenen. Hiermee hebben we iets van een kader om dat gesprek te voeren. Dat is juist de reden waarom we het er wél in hebben gezet: dan hebben we iets van richting. Nogmaals, daar hoeft u niet mee in te stemmen.

"Waarom komt u er nu pas mee?" Ik kan natuurlijk een heel lang verhaal vertellen over hoelang ik hier al over nadenk, maar dat is niet zo relevant. Waarom nu? Misschien juist nu, want er wordt in heel veel gemeenten op dit moment kritisch naar de reserves gekeken, omdat er ook allerlei nieuwe regels zijn over structurele besteding van eventuele reserves. Dat is dus een reden. We dachten ook dat het richting de volgende raad en het volgende college juist een uitstekend moment zou zijn om al die miljoenen te vinden.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat D66 nu het betoog vervolgt.

De heer MARUF (D66): Met deze uitstekende antwoorden kan niemand hiertegen stemmen. Dank, mevrouw Van Velzen.

De VOORZITTER: Mevrouw De Jongh Swemer, gaat het over hetzelfde thema? Dan ga ik even door, want anders blijven we bezig. D66 vervolgt nu het betoog, want anders blijven we erg lang op dat ene puntje hangen en het is wel mooi om te horen wat D66 verder te vertellen heeft.

De heer MARUF (D66): In dit blokje ga ik graag in op onze motie over de Retailvisie. Delft zet in op levendige gemengde wijken met ruimte voor ondernemerschap, maar ons retailbeleid is verouderd en sluit niet aan op de realiteit van vandaag, de woningbouwopgave, de mobiliteitstransitie en de veranderingen in winkelgedrag. Wij willen dat winkelgebieden ook in de wijken bijdragen aan sociale samenhang en leefbaarheid. Daarom vragen wij het college om een actuele Retailvisie, opgesteld met lokale ondernemers, die onze buurten versterkt en toekomstbestendiger maakt. Hiervoor dank aan de heer Analikwu, die dit vanuit ons heeft uitgewerkt.

Mevrouw WATTEL (GroenLinks): Ik heb even op het RIS gekeken. Er zijn in het verleden al toezeggingen gedaan over een Retailvisie. Op 14 november vorig jaar is zelfs aangekondigd dat die in het eerste kwartaal van 2025 onze kant op zou komen. Wat voegt deze motie dus toe?

De heer VALK (CDA): Ik had deels dezelfde vraag als GroenLinks: waarom deze motie? Maar ik heb ook een vraag over het tweede en het derde dictum: waar zit de angst bij D66 dat de wethouder niet met ondernemers gaat praten, een hele wijk zal overslaan of zo? Dat kan ik me bijna niet voorstellen. Dus waarom deze motie? Wat voegt die toe?

De heer ANALIKWU (D66): Om met de eerste vraag te beginnen: het eerste kwartaal van 2025 is al voorbij en ook de wethouder heeft aangegeven dat dit een

goede oproep is vanuit de raad om het college hier opdracht toe te geven. Vandaar juist deze motie: als de wethouder had gezegd "dat gaan we al doen", hadden we de motie natuurlijk niet ingediend.

Wat de vraag van het CDA betreft: het lijkt mij goed om te vragen om juist lokale ondernemers erbij te betrekken, maar juist ook om aandacht te vragen voor andere wijken en winkelgebieden dan de binnenstad, Leeuw&stein en In de Hoven. Dat hebben we er juist in gezet omdat er in het retailonderzoek, uit mijn hoofd uit 2022, vooral aandacht was voor die drie specifieke winkelgebieden. Het is juist ook voor buurten en wijken in Delft buiten die centrale gebieden belangrijk om daarvoor een goed retailbeleid te hebben, zodat juist die buurten daar worden versterkt.

Mevrouw WATTEL (GroenLinks): Ik ben benieuwd naar de status van de Retailvisie, omdat die zo expliciet is aangekondigd voor het eerste kwartaal. Het kan dus niet zo zijn dat er daarvoor nog niks ligt. Dus toch graag een reflectie hierop van D66.

De heer TREFFERS (Volt): Volgens mij hoorde ik de heer Analikwu zeggen dat hij verwacht dat die visie er niet aan komt, maar dat is toch precies wat de wethouder wél heeft toegezegd? Vertrouwt hij dan de toezegging van de wethouder niet?

De heer ANALIKWU (D66): Het cynisme is voor mij in dit geval een beetje hoog, want volgens mij hebben we juist heel veel vertrouwen in deze wethouder. De wethouder heeft aangegeven dat dit een goede opdracht is vanuit de raad aan het college. Dat is een week geleden in deze zaal gezegd. Volgens mij is het daarom juist een goede opdracht om dit weer prioriteit te geven, want er zijn ook een hoop andere stukken, bijvoorbeeld de REV. Het is juist goed om die prioritering hier aan te geven als een opdracht voor de komende jaren voor het college.

Mevrouw WATTEL (GroenLinks): Een laatste vraag: ziet D66 dit dan ook als een onderdeel van de REV? Hoe kijkt D66 hiertegen aan?

De heer TREFFERS (Volt): Waarom roept de motie dan niet op om de visie eerder te prioriteren in plaats van om haar op te stellen? Dat gaan we nu immers wél doen. Als u oproept om de visie vóór de REV op te stellen, wil ik die afweging graag maken.

De heer ANALIKWU (D66): Volgens mij is het juist heel logisch om, als we een nieuwe versie van de REV gaan opstellen, dat te doen voordat er een Retailvisie wordt gemaakt. Het zijn ook echt twee verschillende dingen. Ik denk dat het juist heel logisch is om het college de vrijheid te geven om daarin een logische prioritering te maken. Maar wat uit deze motie zou volgen, als zij en ook de motie over de REV worden aangenomen, is dat deze twee economische stukken met urgentie gemaakt moeten worden.

De heer MARUF (D66): Ook deze antwoorden waren uitstekend.

De Kadernota benoemt terecht de forse woningbouwopgave en de spanning die zij geeft, zeker in een compacte stad als Delft. Een aantal van jullie hebben dat al benoemd in jullie bijdragen. Ook in de commissievergadering is daar ontzettend veel aandacht voor geweest. Ik hoorde ontzettend veel positieve geluiden over het volgende wat wij gaan inbrengen. Bij participatieprocessen horen we vaak vooral de luide stem van bestaande bewoners, terwijl juist woningzoekenden, jongeren, starters en nieuwe Delftenaren zelden gehoord worden. Met onze motie pleiten we voor een Delftse Woonraad, die structureel de belangen van woningzoekenden inbrengt bij belangrijke plannen. Zo maken we participatie eerlijker en bouwen we echt aan een Delft waarin iedereen kan meedoen. Dat is ontzettend belangrijk. Ook landelijk is hier ontzettend veel aandacht voor. In steden waar dit al gebeurt, wordt er heel positief gereageerd op de deelname van woningzoekenden aan het debat.

Mevrouw VOOGT (VVD): Het is mooi dat D66 een punt maakt van de Woonraad en het woningtekort. Dat vinden wij ook heel belangrijk, maar ik vraag me af hoe deze motie volgens D66 uitgevoerd moet worden en hoe D66 komt tot een afspiegeling van alle woningzoekenden, inclusief het betrekken van die stem van buiten. Gebeurt dat op basis van urgentie of loting? Ik ben ook benieuwd wat het volgens D66 moet gaan kosten als dit vanuit de gemeente georganiseerd gaat worden.

Mevrouw VAN DER VLIST (ChristenUnie): De heer Maruf zei zelf al dat in andere gemeentes hierover wordt gesproken en hiermee wordt begonnen en dat men enthousiast is. Uw motie vraagt om een onderzoek en om een terugkoppeling over dat onderzoek. Is het niet verstandig om eerst te kijken naar de best practices bij andere gemeentes voordat we dit in Delft al direct gaan toepassen en daar geld en tijd in gaan steken?

De heer TREFFERS (Volt): Participatie, wonen en best practices: ik kan er helemaal van genieten, maar tegelijkertijd denk ik dat, als je een woningzoekende vraagt of hij in een Woonraad wil, hij dan in je gezicht terug schreeuwt dat hij een betaalbare woning wil en geen Woonraad. Denkt u nou echt dat mensen in een Woonraad gaan zitten, niet wetende of ze daadwerkelijk mogen gaan wonen op de plek waar ze dan input over gaan geven? Is het niet véél beter om lokaal op het moment dat je ergens gaat bouwen voor mensen, daar mensen bij te zoeken die daar daadwerkelijk kunnen gaan wonen? Dat is namelijk ook mogelijk. Mijn tweede vraag is: wat heeft dit met de begroting te maken?

De VOORZITTER: Heel goed, meneer Treffers; hou die hygiëne erin en zet aan het denken.

De heer ANALIKWU (D66): Laat ik vooral met dat laatste beginnen, want ik weet eigenlijk niet wat ik hoor. Zegt Volt nou dat participatie voor de Bühne is en geen zin heeft en dat mensen er niet van overtuigd raken dat het laten horen van je stem juist heel belangrijk is? Volgens mij is dat alles waar Volt voor zou moeten staan. Ik geef op die manier dus alvast een klein stemadvies mee.

De heer TREFFERS (Volt): Heel kort: ja, wij zijn voor participatie, maar wel voor participatie die zin heeft. Op het moment dat je een weg naast een bewonersflat gaat bouwen, wil je met die bewoners praten. Op het moment dat je huizen gaat bouwen, moet je niet de gemiddelde woningzoeker om raad vragen; daar hebben we namelijk onderzoek voor. Wat je moet doen, is praten met de mensen die daar vervolgens gaan wonen. Daar roept uw motie precies niet toe op.

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): Onafhankelijk Delft heeft nog een vraag. Krijg je met zo'n Woonraad niet wat heel veel inwoners eigenlijk al ervaren, namelijk dat er wel aangehoord wordt maar niet geluisterd?

De heer ANALIKWU (D66): Ik probeer ook de eerdere interrupties nog te behandelen; ik probeer dus het lijstje af te gaan. Om te beginnen met het punt van Volt: het idee is juist dat je toekomstige bewoners betreft, maar het probleem is dat je, als die woningen er nog niet staan, ook niet weet met wie je in gesprek moet gaan. Maar de opmerking was helemaal terecht: uiteindelijk probeer je in zo'n Woonraad toch een soort gemiddelde woningzoekende te krijgen. Maar het idee is ook juist dat je een ander soort gesprek krijgt over een ander soort woonkwaliteiten, zodat de participatie niet alleen gaat over "dit gebouw is te hoog en dit zorgt voor overlast", maar ook over "het moet misschien juist hoog, want dat lost het probleem op". Er moet nu naar de kwaliteit van de inrichting worden gekeken. Dat gesprek hebben we eigenlijk nooit in deze raad: het gaat vooral over overlast, maar ik denk dat het ook heel belangrijk is om op die kwaliteit het perspectief van woningzoekenden te krijgen. Volgens mij is dat dus heel waardevol.

Dan de vraag over de afspiegeling, kosten en best practices. Die vraag kan ik op één manier beantwoorden. Het lijkt mij juist iets moois om onderdeel te laten zijn van het onderzoek. We vragen om een onderzoek. We zeggen niet: richt nu sowieso een Woonraad in, die er zo, zo en zo uit moet zien. We vragen juist om te komen met dat onderzoek. Kijken naar de best practices die al in de vier grote gemeenten toegepast worden, kan juist een onderdeel daarvan zijn. Dat lijkt me dus juist een hele mooie.

De vraag van Onafhankelijk Delft heb ik niet goed begrepen.

De heer KOELEWIJN (Hart voor Delft): Is de heer Analikwu ervan op de hoogte dat alle corporaties bewonerscommissies en een huurdersraad hebben? Waarom wil D66 nog een entiteit oprichten?

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): De vraag van Onafhankelijk Delft is of we nu niet weer een orgaan creëren waarin straks wel wordt aangehoord maar waarin eigenlijk niet echt geluisterd kan worden, zodat we straks weer mensen teleur moeten stellen. Dat is mijn vraag.

Mevrouw VOOGT (VVD): Ik proef toch ook een reflex. Ik weet niet zo goed welk knelpunt nu met deze Woonraad zou moeten worden opgelost. Ik krijg toch de indruk dat we voor elk knelpunt dat zich voordoet, een nieuw clubje, een nieuwe raad en een nieuwe overlegstructuur aan het inrichten zijn. Waarom deze Woonraad?

De heer ANALIKWU (D66): Ik probeer het kort te houden, gezien de tijd. Het idee is juist om inderdaad toch een nieuwe entiteit op te richten, omdat het gesprek bij participatie over nieuwe woningen op dit moment heel eenzijdig is. Het gaat vooral om de belangen van degenen die er al wonen. Wij proberen als raad een inschatting te maken van de belangen van de mensen die er nog niet wonen. Het idee is om een soort expertgroep of ervaringsdeskundigen neer te zetten die op zoek zijn naar een woning om daar het andere belang tegenover te zetten, zodat wij hier een gebalanceerde afweging kunnen maken. Het is dus juist een verrijking van de participatie en niet nog een clubje waar we niet naar luisteren, want dat is een heel cynische benadering.

Kort nog op de vraag van de heer Koelewijn: de huurdersverenigingen, de belangenclubs van huurders, zijn juist die gevestigde geluiden die we al horen. Dit gaat echt over iets wat we nog niet hebben in onze participatie.

De heer TREFFERS (Volt): Nog een hele korte vervolgvraag: is dit nou niet juist zo'n motie die eigenlijk beter tot haar recht komt op het moment dat we schriftelijke vragen stellen? Want ik ben het ermee eens dat we iets moeten met de stem van de woningzoekenden. Volgens mij voel ik dat bij heel veel mensen in deze raad, maar we hebben heel veel twijfels over dit instrument. Kunnen we het er dan niet beter een keer over hebben als we meer tijd hebben en geen 50 moties?

De heer KOELEWIJN (Hart voor Delft): Ik wil de heer Analikwu best wel een lijstje toesturen welke huurdersvertegenwoordiging we in ieder geval in Delft al hebben, maar ik heb nog een vraag: wat bedoelt D66 met "toekomstige Delftenaren"?

Mevrouw WESSELS (GroenLinks): Ik sluit me bij de woorden van de heer Treffers aan. Is het, ook gelet op deze hele discussie, niet wijzer om de motie mee te nemen naar een ander moment, waarop we de discussie inhoudelijk echt goed met elkaar kunnen voeren? Dat helpt ons volgens mij allemaal verder om beter te begrijpen welk middel u voorstelt. Dit vraagt gewoon meer tijd. Wij denken hier graag in mee.

Mevrouw FUNG FEN CHUNG (STIP): Ook namens D66: onlangs hebben wij met de ChristenUnie schriftelijke vragen gesteld over woningdelen en het geven van een stem aan woningzoekenden. Het lijkt me mooi als dit onderzoek daarin kan worden meegenomen. Dit kan een voorzet zijn voor het gesprek dat we daar kunnen voeren.

De heer ANALIKWU (D66): Dat heeft mevrouw Fung Fen Chung heel mooi gezegd. Verder gaat het om een onderzoek; dat is waar de motie om vraagt. Voor het overige laat ik het hierbij, want volgens mij is de motie vrij duidelijk.

De heer MARUF (D66): Ik ging richting afsluiting. Delft is de stad van kennis, vooruitgang en kansen, maar die kansen zijn niet vanzelfsprekend. Daar moeten we hard voor werken met verstandig financieel beleid, sterke buurten en eerlijke participatie. Deze drie voorstellen - inzicht in reserves, een nieuwe Retailvisie en een Woonraad voor woningzoekenden - zijn geen vrijblijvende extra's. Ze zijn nodig om

de ambities uit de Kadernota waar te kunnen maken zonder de financiële gezondheid van Delft uit het oog te verliezen. D66 staat voor een Delft dat groeit met oog voor de toekomst, voor cultuur, voor ondernemers en voor iedereen die hier wil wonen en die hier wil blijven.

De heer TREFFERS (Volt): Sorry, ik kan het niet laten. Meneer Maruf zegt dat het niet gaat om extra's. Twee van de drie moties van D66 vragen niet om geld, maar om een Woonraad voor een probleem waarvoor de oplossing duidelijk het vrijmaken van geld is en om een visie die al wordt geschreven. Dat zijn dan toch juist extra's?

De heer MARUF (D66): We zullen bij de stemming zien in hoeverre deze voorstellen van D66 worden gedragen. We hebben hier het debat met elkaar gevoerd. We hebben geprobeerd u zo goed mogelijk van antwoorden te voorzien. Het is nu aan u hoe u daarmee omgaat. Ik hou graag ook tijd vrij om anderen te interpreteren en te vragen naar hun ideeën. Vandaar dit antwoord.

Door de fracties van D66, STIP en GroenLinks wordt motie 6.2.14 (Onderzoek naar reserves) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, in vergadering bijeen op 3 juli 2026, gelezen de Kadernota 2026;

constaterende dat:

- de gemeente Delft beschikt over diverse bestemmingsreserves en algemene reserves;
- een deel van deze reserves mogelijk voor lange tijd ongebruikt blijft of beperkt wordt ingezet;
- er onduidelijkheid bestaat over de actualiteit, noodzaak en doelmatigheid van sommige reserves;

overwegende dat:

- een doelmatig gebruik van publieke middelen van groot belang is voor een financieel gezonde gemeente;
- inzicht in de bestemming en (on)benutte omvang van reserves eraan bijdraagt dat de raad strategische afwegingen kan maken bij de begroting 2026;
- het wenselijk is om te onderzoeken of er middelen vrijgespeeld kunnen worden ten behoeve van actuele opgaven en investeringen, gezien de grote uitdagingen en ambities waar de stad voor staat;

verzoekt het college:

- om in aanloop naar de Programmabegroting 2026 een analyse op te stellen van alle gemeentelijke (bestemmings)reserves;

- bij deze analyse in ieder geval in te gaan op de verwachte onttrekkingen voor de komende jaren en de ruimte voor herbestemming van de middelen;
- wanneer er ruimte voor herbestemming of vrijval blijkt, een voorstel te doen voor de bestemming van deze middelen in lijn met de Strategische Investeringsagenda;
- de resultaten van deze analyse te delen met de raad voorafgaand aan de behandeling van de Programmabegroting 2026,

en gaat over tot de orde van de dag."

Door de fracties van D66, STIP en Hart voor Delft wordt motie 6.2.15 (Retailvisie voor sterke buurten) ingediend:

"Deze motie wordt besproken door de gemeenteraad van Delft in de vergadering van donderdag 3 juli 2025 bij de bespreking van agendapunt Kadernota 2026.

We stellen vast dat:

- het huidige detailhandelsbeleid (retailbeleid) verouderd is en niet meer volledig aansluit bij de actuele ontwikkelingen en uitdagingen waar Delft mee te maken heeft;
- het beleid daarmee onvoldoende aansluit op de huidige uitdagingen, waaronder de grote woningbouwopgave, gebiedsontwikkelingen en mobiliteitstransitie.

We hebben nagedacht over en houden er rekening mee dat:

- bruisende winkelgebieden en levendige straten bijdragen aan een prettige woonomgeving en sociale cohesie tussen bewoners;
- een integrale en actuele retailvisie als input gebruikt kan worden voor stedelijk programmeren;
- een actuele retailvisie tevens duidelijkheid en perspectief biedt aan bestaande en toekomstige ondernemers.

We geven het college de opdracht om:

- een actuele retailvisie op te stellen;
- bij het opstellen van deze visie actief lokale ondernemers te betrekken;
- hierbij aandacht te besteden aan zowel de binnenstad, Leeuw&stein en In De Hoven, als aan winkelgebieden op wijkniveau,

en gaan over tot de orde van de dag."

Door de fracties van D66 en STIP wordt motie 6.2.16 (Luister naar de zachte stem van woningzoekenden) ingediend:

"Deze motie wordt besproken door de gemeenteraad van Delft in de vergadering van donderdag 3 juli 2025 bij de bespreking van agendapunt Kadernota 2026.

We stellen vast dat:

- het woningtekort in Delft groot is;
- bij de participatie voor woonplannen vooral bewoners die al een woning hebben in de omgeving hun stem laten horen;
- de zachte stem van toekomstige bewoners vooralsnog geen plek heeft in het participatieproces.

We hebben nagedacht over en houden er rekening mee dat:

- voor een goede belangenafweging ook de belangen van woningzoekenden moeten worden meegewogen;
- aspecten zoals omgevingskwaliteit, goede bereikbaarheid en wooncomfort een grotere rol zullen spelen als de toekomstige bewoners een rol krijgen in de participatie.

We geven het college de opdracht om:

- het oprichten van een Delftse Woonraad die de belangen van woningzoekenden behartigt te onderzoeken;
- hierbij te kijken naar toekomstige Delftenaren én Delftenaren die binnen de stad willen verhuizen;
- de Woonraad een weerspiegeling van de stad te laten zijn door bewoners van en zoekend in verschillende wijken, van verschillende leeftijden en voor alle beoogde typen woningen te betrekken;
- de Woonraad in ieder geval te betrekken bij inspraak voor woningbouwplannen zoals Omgevingsplanwijzigingen, verzwaard advies en gebiedsvisies;
- over de resultaten van het onderzoek terug te koppelen naar de raad,

en gaan over tot de orde van de dag."

Mevrouw KOK (SP): Voorzitter. Ik wil graag de moties bespreken die de SP indient. Daarna wil ik u vragen om het woord te geven aan de heer Van der Sluis voor de rest. Allereerst de motie over het raadsweekend. Hoewel de burgemeester in de commissie aangaf dat zij dit weekend heel waardevol vindt, is de SP van mening dat dit weekend echt veel te duur is. Ik wil de commissievergadering niet overdoen, maar het kan niet vaak genoeg gezegd worden: in onze ogen is dit weekend pure luxe en het zou de raad sieren om onze inwoners te laten zien dat wij ook als raad kunnen bezuinigen. Tenslotte hebben veel van onze inwoners al sterk moeten bezuinigen op hun eigen levensbehoefte. Van luxe kunnen sommigen alleen maar dromen. Van het geld dat we hiermee kunnen bezuinigen, kunnen we echt heel veel andere nuttige dingen bekostigen. We hadden de wildopvang open kunnen houden van dit bedrag. We zouden Westerpop een handje kunnen helpen. We zouden een

bijdrage kunnen doen om een kinderboerderij te helpen. De mogelijkheden zijn eindeloos. Daarnaast vraagt de SP zich af of zo'n weekend echt nodig is. Binnen deze raad bedrijven we politiek en hoeven we geen vriendenclub te worden. De informatie die in het weekend wordt gedeeld, kunnen we ook op andere manieren tot ons nemen. En als raadsleden dit weekend echt heel nodig vinden, zullen ze het niet erg vinden om bij te dragen vanuit de riante vergoeding die we voor dit werk krijgen.

De heer TREFFERS (Volt): Eigenlijk heb ik weer dezelfde vraag. We hebben dit al besproken in het fractievoorzittersoverleg en volgens mij was elke partij het ermee eens dat dit eigenlijk niet de bedoeling is. Toen hebben we daar afspraken over gemaakt. Ik vraag me af of de bedoeling van deze motie dan niet is om de rest te laten zien "wij vinden dit veel te duur", want volgens mij is iedereen dat met u eens.

Mevrouw VOOGT (VVD): Dit is natuurlijk een zeer terecht punt. Ook de VVD vindt het natuurlijk belangrijk dat we op het geld letten en kritisch zijn op wat we uitgeven, maar het raadsweekend is niet een feestje, zoals mevrouw Kok het hier nu voorstelt, maar een essentieel onderdeel van ons als raad voor reflectie, teambuilding en ook inhoudelijke verdieping. Het is gewoon een serieuze bijeenkomst. We hebben het hier ook eerder over gehad. Wat de VVD betreft zouden we dit ook prima in het fractievoorzittersoverleg kunnen bespreken. Hoe kijkt mevrouw Kok daartegen aan? Zou dat een oplossing zijn? Ik denk immers dat dit wel een terecht punt is, maar daar zouden we het graag willen oplossen.

Mevrouw KOK (SP): Het is misschien in het fractievoorzittersoverleg besproken, maar op de een of andere manier komt het daar niet door. Het blijft gewoon op de agenda staan. Als je ziet wat de kosten zijn ... We hebben maar ongeveer een derde echt nodig voor sprekers en informatie. We hoeven niet met z'n allen ergens te gaan slapen en met z'n allen ergens te gaan eten. Het kan binnen de stad. De Delftse ondernemers hebben er helemaal niks aan. Als we nou ergens met z'n allen op de fiets gaan zitten, zou dat voor onze groene agenda ook een heel stuk beter zijn. Het mag echt wel een tandje minder.

Mevrouw VOOGT (VVD): Mevrouw Kok suggereert dat het niet doorkomt, maar volgens mij hebben we deze conclusie recentelijk juist wél getrokken in het fractievoorzittersoverleg; we zijn heel recentelijk op raadsweekend geweest. Dat betekent dat we wel de kans moeten hebben om hier nog een keer met elkaar over te spreken en vervolgens voor de volgende keer kaders en een opdracht mee te geven aan de griffie, die dit uitvoert. Dat lijkt mij een prima oplossing. Kan mevrouw Kok zich vinden in deze oplossingsuggestie?

Mevrouw KOK (SP): Ik vind wat mevrouw Voogt vraagt lastig. Dan gaan we weer praten en overleggen. We hebben het nu over de Kadernota. We hebben het over geld en waar we geld tekortkomen voor allerlei kleinere dingen. Ik denk dat dit nu het juiste moment is om het er nog een keer over te hebben. Ik zou iedereen graag een beetje wakker willen schudden over waar we ons geld wel of niet aan uitgeven.

De heer TREFFERS (Volt): U verzoekt het fractievoorzittersoverleg om dit te doen. We moeten het er dus in het fractievoorzittersoverleg over hebben. Had u dit niet gewoon kunnen agenderen in het fractievoorzittersoverleg?

Mevrouw KOK (SP): Ja, dat kan, maar misschien moeten we nu wat meer met de billen bloot. Zoals we zeggen: dan maar hier.

Dan de volgende motie. Zoals vorige week aangegeven heeft de SP gezocht naar mogelijkheden om geld vrij te spelen voor dingen waar in onze stad veel behoefte aan is. Er is bijvoorbeeld veel behoefte aan praktisch opgeleide mensen, zoals politie, leraren, loodgieters, mensen in de zorg en ga zo maar door. Er is dus extra geld nodig om te zorgen voor leer-werktrajecten, stageplaatsen, trainingsmateriaal en noem maar op. Het is dus tijd om het geld weg te halen bij de eliteprojecten van onze stad. De eerste mogelijkheid lijkt Planet B.io. Op dit moment krijgt die stichting jaarlijks € 150.000. Dat betekent dat ze in 2027 in totaliteit € 1,8 miljoen hebben ontvangen van onze stad. Dat is niet meer incidenteel; dat is structureel. Het wordt tijd dat Planet B.io op eigen benen gaat staan. De huidige periode loopt nog tot en met 2027. We zijn dus ruim op tijd om Planet B.io te waarschuwen dat de bijdrage gaat ophouden. Vanaf 2028 kunnen we € 150.000 per jaar inzetten voor zaken waar grote behoefte aan is in de stad. Daar kunnen we nu al over gaan nadenken en dat kunnen we nu al in gang zetten.

Mevrouw WENTINK (STIP): De motie van de SP stelt dat Planet B.io geen directe impact heeft op de inwoners van Delft en dat er in Delft behoefte is aan banen voor praktisch geschoolden, maar de Biotech Campus en de biotechsector zorgen juist voor meer banen voor de Delftse inwoners en voor praktisch geschoolden, bijvoorbeeld voor het verpakken en voor laboratoriummedewerkers. Is de SP het niet met ons eens dat Planet B.io juist betekenisvol is voor onze Delftse inwoners?

Mevrouw KOK (SP): Als je goed kijkt wie daar nu allemaal werkt, zie je dat dat allemaal heel hoogopgeleide academici zijn die uit de hele wereld komen; ze komen ook vaak uit Wageningen, want daar zit de universiteit voor voedingsmiddelen. Dit betekent dat we daar niet zo heel erg veel praktisch geschoolde mensen hebben. Het zijn allemaal hoogopgeleide mensen. Dat betekent ook dat heel veel mensen niet uit Delft komen. Dat is op zich niet erg, maar daar hoeven wij als Delftse belastingbetalers niet aan bij te dragen. Planet B.io bestaat straks zeven jaar en heeft tijd genoeg gehad om op eigen benen te staan. Dan wordt het gewoon tijd om het geld ergens anders naartoe te brengen.

Mevrouw WENTINK (STIP): Ik ben het niet eens met wat mevrouw Kok hier stelt, want juist wat er bij de Biotech Campus allemaal gebeurt, zorgt echt voor banen voor praktisch geschoolden in Delft, dus inderdaad die laboratoriummedewerkers. Daarnaast duurt het met dit soort economische ecosystemen even voordat ze volledig zelfstandig zijn. Wij vinden het dus jammer dat de SP dit niet wil.

De heer HOMBERGEN (PvdA): Ik denk dat de SP hier een heel eenzijdig beeld schetst van wat daar op de campus gebeurt bij DSM. Daar vinden ook echt heel veel

praktisch geschoolden werk en emplooi. Het klopt dat er veel mensen uit Wageningen en internationale mensen zijn, maar ook zeer veel Delftenaren vinden daar een mooi emplooi en een mooie werkomgeving. Dat heeft nog even een klein beetje een boost nodig. Graag uw reactie.

Mevrouw KOK (SP): Ik denk dat wij als SP toch een ander soort banen zoeken. Ik kijk ook naar wat de stichting wil: communiceren, verbinden en allemaal andere hele mooie buzzwoorden. Er staat nergens iets over het creëren van banen. Daarnaast hebben we best wel problemen in de zorg, bij de politie, bij de loodgieters en bij de timmermannen. Ik denk dat Planet B.io genoeg geld heeft gehad; € 1,8 miljoen in zeven jaar is gewoon een hele berg geld. Het wordt gewoon tijd dat dat geld nu ergens anders heen gaat, zoals de Stichting Stunt, leer-werktrajecten en weet ik wat voor scholen er allemaal zijn. Ik zeg ook niet dat dat geld daar nu niet goed besteed is; ik vind er wat van, maar dat is een ander verhaal. Ik denk wel dat het geld nu beter ingezet kan worden.

De heer HOMBERGEN (PvdA): Ik denk dat we helder voor de geest moeten houden dat het niet om Planet B.io zelf gaat, maar om de spin-off van Planet B.io.

Mevrouw KOK (SP): Het is Planet B.io dat de geldbedragen krijgt. En wat die spin-off betreft: er gebeurt daar heel veel, maar er gebeurt ook heel veel niet.

De VOORZITTER: Dat is een waarheid als een koe.

De heer VAN DER SLUIS (SP): Voorzitter. Ik ga het niet hebben over de voorstellen waar ik een groot voorstander van ben, op eentje na, namelijk de Wippolder. Ik heb er al iets over gezegd: het is jammer om dat nu te zien als afgedaan als we straks hierover gestemd hebben. Ik denk dat we daarmee geen recht doen aan de mensen die daar wonen en wat daar allemaal speelt. Ik denk dus dat iedereen het met mij eens is dat we het hier in de toekomst nog een keer over moeten hebben en moeten uitzoeken wat daar speelt: wat is er aan de hand, waarom wil Woonbron weer zijn flats slopen, wat zijn daar de gevolgen van en hoe gaan we dat tegenhouden?

Verder valt op dat er veel voorstellen zijn voor de binnenstad, vooral van Hart voor Delft. Dat is altijd zo bij Hart voor Delft: ze hebben alleen zicht voor het hart van Delft; de rest van de stad interesseert ze niet zo. Dat blijkt weer: iets op de Markt, de paardentram; dat zijn allemaal voorstellen waar wij vandaag niet voor gaan zijn.

We hebben het al gehad over een ander voorstel van Hart voor Delft, namelijk over de vermeende problemen met asielzoekers. Volgens mij hebben we in deze stad een goede plek gevonden voor de asielopvang. Dat is echt mazzel, want er zijn een hoop plaatsen in Nederland waar dat niet zo makkelijk gaat. Laten we die mensen dus inderdaad hier opvang bieden, ook om overlast in de rest van het land te voorkomen. Zolang het hier meevalt en het terrein er is, is dat volgens mij prima. Daar gaan we dus ook niet voor zijn.

Dan de zinloze symbolische dingen, zoals het uithangen van een vlag en de rookvrije generatie. Dat zijn volgens mij niet de hoofdpunten als we het over de Kadernota hebben. Daar gaan we dus ook niet voor stemmen.

Volgens mij was er nog eentje, maar die ben ik kwijt. Ik hoor mevrouw De Koning zeggen: "Niet veel zaaks dus". Dat is misschien de conclusie: er zit dit jaar niet zoveel zaaks tussen. Iedere partij heeft haar eigen kleine puntje ingediend. Kijkend daarnaar denk ik niet dat er heel erg spannende dingen gaan gebeuren. Ik hoef er verder dus ook niet meer heel veel tijd aan te besteden.

De VOORZITTER: Dat roept desondanks toch interrupties op; heel bijzonder.

Mevrouw GROBBEN (Hart voor Delft): Ik hoor de heer Van der Sluis zeggen "om overlast in de rest van het land te voorkomen". Ik vond dat hij dat ietwat cynisch zei. Ik wachtte dus even met respect af tot hij uitgesproken was. Wat bedoelde u daarmee, meneer Van der Sluis?

De heer VAN DER STEEG (PvdA): Ik hoorde meneer Van der Sluis zeggen dat het vooral symboolpolitiek is. Volgens mij bespreken wij nu de Kadernota. In het voorstel staat een stukje over geld. Straks zal ik het inhoudelijke deel bespreken, maar bent u het niet met mij eens dat als wij iets willen voorstellen wat geld kost, wij dat bij de Kadernota moeten doen?

De heer TREFFERS (Volt): Ik ben het over het algemeen over heel veel moties met de heer Van der Sluis eens, maar ik ben benieuwd of hij niet ontzettend enthousiast is over onze motie die heel veel geld voor wonen beschikbaar gaat maken.

De heer VAN DER SLUIS (SP): Als ik het er niet over gehad heb, ben ik ervoor. Dat was vandaag een beetje mijn strategie, zoals ik zei: ik ga het niet hebben over dingen waar ik voor ben, want dat past gewoon niet. Over het geld: volgens mij gaat het met die vlag om € 7.000. Als we het bij de Kadernota over dat soort bedragen gaan hebben, is dat prima, maar ik heb wat grotere bedragen in mijn hoofd waarover we het hier moeten hebben, want anders moeten we het hele jaar in één vergadering gaan doen, wat sommige mensen ook lijken te proberen.

Over "de rest van het land": er zijn in Nederland gemeenschappen - ik weet de precieze cijfers en verhoudingen niet - waar 400 mensen wonen en waar 500 studenten komen. Nee, geen studenten, maar asielzoekers; daar red ik me niet uit, uit die verspreking. Er zijn plaatsen in het land waar we heel veel mensen opvangen; dan heb ik het niet over studenten, maar over asielzoekers. Daar komen de gemeenschappen echt onder druk te staan omdat het er veel te veel zijn. Daar heb je echt enorme overlast en problemen. Aan die problemen probeer ik iets te doen. Dat klinkt heel stom, want dat is in de rest van het land, maar ik probeer er iets aan te doen door de mensen hier in Delft, voor zover we dat kunnen, wel een opvangplek te bieden. Volgens mij hebben we daar een goede locatie voor. Ik ben blij dat we die inzetten en dat daar asielzoekers gehuisvest kunnen worden, zodat we inderdaad in de rest van het land minder overlast hebben.

Door de fractie van de SP wordt motie 6.2.17 (Maak van incidentele subsidie geen structurele bijdrage) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, in vergadering bijeen op 3 juli 2025 ter bespreking van de Kadernota 2026.

Wij stellen vast dat:

- Stichting Planet B.io sinds haar oprichting in 2020 subsidies van de gemeente Delft heeft ontvangen;
- deze subsidies uit verschillende potjes en op verschillende gronden zijn toegekend;
- in het begrotingsprogramma 2025-2028 vermeld staat dat Planet B.io jaarlijks € 150.000 uitgekeerd krijgt tot en met 2027;
- op dit moment de subsidies steeds voor 4 jaar worden toegekend;
- er ondertussen subsidies gedurende 7 jaar zijn toegekend en dit niet meer als incidenteel gezien kan worden.

Wij hebben nagedacht over en houden er rekening mee dat:

- Stichting Planet B.io in 2027 ondertussen 7 jaar bestaat;
- de stichting tijd genoeg heeft gehad om op eigen benen te staan;
- Delft steeds meer behoefte heeft aan praktisch geschoolde mensen in plaats van theoretisch geschoolde technenuten;
- de doelstellingen van Planet B.io hierdoor geen direct voordeel leveren voor Delftse inwoners die wel de belasting betalen om deze subsidies te kunnen verstrekken;
- Delftse inwoners steeds hogere kosten en belastingtarieven om hun oren krijgen;
- in Delft menig ander onderwerp geld nodig heeft;
- met € 150.000 per jaar belangrijkere dingen gefinancierd kunnen worden, bijvoorbeeld ondersteuning voor leerwerkbedrijven, kinderboerderijen, Wildopvang Delft, Westerpop, duurzaamheidscentrum De Papaver et cetera.

Wij verzoeken het college om

- na 2027 geen subsidie meer te verstrekken aan Stichting Planet B.io;
- deze stichting op tijd op de hoogte te stellen van dit voornemen zodat zij niet voor een verrassing komt te staan;
- vanaf 2028 € 150.000 per jaar te reserveren voor meerdere kleine projecten waar Delftse inwoners zich direct betrokken bij voelen,

en gaat over tot de orde van de dag."

Door de fractie van de SP wordt motie 6.2.18 (Houd kosten raadsweekend binnen de perken) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, in vergadering bijeen op 3 juli 2025 ter bespreking van de Kadernota 2026.

Wij stellen vast dat:

- het raadsweekend dit jaar € 30.076 heeft gekost;
- het raadsweekend altijd buiten Delft gehouden wordt;
- hierdoor kosten voor overnachting, inclusief eten en drinken, gemaakt worden;
- hierdoor kosten voor vervoer gemaakt worden.

Wij hebben nagedacht over en houden er rekening mee dat:

- inwoners van Delft overal op moeten bezuinigen in deze dure tijden;
- de gemeenteraad van Delft het goede voorbeeld moet geven;
- € 30.076 voor 1,5 dag echt wel overdreven is;
- Delftse ondernemers hier niks aan verdienen;
- vervoer naar ver buiten Delft niet meewerkt aan onze groene agenda.

Wij verzoeken het fractievoorzittersoverleg om:

- het raadsweekend binnen Delft te houden;
- het raadsweekend bij Delftse ondernemers uit te zetten;
- het aantal consumpties te beperken door bijvoorbeeld consumptiebonnen te verstrekken met een beperkt aantal per persoon,

en gaan over tot de orde van de dag."

Mevrouw WESSELS (GroenLinks): Voorzitter. We bespreken de Kadernota dit keer met vele voorstellen uit diverse fracties. De Kadernota maakt af wat deze periode in gang is gezet. We zijn financieel stabiel. Gezien het hele speelveld dat we op dit moment bij de gemeenten zien, kunnen we hier in Delft eigenlijk best blij zijn. Desondanks blijft investeren in de toekomst van onze stad een uitdaging. Daarbij zijn we ook erg tevreden over de eerste Strategische Investeringsagenda die bij deze Kadernota zit. We kijken er ook naar uit hoe zij zich de komende tijd verder ontwikkelt; daar zijn we in de commissie al op ingegaan.

Ik ga kort in op een aantal moties die we mee indienen en steunen. Daarna geef ik het woord graag aan de heer Jaff om onze eigen motie toe te lichten en aan mevrouw Wattel over de moties over de economie. De eerste motie die we mee indienen, de motie over een onderzoek naar de reserves, is al toegelicht door de heer Maruf en mevrouw Van Velzen. Zeker gezien de investeringsvraag die we hebben, is het goed om te kijken of de reserves die we hebben ingesteld, nog steeds allemaal even relevant zijn of dat daar ruimte in is. Daarom hebben we deze motie mee ingediend; volgens mij is het debat daarover helder geweest.

We dienen ook de motie Hang de Europese vlag in Delft mee in. We zien dit als een mooie symboliek waarmee we onze verschillende democratische organen waar we onderdeel van zijn, naast elkaar zichtbaar maken. Zeker in de tijd waarin we nu leven, is het uitdragen van onze democratische organen van groot belang.

We dienen ook de motie over extra watertappunten bij de speeltuinen mee in; ik laat de verdere toelichting over aan de ChristenUnie.

Dan de motie van de PvdA, de motie Communiceren in de openbare ruimte. De verdere inhoudelijke toelichting zal zeker bij de PvdA aan de orde komen, maar we dienen deze motie mee in omdat het fijn is dat informatie over veranderingen in onze stad zichtbaar en toegankelijk is op plekken waar die veranderingen plaatsvinden. GroenLinks vraagt hierbij expliciet extra aandacht voor de inclusieve communicatie, zodat alle Delftenaren, ongeacht achtergrond, leeftijd of taalvaardigheid, de kans krijgen om mee te denken over hun eigen leefomgeving.

We steunen de motie van Volt over de realisatiestimulans voor betaalbare woningbouw. De helft van de Delftenaren heeft volgens het CBS recht op een sociale huurwoning. Betaalbaarheid blijft dus cruciaal.

Over de kosten van het raadsweekend is al het een en ander gezegd. Het is een relevante observatie die u met ons deelt. Het laatste dictum lijkt ons zeker een goede richting van denken. Het alleen focussen op Delft lijkt ons wat te smal, maar het meer inperken van de kosten is een goede suggestie. Zoals mevrouw Voogt al voorstelde, lijkt het mij goed om dit verder in het fractievoorzittersoverleg te bespreken, ook als deze motie het vandaag niet zou halen.

We steunen ook de motie van Volt over het stimuleren van de opkomstbevordering. Het is goed om hier aandacht voor te vragen. Het bedrag is goed toegelicht, waarvoor dank. We vinden het belangrijk dat hier echt iets aan gedaan wordt, waarbij de vraag ook is om de huidige budgetten vanuit dit perspectief volledig en goed te benutten, dus met targetten op juist de groepen die niet zijn aangehaakt.

De heer JAFF (GroenLinks): Mevrouw de voorzitter. In de commissie heb ik al het een en ander toegelicht, maar dat doe ik nu nog heel kort. De raad onderstreept volgens ons het belang van preventieve ondersteuning: niet wachten totdat mensen vastlopen maar tijdig perspectief bieden. Daartoe dienen wij de motie Vroeg in beeld, vooruit in kansen in. Met deze motie willen we de vinger op twee plekken leggen. Enerzijds benutten we wat ons betreft de interne capaciteit en de samenwerking op dit moment nog niet optimaal; daar mag wat scherpte in komen. Anderzijds laten we potentieel in de samenleving liggen. Mensen die willen maar de weg niet altijd zelf goed weten te vinden, verdienen wat extra steun van ons.

De heer VISSER (CDA): De raad was recent op werkbezoek bij Werkse! Ik constateer in ieder geval dat geen van de ondertekenaars van deze motie bij dat bezoek aanwezig was, maar we hebben daar uitgebreid gesproken over het visiedocument Werk is het beste medicijn. Volgens mij ondersteunt Werkse! de niet-

uitkeringsgerechtigden nu. Dat zijn er als we spreken om precies te zijn 58. Mijn eerste vraag aan GroenLinks is dus wat deze motie daaraan toevoegt. Mijn tweede vraag gaat over het derde dictum, waarin wordt voorgesteld om extra financiële ruimte te reserveren. Wat gaat volgens GroenLinks dan niet meer door?

De heer TREFFERS (Volt): Ik sluit me aan bij de vragen van de heer Visser.

Mevrouw GAAL (Onafhankelijk Delft): Ik sluit me daar voor een deel ook bij aan, maar ik heb ook een vraag over de "nuggers". We weten niet hoeveel het er zijn, maar we hebben in Delft bijvoorbeeld een heleboel werkloze jongeren; volgens mij is één op de twaalf tussen 15 jaar en 27 jaar werkloos. Dat zijn heel veel meer mensen. Kunnen we niet veel beter daar iets voor doen dan voor de "nuggers"? Want ze zijn niet te vinden en die anderen zijn wel te vinden en daar zijn de cijfers van bekend.

De VOORZITTER: We houden een interruptie een beetje kort.

Mevrouw VOOGT (VVD): Ik sluit me aan bij de vragen van de heer Visser, want ik heb dezelfde vragen. Ik ben ook heel benieuwd waarom deze motie nu wordt ingediend. Waarom wordt nu deze keuze gemaakt, wetende dat de Kadernota sober is en dat er weinig middelen zijn? Waarom wordt deze groep nu ineens uitgekozen?

De heer JAFF (GroenLinks): Ik had deze vragen uiteraard verwacht. Het klopt dat we bestaand beleid hebben. Om in te haken op de vraag van mevrouw Gaal: de motie vraagt om niet-uitkeringsgerechtigden - want dat is waar "nuggers" voor staat - in de volle breedte beet te pakken door te kijken hoe we het aanbod beter kunnen laten aansluiten op de vraag die er is in de stad. Wat mij betreft is die groep dus heel breed en wachten we het voorstel van het college af om daar dan met elkaar een mening over te vormen. Deze motie vraagt om expliciet beleidsaandacht, monitoring en zichtbaarheid te geven aan het aanbod dat we hebben. Daarmee is dit nog een versteviging van de politieke steun voor het college om het beleid iets verder te brengen. Ik hoop dat dat een antwoord is op uw vraag.

De VOORZITTER: Volgens mij nog niet helemaal.

Mevrouw GAAL (Onafhankelijk Delft): Heeft u dan een idee om hoeveel mensen het gaat? Dat zou ik graag willen weten.

Mevrouw VOOGT (VVD): Er wordt gevraagd om expliciet financiële ruimte te maken. Ik ben benieuwd aan welke financiële ruimte de heer Jaff dan denkt.

De heer JAFF (GroenLinks): Dat vind ik een vrij praktische hoe-vraag. Ik laat het dus graag over aan het voorstel vanuit het college: wat vindt het college in dat opzicht redelijk en billijk?

Wat de vraag van mevrouw Gaal betreft: ik zeg heel eerlijk dat ik geen empirisch onderzoek heb gedaan. Ik kan dus geen expliciete aantallen geven. Volgens het

CBS leven er in Delft bijvoorbeeld al ruim 3.000 huishoudens waarvan één persoon werkt. In die orde grootte zijn er dus mensen die niet uitkeringsgerechtigd zijn en die potentieel naar werk begeleid zouden kunnen worden met de juiste begeleiding. Gelet op het huidige aantal van 60 over een jaar, denk ik dat we hierin best nog een slag kunnen maken. Vandaar dat ik iets explicieter aandacht voor deze groep vraag.

Mevrouw VAN DER VLIST (ChristenUnie): Ik ga even terug naar de vraag "waarom nu?" De heer Visser had het al over de visie die nog komt. Wij delen het belang van het geven van een goede invulling hiervan voor niet-uitkeringsgerechtigden, maar wij zouden daar graag langer het gesprek over willen hebben, ook om te kijken waar die financiële ruimte vandaan kan komen, omdat het toch snel over structureel geld gaat. Zou het niet beter zijn om dit op een ander moment uitgebreider te bespreken?

Mevrouw VOOGT (VVD): Ik wil nog even reageren op wat de heer Jaff zei, namelijk dat de ambtenaren maar moeten kijken hoeveel geld er is. Ik denk echt dat de heer Jaff dat verkeerd ziet. Volgens mij gaan wij als raad over de financiële kaders en geven wij die mee aan het college. Is de heer Jaff het met mij eens dat dit gewoon een ongedekte cheque is?

De heer TREFFERS (Volt): Ik vind deze motie natuurlijk sympathiek, maar als u het nu heeft over 3.000 huishoudens waarvan maar één iemand werkt, gaat het voor mij ineens over mensen die ervoor kiezen om niet te werken, die vrijwilligerswerk doen, die hun maatschappelijke waarde op een andere manier invullen. Moeten we nou op die mensen gaan focussen in ons sociaal beleid of moeten we die relatief kleine groep toch gewoon lekker laten doen wat die wil? En nogmaals, moeten we dit misschien niet bij de begroting bespreken?

De heer VISSER (CDA): Ik haak in op de vraag van mevrouw Gaal. Ik zal de heer Jaff helpen, want de nota Werk is het beste medicijn gaat al in op hoe groot de groep niet-uitkeringsgerechtigden is en wat de nota daarvan verwacht, namelijk dat die heel erg klein is. Diverse collega's hebben al het punt van de financiële dekking gemaakt. Ik zal een concreet voorstel doen waar de heer Jaff misschien op wil reageren. Zou de heer Jaff bereid zijn om het voordeel op de BUIG-middelen in te zetten om deze groep extra te ondersteunen?

De heer JAFF (GroenLinks): Ik begin met de opmerking over "blanco cheque". Nee, dit is geen blanco cheque. De motie vraagt het college om bij de begroting aan te geven hoe het bestaande aanbod beter benut kan worden. De ruimte is er, zowel financieel als inhoudelijk. Ik zie dus graag een goed voorstel vanuit het college, zodat we daar dan met elkaar op kunnen reageren.

De heer Treffers verstaat mijn boodschap een beetje ... Ik kan ook in een bepaald cynisme belanden: de ontvanger bepaalt de boodschap. Mijn boodschap is niet: ga mensen achter de broek aan zitten en zorg dat je hen naar werk trekt. Ik zeg: pas het beleid en het aanbod zodanig aan dat zij goed aansluiten op de behoeften van mensen die daar behoefte aan hebben. Dat is dus echt een andere interpretatie en toon dan de invulling die u aan mijn woorden geeft. Dat wil ik dus rechtgezet hebben.

Wat de vraag van de heer Visser betreft over de inzet van de positieve middelen die overblijven van de BUIG-budgetten: volgens mij is dat een integraal vraagstuk dat in de volle breedte beantwoord kan worden. Ik vind het een beetje op de zaak vooruitlopen om die specifieke euro's nu hiervoor te labelen. Laten we dus het voorstel afwachten. Dan kun je daar met elkaar iets van vinden. Ik wil met deze motie richting meegeven voor een aanscherping, omdat ik deze groep nog beter in beeld wil en beter wil bedienen. Het is aan u hoe u daar dan over stemt.

Mevrouw WATTEL (GroenLinks): Voorzitter. In 2016 presenteerde de commissie-Deetman het advies Delft, parel in de Randstad, maar wat zijn de parels van Delft? Welke clusters van bedrijven willen we in Delft vestigen en welke bedrijven versterken de economische kracht van Delft? Deetman noemde Delft "een sterk merk met de monopolies water- en deltatechnologie, wittebiertechnologie en kwantumtechnologie. GroenLinks dient de motie Delftse economie van de toekomst mee in, omdat we van mening zijn dat een helder richtinggevend document belangrijk is voor het versterken van de innovatieve kracht van Delft. Dat document moet uiteindelijk leiden tot concrete acties en projecten. Hierbij zijn we van mening dat we eerst moeten focussen op hoe we de Delftse economie willen ontwikkelen voordat we dit ruimtelijk kunnen vertalen. Dit is belangrijk om eerst te bepalen welke clusters passend zijn bij de technologische kennis van Delft en om daarna in kaart te brengen waar of op welke plek deze ontwikkelingen het best kunnen landen en wat hiervoor nodig is. Deze volgordelijkheid is belangrijk om vanuit de inhoud een goede afweging te kunnen maken. Laten we daar niet langer mee wachten, maar nu aan de slag gaan. Hiertoe zou ik de wethouder graag willen aansporen. Ik ben benieuwd hoe de wethouder dit ziet.

Tot slot vraagt GroenLinks bij de uitwerking specifiek aandacht voor brede welvaart. Het is belangrijk om een integrale afweging te maken op welvaart en om de langetermijneffecten zorgvuldig mee te wegen. We willen mevrouw Voogt bedanken voor het initiatief, de goede samenwerking en het opstellen van deze motie.

Door de fracties van GroenLinks, de PvdA, D66 en STIP wordt motie 6.2.19 (Vroeg in beeld, vooruit in kansen) ingediend:

"In onze stad leeft een groep mensen zonder uitkering, die niet of minder goed zelfstandig toegang vindt tot werk of ondersteuning. Soms gaat het om mensen met een laag inkomen, maar het kunnen ook niet-werkende partners zijn in een eenverdienersgezin, of mensen met deeltijdwerk die graag willen doorgroeien. Juist deze groep blijft vaak onder de radar, terwijl ze perspectief hebben én waarde kunnen toevoegen op de arbeidsmarkt. De raad onderstreept het belang van preventieve ondersteuning: niet wachten tot mensen vastlopen, maar tijdig perspectief bieden. Een goede overheid toont lef en visie, en kiest voor welzijn, ook als dat geen sluitende businesscase oplevert.

Ervan uitgaande dat:

- deze groep, vaak aangeduid als 'nuggers', niet altijd vanzelfsprekend de weg weet naar werk, scholing of gemeentelijke ondersteuning;
- de gemeente al inzet op deze doelgroep via onder andere Werkse!, Delft Dichtbij en het project *Haaglanden Leert Door*, maar dat het bestaande aanbod nog niet volledig wordt benut;
- de raad in de komende periode een actualisering van het visiedocument Werken is het beste medicijn kan verwachten;
- de raad het belangrijk vindt dat deze visie ook nadrukkelijk oog heeft voor de groep die nu buiten de formele regelingen valt;

verzoekt het college:

- in de begroting 2026 expliciet aandacht te besteden aan de doelgroep 'nuggers', in brede zin, en middelen op te nemen om te onderzoeken hoe de dienstverlening aan deze groep verbeterd kan worden;
- hierbij expliciet te kijken hoe:
 - het potentieel van deze groep beter benut kan worden;
 - het bestaande gemeentelijke aanbod effectiever en toegankelijker ingezet kan worden;
- bij de actualisatie van het visiedocument expliciet financiële ruimte voor dienstverlening aan deze groep op te nemen;
- hierbij nadrukkelijk te betrekken hoe samenwerking met maatschappelijke partners, onderwijs en werkgevers versterkt kan worden,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer VISSER (CDA): Mevrouw de voorzitter. Ook vanavond is er met uw welnemen een dubbele woordvoering vanuit onze fractie. Ik zal eerst iets zeggen, gevolgd door de heer Valk. In de commissie heeft onze fractie vorige week aangegeven welke accenten wij zetten bij de Kadernota 2026. Daar zullen we de nieuwe begroting uiteraard op toetsen. Een van de accenten was in elk geval om de gevolgen van de afspraken die bij de NAVO-top zijn gemaakt, ook in te zetten voor Delft. We vragen daarbij nogmaals aandacht voor de maakindustrie, specifiek ook voor de maritieme maakindustrie. De huidige gezant, Kees van der Staij, is recent gestopt. We hopen dat zijn opvolger, die hopelijk snel door het kabinet voorgedragen wordt, met dezelfde voortvarendheid die klus zal oppakken, want dat is belangrijk.

Een ander accent is de inzet voor een sterke samenleving; dat hoef ik u allemaal niet uit te leggen. Daarin zetten we gemeenschapszin en omzien naar elkaar centraal. Daarbij ondersteunen ook sport en bewegen. Sport stimuleert ook onderlinge ontmoeting en het tegengaan van eenzaamheid. De oproep om de Visie Sport en Bewegen te actualiseren vinden we daarom belangrijk. Daarom hebben we de motie van STIP mee ingediend.

Namens onze fractie een aantal reflecties bij enkele ingediende moties, ten eerste de motie over de huisartsen. Hart voor Delft en het CDA hebben daar eerder samen

schriftelijke vragen over gesteld. Wat onze fractie betreft is het goed om daar nog eens de aandacht op te vestigen. We zullen die motie steunen bij de stemmingen.

Datzelfde geldt voor de motie van Hart voor Delft over levensbestendige woningen. Die sluit heel erg aan bij mijn betoog in de commissie SDW om een flinke slinger te geven aan de verhuisketen. Ook die motie zullen we dus steunen.

Dan de motie van Volt over de opkomst bij de verkiezingen. Laat ik allereerst zeggen dat onze fractie het waardeert dat de heer Treffers het initiatief heeft genomen om dit vraagstuk verder te brengen. We hebben hier in het fractievoorzittersoverleg enkele malen over gesproken, maar we zijn blijkbaar als collectief, dus inclusief mijzelf, onvoldoende in staat geweest om dit vanuit dat overleg verder te brengen. Er zitten voor het CDA wel twee lastigheden in de motie. Ten eerste het voorgestelde bedrag van € 40.000, want dat vinden wij voor een pilot best fors, ook gezien de achtergrond en de meegestuurde Q&A, waarvoor trouwens dank. Het CDA zou zich bij een pilot wel kunnen verplaatsen in de gedachte die Herman Tjeenk Willink ooit opschreef: groter denken, kleiner doen. Iets minder, zeker voor een pilot, zouden we dus niet heel gek vinden. Daarnaast is het CDA in algemene zin geen voorstander van dekking uit de algemene reserve; dat heb ik de heer Treffers ook via de mail laten weten. We hadden het ook voorstelbaar geacht om de onderuitputting op het programma Stad en Bestuur hiervoor gedeeltelijk in te zetten. Daar zit namelijk ook de inzet voor de relatie tussen stad en bestuur in. Onze gedachte was dat dit daar goed bij past. Misschien kan de heer Treffers in zijn termijn ingaan op deze twee door mij geformuleerde lastigheden.

Dan de motie over de stimulatiestimulans, ook van Volt. We snappen de strekking van de motie, maar het dictum is erg aan de strenge kant, want wie de Kamerbrief van demissionair minister Keijzer leest, ziet dat een deel van het budget bestemd is voor versterking van de ambtelijke capaciteit van gemeenten. Laat ik daar nou vorige week een heel betoog over hebben gehouden in de commissie. Het huidige dictum lijkt dat niet mogelijk te maken. Mijn vraag aan de heer Treffers zou dus zijn of hij bereid is om het dictum iets minder streng te maken, zodat dit in ieder geval wel mogelijk is. Ik hoop dat hij daar in zijn termijn op wil ingaan.

Dan de motie over het raadsweekend. Mevrouw Kok heeft het uitgebreid toegelicht. Ik ben het eens met de collega's die al hebben aangegeven dat een deel van de motie ook in het fractievoorzittersoverleg is aangekaart, maar onze fractie vindt het eigenlijk nog veel belangrijker dat het eerstvolgende raadsweekend in de nieuwe raadsperiode is. We vinden het niet opportuun om over ons graf heen te regeren. Het lijkt ons afdoende om het fractievoorzittersoverleg in de nieuwe samenstelling de observatie of aanmoediging mee te geven om oog te hebben voor het kostenaspect.

Dan de motie van Onafhankelijk Delft over de kinderboerderij. Ik heb daar vorige week het een en ander over gezegd in mijn bijdrage. Ik vond het antwoord van wethouder Van Vliet steekhoudend en voldoende. Bovendien beperkt de motie van Onafhankelijk Delft over de kinderboerderij zich tot Tanthof en is zij daarmee contrair

met de motie die het CDA en de SP eerder indienden om juist beide kinderboerderijen te ondersteunen. We zullen de motie daarom niet steunen.

De heer VALK (CDA): Voorzitter. Mijn naam staat vanavond maar onder één motie, maar dat is wel een hele lange. De motie Economie van de toekomst is uitstekend toegelicht door mevrouw Voogt. Ik zou bijna zeggen: als je de motie naar de TU stuurt, krijg je een doctorstitel voor een proefschrift, met zoveel voetnoten en zoveel overwegingen. Het is een heel goede motie, die we graag mee hebben ingediend.

Ik wil in mijn bijdrage vooral een eerste reactie geven op enkele moties die toegelicht zijn en een aantal vragen aan het college stellen. Uit de interrupties bleek al een beetje dat er een aantal moties zijn die ik "Barry Stevens"-moties noem; dat moet ik misschien toelichten. Toen ik jong was, eind jaren tachtig, was de Soundmixshow op tv. Daar traden mensen op die heel goed konden zingen en die heel graag beroemd wilden worden. Barry Stevens was jurylid en zijn advies was altijd: "Vooral doorgaan". Eerlijk gezegd zitten hier moties bij die eigenlijk precies beschrijven wat het college toch al doet of van plan is en die niets méér zijn dan een steunbetuiging aan wat het college al doet. Wat ons betreft zijn die moties dus overbodig. O, hierop komt een interruptie; dat had ik niet verwacht.

De heer VAN DER SLUIS (SP): Ik kan het niet laten: u zegt net uitgebreid dat uw naam staat onder één motie, die erg lang is. Ik zou zeggen: dat is een "Barry Stevens-motie". Waarom staat uw naam daar dan onder?

De heer VALK (CDA): Een scherpe vraag, maar dat is nou net geen "Barry Stevens-motie", want die motie zegt dat er iets nieuws moet komen voor de huidige REV, die het einde van haar looptijd nadert. Daar roept de motie toe op. Ik zie het dus als een andere motie dan als een "vooral doorgaan"-motie.

De heer VAN DER SLUIS (SP): Het is de normaalste zaak van de wereld dat we, als een beleidsplan afloopt, met een nieuw plan beginnen. Waarom is daar een motie voor nodig?

De heer VALK (CDA): Ten eerste is het niet de normaalste zaak van de wereld dat er, als een motie uitgevoerd is, dan meteen een vervolgmotie komt die dat nog een keer doet. Dat weeg je per keer af. Ten tweede is deze motie heel goed, omdat er in de wereld de afgelopen tijd best wat is gebeurd. Er is geopolitiek heel veel gebeurd. In de Europese Commissie is heel veel gebeurd. Daar springt deze motie op in. Het gaat dus echt om een goede actualisatie van het beleid. En economie is natuurlijk wel iets heel belangrijks, wat gewoon niet af is.

Ik ga toch even reageren op een aantal moties die wél "Barry Stevens-moties" zijn; ik denk dat die naam nog nooit zo vaak is gevallen als vanavond. Allereerst de motie over het buitenzwembad. De vraag aan de wethouder is wat zij met deze motie anders gaat doen. Staat er iets in waarvan zij zegt dat zij dat echt niet van plan was, bijvoorbeeld het met de raad delen en bespreken van het onderzoek? Of is deze motie inderdaad wat overbodig?

Dat geldt ook over de motie van onder andere D66 over de Retailvisie. Het dictum is al toegezegd. De wethouder is een beetje laat. De vraag aan de wethouder, waar ik van D66 geen antwoord op kreeg, is weer wat zij met deze motie anders gaat doen wat zij niet van plan was als de motie niet ingediend zou zijn. Is er iets waarvan ze zegt: daaraan heb ik echt nooit gedacht en daarmee was ik nog nooit bezig?

De moties van Hart voor Delft over de Markt gaan wij niet steunen. Wij hebben altijd moeite met moties waar geen dekking voor is, ook als het onderzoeken betreft, zeker ook omdat deze moties zich echt beperken tot de Markt.

Mevrouw DE JONGH SWEMER (Hart voor Delft): Hoe bedoelt u "geen dekking" als wij daarvoor de algemene reserve willen aanwenden?

De heer VALK (CDA): Het gaat natuurlijk om de hoogte van het bedrag. Als er nou gestaan had dat zo'n fontein niet meer mag kosten dan 1 ton, kun je praten over de vraag of je het dat waard vindt of niet. Maar u heeft het over € 13,6 miljoen die over was. Dat zal niet voor die ene fontein bedoeld zijn, maar wij vinden zo'n hele blancochequemotie iets te makkelijk en ook geen goed dictum of opdracht.

Mevrouw DE JONGH SWEMER (Hart voor Delft): Ik vind u niet consequent. Wij vragen om een onderzoek. Dat doen wij heel vaak. Dit is dus een gelegenheidsargument.

De heer VALK (CDA): Nee, het is zeker geen gelegenheidsargument. Er is geen dekking voor onderzoek en onderzoek moet je niet uit algemene reserves betalen. Maar ik heb ook het inhoudelijke argument dat de moties zich beperken tot de Markt. Ik heb een paar keer geïnterrupteerd en gevraagd "waarom niet breder?", maar er werd gezegd dat de binnenstad heel belangrijk is. Dat de fontein op de Markt moet komen, vinden wij te smal. Die moties gaan wij dus niet steunen.

Wij zijn wel positief over de motie over toegankelijkheid en bereikbaarheid van maatschappelijke voorzieningen en nog een heleboel meer, ook van Hart voor Delft. Dat sluit heel goed aan bij de parkeervisie die ook het CDA heeft, namelijk dat parkeerbeleid, waar dat mogelijk is, maatwerk moet zijn, zeker voor mensen die om wat reden dan ook een auto nodig hebben om de huisarts of een begrafenis te bezoeken. Hart voor Delft noemt een aantal heel terechte, mooie en goede voorbeelden. Wat het CDA betreft is er, als deze motie het gaat halen, ook aandacht voor mensen die op zondagochtend naar de kerk gaan, want wat zou het mooi zijn als mensen die echt een auto nodig hebben, op zondagochtend gratis of heel goedkoop in de buurt van hun kerk kunnen parkeren.

Mevrouw GAAL (Onafhankelijk Delft): Enige tijd geleden diende Onafhankelijk Delft samen met D66 een motie in om te helpen bij het parkeren door mensen die een buurthuis bezochten. Wij hebben daar een oplegger over teruggekregen. Wat vindt u ervan om daar eens over te gaan praten om daar invulling aan te geven en dat voor elkaar te krijgen?

De heer VALK (CDA): Ja, dat lijkt mij een heel goed idee. Ik heb deze motie niet ingediend; het is niet mijn keuze geweest om de motie vandaag in te dienen, maar de keuze van Hart voor Delft. Maar goed, de motie ligt vanavond ter besluitvorming hier. Ik geef alleen aan dat we het eens zijn met de strekking. Ik was ook heel blij met de oplegger die er kwam, want die biedt inderdaad aanknopingspunten, precies vanuit dezelfde gedachte: mensen moeten mee kunnen doen aan de samenleving, of dat nou is door de huisarts, het buurthuis of de kerk te bezoeken. Mensen moeten hun huis uit en meedoen. Sommige mensen hebben daar nou eenmaal een auto voor nodig en hebben niet de middelen om € 4,50 per uur te betalen. We kunnen kijken wat we daarvoor kunnen betekenen. Maar goed, de motie ligt hier vanavond.

Mevrouw GAAL (Onafhankelijk Delft): Het is natuurlijk wel zo dat die oplegger tot stand is gekomen door de motie van Onafhankelijk Delft en D66.

De heer VALK (CDA): Zeker, alle credits daarvoor aan Onafhankelijk Delft en D66. Goed werk geleverd, maar vanavond ligt hier de motie van Hart voor Delft en daar reageer ik op. Die motie heeft een beetje dezelfde gedachtelijn. Maar nogmaals, goed werk van u.

Tot slot de motie van de SP, de motie Maak van incidentele subsidie geen structurele bijdrage. De motie is natuurlijk wat zwart-wit opgesteld en doet ook in de terminologie niet helemaal recht aan de waardering die je moet hebben voor alles wat daar gebeurt, maar met de strekking van de motie en de gedachte dat je subsidies niet eindeloos moet verlengen, kunnen wij natuurlijk een heel eind meegaan. Al in 2015 schreef ik de initiatiefnota Het kan nog slimmer, waarin we stelden dat subsidies aan de kenniseconomie een impulsfinanciering moeten zijn waarmee de gemeente een initiatief op gang helpt totdat het op eigen benen kan staan. Dat soort subsidies moeten geen waarderingssubsidies zijn die je geeft zolang je het een mooi initiatief vindt, want dan ontstaat subsidieverslaving, waarbij het initiatief denkt dat de gemeente toch wel met geld over de brug komt en dat het dus geen alternatieve financiering hoeft te zoeken. Ik lees deze motie dus zo dat de subsidie, in dit geval aan Planet B.io, niet automatisch verlengd moet worden. Dat lijkt ons na twee keer vier jaar geen onlogische gedachte.

De heer MARUF (D66): Wat ik ga zeggen heeft geen betrekking op STIP, Onafhankelijk Delft en de ChristenUnie, maar is puur gericht op de heer Valk, want hij plaatste kanttekeningen bij de motie van D66 over de Retailvisie: het wordt al toegezegd; wat heeft die motie dan voor zin? In het eerste dictum van de motie Bied toekomstperspectief aan sport in Delft staat "de visie op sport in Delft te actualiseren". Dat is eerder toegezegd door de wethouder. De heer Visser staat daaronder; niet u. Bent u zo principieel dat u vanavond verschillend gaat stemmen?

De VOORZITTER: Dat is toch uitlokking. Wie van de heren gaat hierop reageren?

De heer VALK (CDA): Omdat de heer Visser daaronder staat, geef ik via u het woord even aan de heer Visser.

De VOORZITTER: Uitstekend; u spreekt gewoon met één mond.

De heer VISSER (CDA): Volgens mij kan het heel kort. Ik denk dat de heer Gommers in zijn termijn heel uitgebreid heeft stilgestaan bij de nota. Die was juist niet toegezegd. Dat is ook de reden waarom die motie is ingediend. Nogmaals, voor ons is dat belangrijk, omdat dat onderlinge ontmoeting en meer gemeenschapszin stimuleert. Daar zijn wij als partij altijd voor.

De heer MARUF (D66): Ik heb waardering voor hoe de heer Gommers en in dit geval de heer Visser dit hebben toegelicht. Toch vraag ik me af waarom de heer Valk hiervoor gaat stemmen, want die motie heeft eigenlijk dezelfde redenering als onze redenering in onze motie. Maar daar wil ik het bij laten. Het is helder.

De heer VALK (CDA): In tien seconden een korte herhaling. Het gaat dus om de vraag wat er is toegezegd en wat niet is toegezegd. Die motie was dus niet toegezegd. Daarom steunen we die wel en ik zal daarbij inderdaad meestemmen.

De VOORZITTER: Er is toch een verschil tussen die twee moties.

De heer HOMBERGEN (PvdA): Voorzitter. Wat de Partij van de Arbeid betreft ligt er nu een mooie, consistente Kadernota die weer de basis legt voor een mooi, goed jaar. De afgelopen jaren hebben we consistent aan de toekomst van Delft gewerkt met een mooi, duurzaam programma. We zien ook dat het goed uitwerkt en dat Delft op een goede manier in staat is geweest om gelden van derden naar de stad toe te trekken. Wat dat betreft alle hulde voor het college. We zijn bij deze Kadernota ook heel blij met de Strategische Investeringsagenda, die een mooie doorkijk geeft naar de toekomst. Ook wat dat betreft hulde.

Toch zijn er nog wat wensen. Ik begin met een kleine oude wens van de PvdA met een grote symbolische betekenis, namelijk om bij ons stadskantoor ook de Europese vlag standaard te gaan hijsen. Juist in deze roerige tijden zou het ons deugd doen als we de internationale verbondenheid van onze stad en de internationale samenwerking en verankering wat vorm zouden geven en daar een symbool van hebben. Juist op de plek van ons stadskantoor, waar ook vele reizigers in de stad komen, lijkt het ons niet meer dan normaal om de Europese vlag telkens zichtbaar te laten wapperen. Daarom onze motie voor een extra vlaggenmast, zodat in de context van de lokale vlaggen en de Europese vlag democratie goed zichtbaar is.

Ik wil nog kort ingaan op een aantal andere moties van andere partijen. Daarna zou ik het woord graag willen doorgeven aan de heer Van der Steeg.

Mevrouw VAN DER VLIST (ChristenUnie): We begrijpen de behoefte, zeker in deze tijd, om onze internationale verbondenheid te laten zien bij het stadhuis, maar we vragen ons ook iets af. Dit wordt dan de vierde vlaggenmast. Misschien komt er nog een ander onderwerp waar we graag ook een ander symbool voor hebben. Wordt dat dan de vijfde vlaggenmast? We vinden dit wel lastig. Hoe kijkt u hiernaar?

De heer HOMBERGEN (PvdA): Wij denken dat de vierde een mooie context vormt met de drie bestaande vlaggen. De vraag aan u is: als u de Europese vlag zou willen laten wapperen, welke vlag van de drie huidige vlaggen zou u dan weg willen laten? Dat zijn de Delftse vlag, de Nederlandse vlag en de Zuid-Hollandse vlag.

De heer VAN DER SLUIS (SP): Misschien kan ik dan een suggestie doen: waarom laten we die van de Verenigde Naties niet zien?

De heer HOMBERGEN (PvdA): Omdat juist de verbondenheid met de Europese democratische landen ons ter harte gaat en niet met alle landen, waarbij ook allerlei landen zitten die niet per se onze vrienden zijn.

De heer VAN DER SLUIS (SP): Dat is de SP zeker niet met de PvdA eens. Volgens mij zijn alle landen verbonden, zijn alle mensen op deze wereld verbonden met elkaar en moeten wij solidair zijn met iedereen en geen landen uitsluiten. De Verenigde Naties zijn hét middel om dat voor elkaar te krijgen.

De heer HOMBERGEN (PvdA): Alle hulde natuurlijk voor de Verenigde Naties, maar ik denk dat het heel goed is om het samenwerkingsverband van de Europese Unie ook in Delft goed zichtbaar te laten zijn.

Een korte reflectie op een aantal andere moties, allereerst van de VVD en andere partijen over de Delftse economie van de toekomst. Dat is een werkstuk van drie kantjes dat eigenlijk veel meer aandacht behoeft. Dit is ook een beetje een vreemd moment. We zijn heel benieuwd naar de reactie van het college, maar het doet ons deugd dat het rapport van Draghi een onderlegger is, met een veel grotere rol voor de overheid om de economie werkelijk te sturen; hulde daarvoor.

Ook het onderzoek naar de reserves, voorgesteld door D66, is heel mooi, ook met het oog op de Strategische Investeringsagenda voor de toekomst.

Dan de motie van Onafhankelijk Delft over de bescherming van inwoners tegen neppolitie en digitale oplichting. Dat is een heel belangrijk actueel punt. We zijn heel benieuwd naar de respons van het college op deze motie.

De motie van Volt over de lerende aanpak voor de opkomstbevordering voor de gemeenteraadsverkiezingen is heel mooi. Ik heb begrepen dat het echt gaat om een focus op de gemeenteraadsverkiezingen. Daar zetten wij ons ook heel graag voor in.

De heer VAN DER STEEG (PvdA): Voorzitter. Zoals aangekondigd in de commissie heeft de PvdA nog twee kleine bescheiden wensen. Daarom twee bescheiden moties. De eerste gaat over communiceren in de openbare ruimte over de openbare ruimte. Die motie dienen we samen met GroenLinks in. Om ons heen zien we dit al gebeuren, bijvoorbeeld met een oproep bij de Nieuwe Tolbrug, ook het "Kippenbruggetje" genoemd, in Den Haag, waar passanten werd gevraagd wat zij de juiste alternatieven vonden voor de nieuwe brug; laagdrempelig en precies zoals wij

dat graag zien. Ook op andere plekken wordt hier al mee geëxperimenteerd. Wij vragen het college om hier ook in Delft kleinschalig en op een pragmatische manier mee te starten. Ook wij onderschrijven de hele bijdrage van mevrouw Wessels over inclusiviteit. We begrepen in de commissie al dat de wethouder het een leuk en sympathiek idee vond. We zijn dus benieuwd naar zijn reactie op onze motie.

De tweede motie borduurt voort op het werk dat diverse partijen al in 2019 hebben verzet met betrekking tot de rookvrije generatie. Inmiddels zijn we een aantal jaren verder. Wij denken dat het tijd is voor de volgende stappen, want in tegenstelling tot de SP vinden wij de gezondheid van onze inwoners geen symboolpolitiek. De eerste stap die op ons afkomt, is het rookvrij maken van bushaltes. Om ons heen zijn diverse gemeenten daar al druk mee bezig, zoals Rotterdam, Voorne aan Zee en de geboortegemeente van mijn buurvrouw.

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): Onafhankelijk Delft vraagt zich af hoe we dit gaan handhaven.

De heer VAN DER SLUIS (SP): Ik heb deze discussie vaker gehad met coalitiepartijen. Dit is symboolpolitiek omdat er een veel groter probleem is dat we laten liggen op het gebied van de zorg voor onze bewoners. Bent u het niet met me eens dat het geld veel beter besteed kan worden aan andere projecten op het gebied van de gezondheidszorg dan aan deze campagne?

De heer VAN DER STEEG (PvdA): Om met mevrouw Timmermans te beginnen: het is een gedragscampagne. Dat staat duidelijk in de motie. U bent ook erg snel met uw interruptie. Meneer Van der Sluis, wij geloven wel degelijk in preventie. Wij denken dat dit daarvoor een goede stap is die ook past binnen ons beleid.

De heer VALK (CDA): Het is natuurlijk een heel sympathiek idee, maar u zei dat het in andere gemeenten al wordt toegepast. Wordt daar ook minder gerookt dan in Delft? Oftewel: helpt dit?

De heer VAN DER STEEG (PvdA): Ja. Daar wil ik graag op ingaan in de rest van mijn bijdrage. Zoals ik al zei, is dit iets wat op ons afkomt. Onze motie roept in de eerste plaats op om hiervoor budget te reserveren, zodat we hier ook in Delft gehoor aan kunnen geven. Het is belangrijk dat we dit goed doen, zoals ook blijkt uit onderzoek van bijvoorbeeld het Erasmus MC. Bij goede plaatsing is er wel degelijk sprake van vermindering van het aantal rokers bij een halte. Zeker een kwart van de rokers - zelfs iets meer - geeft aan dat de tegel als geheugensteuntje helpt. Voor wie wil: ik kan dit onderzoek ook delen. In de tweede plaats roept onze motie op om met andere partijen het gesprek aan te gaan. Dat is helemaal in lijn met het eerdere initiatiefvoorstel. Nog dit kalenderjaar kunnen bijvoorbeeld kinderopvanglocaties gratis bebording met behulp van de GGD aanvragen. Het is dus goed om dit gesprek als stad nu te voeren. Ook ingangen van bijvoorbeeld het stadskantoor of de bibliotheek zijn wat ons betreft plekken waar het gesprek in ieder geval gevoerd zou moeten worden. Ook hopen we dat er met ondernemers wordt gesproken, want wie weet is het volgende beste terras van Zuid-Holland, het beste terras van 2026, in

Delft in plaats van het rookvrije terras in 't Woudt bij Schipluiden. Graag horen we de reactie van het college op deze motie.

De heer TREFFERS (Volt): Een hele sympathieke motie. Ik denk dat het goed is om na te denken over hoe uiteindelijk minder mensen gaan roken. Tegelijkertijd vraag ik me af of de € 30.000 die u graag hiervoor vrij wil maken, de effectiefste manier is om die € 30.000 te besteden om mensen te helpen om te stoppen met roken, al helemaal binnen de context dat het kwart van de mensen die rekening houden met dat tegeltje, waarschijnlijk tien meter verderop gaan staan roken.

De heer VAN DER STEEG (PvdA): Wij geloven heel erg in het goede voorbeeld. Als deze mensen inderdaad iets verder gaan staan roken, wordt er in ieder geval winst behaald op het punt van het meeroken. Wij denken dus gewoon dat dat winst is.

De heer TREFFERS (Volt): Mijn vraag was niet of het winst is, want daar geloof ik echt in, maar of dit de beste manier is om die € 30.000 tegen roken te besteden.

De heer VAN DER STEEG (PvdA): Er zullen vast een heleboel goede manieren zijn. Ik heb een berekening gemaakt voor 163 haltes. De aanschafwaarde is € 7.261,65. Dat bedrag is dus lager, maar op advies en in overleg is het op dit moment hoger ingeschat. Het hoeft niet op, maar we kunnen het beter reserveren.

De motie over de fontein vinden wij sympathiek. Fun fact: met een foto van mij en mijn zoontje bij de fontein bij het station heb ik vorig jaar de interne fotowedstrijd op mijn werk gewonnen. We hebben echter wel zorgen, waarvan er al veel zijn benoemd, onder andere door het CDA.

Ook de motie over langere openingstijden vinden we sympathiek, maar wordt dit niet al gedaan, ook een beetje uit de bijdrage? We hebben enkele suggesties gedaan en enkele vragen gesteld, maar ondanks de belofte van de heer Stoop in de commissie hebben wij daar helaas geen reactie op gekregen.

De motie met betrekking tot waterpunten ligt erg in lijn met onze eerdere motie over dat onderwerp en hebben we daarom mee ingediend.

Mevrouw JANSSEN (PvdA): Voorzitter. Ik en Ukkie behandelen een aantal moties uit mijn of onze portefeuille. Eerst de motie over de "nuggers", een belangrijke doelgroep, waar veel potentieel in zit. Ik weerleg de bewering van het CDA: mijn fractie was wél vertegenwoordigd bij het bezoek aan het Werkse! Dat vinden we belangrijk en we waren ook zeker enthousiast.

De VOORZITTER: U wordt allebei geïnterrumpeerd, zowel Ukkie als u.

De heer VISSER (CDA): Ik heb zeker niet beweerd dat de Partij van de Arbeid er niet was. Ik gaf aan dat de ondertekenaars van de motie niet aanwezig waren.

Mevrouw JANSSEN (PvdA): Dat klopt. We hadden de avond daarvoor een lange vergadering. De oorzaak waarom dat niet ging, zit nu in mijn buik. Dat was even een dingetje; het was een beetje vroeg, ik had kort geslapen en was gewoon vermoeid.

De groep "nuggers" is divers. Sommigen zijn tevreden met de huidige situatie. Die willen we ook zeker niet dwingen om te gaan werken. Dat hoeft helemaal niet. Als zij hun waarde bewijzen en hun waarde halen uit vrijwilligerswerk, is dat helemaal voldoende, maar er is ook een flinke groep mensen die de weg niet weten te vinden en die niet weten hoe ze meer zouden kunnen doen, terwijl ze dat wel zouden willen. Daarom vinden we expliciet aandacht besteden aan deze groep goed. Het is een kansrijke groep voor participatie.

De motie over het toekomstperspectief voor sport steunen we van harte. Het toekomstperspectief voor nieuwe sporten en het bij de sportvisie betrekken van nieuwe sporten en sporten die aangeboden worden in de openbare ruimte, is heel kansrijk. Die motie gaan we dus zeker steunen.

We vinden het zeker belangrijk om de stem van woningzoekenden te horen. Zeker als we ons realiseren dat het normaal gesproken met name de buurtbewoners zijn, moeten we ook aandacht geven aan de groepen die er komen te wonen. We zijn benieuwd naar de samenwerking met bestaande entiteiten en naar de reactie van de wethouder op dit initiatief.

De realisatie van betaalbare woningbouw vinden wij net als Volt erg belangrijk. We zijn benieuwd naar de reactie van het college: heeft deze motie daadwerkelijk meerwaarde voor het realiseren van betaalbare woningbouw?

Aan de amv-motie is geen aandacht besteed; dat wil ik toch even doen. We schrokken van de motie; ik denk dat meer partijen ervan schrokken. We zijn het er inhoudelijk niet mee eens. We hoorden Hart voor Delft echter wel zeggen dat het niet per se tegen de opvang van asielzoekers is. Dat wil ik benadrukken, want daar ben ik heel blij mee.

Wat de andere moties betreft zijn wij van mening dat zij mogelijk al uitgevoerd worden en daardoor mogelijk geen toegevoegde waarde hebben. Daarvoor wachten we de reactie van het college af.

Mevrouw GROBBEN (Hart voor Delft): Eén kleine aanvulling: wij respecteren de Spreidingswet zolang die geldt. Het is duidelijk dat de asielzoekers opgevangen willen worden. Mogelijk wordt de wet op termijn ingetrokken. Dan verandert onze mening waarschijnlijk.

Mevrouw JANSSEN (PvdA): Dank voor deze verheldering. Dat komt ook mooi in de notulen. Dat kunnen we meenemen.

Door de fracties van de PvdA, Volt en GroenLinks wordt motie 6.2.20 (Hang de Europese vlag uit in Delft) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, in vergadering bijeen op 3 juli 2025 ter bespreking van de Kadernota 2026,

stelt vast dat:

- het plein voor het stadskantoor zowel de entree is naar het stadskantoor als ook een aankomstplein dat veel reizigers van en naar Delft zullen doorkruisen;
- er nu op dit plein een Delftse logovlag, Zuid-Hollandvlag en Nederlandse vlag in de drie vlaggenmasten voor het stadskantoor hangen;
- het internationale karakter van Delft daardoor op dit moment onvoldoende zichtbaar vertegenwoordigd is;
- andere steden in Nederland, waaronder Den Haag, Amsterdam en Maastricht, Delft voorgingen in het permanent uithangen van de Europese vlag;
- het vrijwel alle Europese landen standaardpraktijk is dat bij overheidsgebouwen naast de nationale en regionale vlag ook de Europese vlag wappert, van dorpshuizen tot stadhuizen van hoofdsteden. Hiermee geven overheden uitdrukking aan hun verbondenheid met Europese samenwerking en waarden;

heeft nagedacht over en houdt er rekening mee dat:

- Delft een grote verbinding met én belang heeft bij de Europese (en internationale) gemeenschap;
- de aanwezigheid van o.a. de TU Delft, internationale bedrijven en toeristen uit heel Europa dit internationale karakter dagelijks onderstreept;
- steeds meer regeringen, politici en wereldleiders in deze tijd uitgaan van eigenbelang en 'eigen land eerst';
- daarmee de internationale handel, solidariteit en samenwerking onder druk staan;
- het hijsen van de Europese vlag een krachtig en zichtbaar signaal is dat Delft zich uitspreekt vóór Europese samenwerking, democratie, vrede en solidariteit en tégen terugtrekkend nationalisme;
- Delft hiermee ook het goede voorbeeld geeft aan andere gemeenten die deze stap nog niet hebben gezet.

geeft het college opdracht om:

- de nodige stappen te ondernemen om een vierde vlaggenmast voor het stadskantoor te plaatsen;
- die vierde vlaggenmast in principe te bestemmen voor de Europese vlag;
- het daarvoor benodigde budget (ca. € 3.000,-) te vinden in de huidige begroting, bijvoorbeeld in het programma Stad en bestuur of de onderhoudskosten van het stadskantoor;

- op deze wijze uit te dragen dat Delft zich actief en zichtbaar verbindt aan het Europese project van samenwerking, vooruitgang en vrede,

en gaat over tot de orde van de dag."

Door de fractie van de PvdA wordt motie 6.2.21 (De volgende stappen richting een rookvrije generatie) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft in vergadering bijeen op 3 juli 2025 bij de bespreking van de Kadernota.

We stellen vast dat:

- de gemeenteraad in 2019 een initiatiefvoorstel Rookvrije Generatie heeft aangenomen, waarna de gemeente Delft werk heeft gemaakt van o.a. rookvrije speelplekken, sportplekken, scholen, etc.;
- er (desondanks) nog op veel andere plekken in de openbare ruimte gerookt wordt;
- dit gezien de negatieve gezondheidseffecten, ook voor niet-rokende omstanders, onwenselijk is, met name voor mensen met longziekten, zwangeren en kinderen;
- er allerlei plekken zijn waar deze doelgroepen ook (veel) komen, zoals bij het stadskantoor, kinderopvanglocaties, culturele locaties, terrassen en ov-haltes;
- ov-haltes plekken zijn waar allerlei groepen gedurende langere tijd wachten op bus of tram, en mensen daar hinder kunnen ondervinden van rook;
- uit onderzoek blijkt dat er op plekken met uitingen van Rookvrije Generatie een afname zichtbaar is in het aantal mensen dat rookt en dit ook geldt voor haltes;
- er steeds meer gemeenten en provincies zijn waar sprake is van rookvrije haltes en de verwachting is dat dit zeer binnenkort ook landelijk beleid zal worden en het wenselijk is om er in dat geval goed uitvoering aan te kunnen geven;
- de gemeente een directe rol heeft in de openbare ruimte, en een aanjagende functie bij ondernemers en andere partijen in de stad;
- de gemeente Delft op dit moment, in tegenstelling tot veel omliggende gemeenten, nog geen rookvrije gemeente is.

We hebben erover nagedacht en houden er rekening mee dat de GGD een Rookvrije Generatie ondersteunt met materiaal en advies, en dit de gemeente Delft kan helpen in het uitvoeren van het rookvrij maken van de gemeente.

We zijn van mening dat:

- gedragsbeïnvloeding middels het geven van het goede voorbeeld een manier kan zijn om gedragsverandering te realiseren, in tegenstelling tot een verbod dat niet handhaafbaar is;

- de gemeente Delft zelf het goede voorbeeld zou moeten geven, door een rookvrije omgeving voor bezoekers en werknemers te creëren.

We geven het college opdracht om:

- maximaal € 30.000 vrij te maken om communicatiemiddelen van de Rookvrije Generatie aan te schaffen en te plaatsen bij bus- en tramhaltes in Delft;
- Delft als gemeente onderdeel te maken van Rookvrije Generatie en dit ook in de communicatie in en rond gemeentelijke gebouwen zichtbaar te maken, bijvoorbeeld met een rookvrije zone rondom de ingang(en);
- te streven naar het verder doorvoeren van dit initiatief door in gesprek te gaan met andere partijen in de stad;
- hiervoor bij de begroting 2026 vanuit het programma sociale en gezonde stad en/of bereikbare stad een post op te nemen van waaruit de € 30.000,- is bekostigd;
- deze punten uiterlijk in Q1 2027 uitgevoerd te hebben,

en gaan over tot de orde van de dag.

Toelichting:

Roken is slecht voor de gezondheid, niet alleen voor de roker maar zeker ook voor de directe omgeving en zeker voor kwetsbare groepen, waaronder kinderen en mensen met een longaandoening. Een vermindering van het aantal rokers is daarom wenselijk. Dit is wat de campagne Rookvrije Generatie, een initiatief van de Hartstichting, het Longfonds en KWF, beoogt. Het is met nadruk een gedragscampagne; een rookverbod in de openbare ruimte is vanuit diverse praktische punten niet handhaafbaar. In 2019 heeft de gemeente het initiatiefvoorstel Delft naar een Rookvrije Generatie van CDA en D66 aangenomen. Inmiddels zijn we enkele jaren verder en is ook het denken rondom rookvrij verder veranderd en aangescherpt. Wij vinden het daarom wenselijk om de volgende stappen te zetten richting een Rookvrije Generatie. Met deze motie vragen we daarom om op in ieder geval bus- en tramhaltes, waarvan er 163 zijn in Delft, uiting te geven aan de gedragscampagne en daarvoor budget vrij te maken. Zo zijn we voorbereid op de waarschijnlijke verplichting van rookvrije haltes in de toekomst en zorgen we dat we ook écht invulling kunnen geven aan het onderwerp. Uit onderzoek van het Erasmus MC blijken tegels (en borden) een (klein) positief effect te hebben op vermindering van het aantal rokers op de halte. Daarnaast vinden wij dat ten minste de gemeente zelf, in navolging van bijvoorbeeld Westland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Zoetermeer en Rotterdam, ook het goede voorbeeld zou moeten geven. Dat kan door (de directe omgeving van) het stadskantoor aan te sluiten bij de Rookvrije Generatie, bijvoorbeeld door het aanbrengen van een rookvrije zone rondom de ingang het stadskantoor. We hopen ook dat andere organisaties en bedrijven de campagne Rookvrije Generatie een warm hart toedragen. Als gemeente gaan we daar echter niet over. Wel vragen we het college om, in navolging van de eerdere gesprekken die zijn gevoerd in het kader van het initiatiefvoorstel en het gezondheidsakkoord, het onderwerp nu ook bespreekbaar te

maken bij andere partijen, zoals kinderopvanglocaties, horecaondernemers, culturele instellingen, etc., met daarin ook het verzoek of zij mee willen werken aan de campagne en zichtbaarheid van een Rookvrije Generatie. Met het aannemen van deze motie ondersteunt de raad eerdere besluiten op dit onderwerp, en ook al lopende activiteiten van bijvoorbeeld GGD Haaglanden. De GGD is nog steeds actief bezig met het toewerken naar een gezondere maatschappij waarin roken zo veel mogelijk ontmoedigd wordt."

Door de fracties van de PvdA en GroenLinks wordt motie 6.2.22 (Communiceren in de openbare ruimte over de openbare ruimte) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, in vergadering bijeen op 3 juli 2025 bij de bespreking van de Kadernota.

We stellen vast dat:

- in de openbare ruimte veel ontwikkelingen zijn die direct raken aan de leefomgeving van mensen;
- dit zowel nieuwe ontwikkelingen zijn (zoals mobiliteitsprojecten of vergroening van de stad) als zaken die raken aan het beheer en onderhoud van de stad (zoals het kappen en herplanten van bomen, het vernieuwen van speeltuinen, etc.);
- veel mensen niet op de hoogte zijn van deze ontwikkelingen en vaak worden verrast als er plotseling sprake is van een verandering;
- het oproepen om mee te doen in participatietrajecten nu veelal via het versturen van brieven gebeurt, maar je daarmee per definitie niet alle mogelijke personen met een belang bereikt;
- er in het land al mee wordt geëxperimenteerd, zoals het communiceren over te kappen bomen, maaibeleid, oproep op borden voor participatie over verkeersveiligheid Delftweg en varianten Nieuwe Tolbrug en over het vernieuwen van bijvoorbeeld speeltuinen.

We zijn van mening dat:

- het communiceren via officiële kanalen minder bereik heeft dan communicatie in de openbare ruimte op de plek waar de verandering/ontwikkeling plaatsvindt;
- de Bouwapp een goede manier is van communiceren vanuit projecten, maar dat je ook passanten zou willen informeren over het bestaan van deze app via bijvoorbeeld een bord;
- veel mensen het prettig vinden om meegenomen te worden bij het wel en wee van de stad en daarover ook in zijn algemeenheid graag meedenken;
- in het kader van participatie het goed kan zijn om, naast het uitnodigen via (sociale) media, ook uitnodigen op de betreffende locatie(s) van meerwaarde kan zijn.

We geven het college opdracht om:

- te starten met pilots waarbij we op een pragmatische manier gaan communiceren over de openbare ruimte in de openbare ruimte, bij voorkeur over verschillende thema's;
- de lessen uit de pilots na een jaar beknopt te delen met de raad ter terugkoppeling;
- hierbij ook beknopt de (financiële) consequenties in beeld te brengen indien er voor wordt gekozen om de pilots te continueren,

en gaat over tot de orde van de dag."

Mevrouw GAAL (Onafhankelijk Delft): Goedenavond, voorzitter. Onafhankelijk Delft vindt veiligheid in de stad heel belangrijk, niet alleen op straat maar ook achter de voordeur. Een heleboel mensen hebben de lelijke ervaring dat ze digitaal zijn opgelicht of door iemand die zich verkleed heeft als agent. Vandaar dat wij met een motie komen, omdat mensen daar een beetje hulp in moeten krijgen. Dit geldt vooral voor mensen die kwetsbaar zijn; het zijn veelal senioren die niet digitaal vaardig zijn. Die kunnen daardoor misschien niet opgelicht worden via internet, maar wel via de telefoon. Onafhankelijk Delft pleit dus voor een beetje hulp aan deze mensen. Dit zijn mensen die zich hun hele leven hebben ingezet voor de stad waar ze woonden of werkten. Wij vinden dat wij op deze manier iets voor hen terug kunnen doen.

De heer JAFF (GroenLinks): Een van de vijf prioriteiten uit het Veiligheidsplan is toch cybercriminaliteit en de aanpak daarvan? We hebben dat dan toch al geprioriteerd?

Mevrouw GAAL (Onafhankelijk Delft): Als u ziet hoeveel mensen er nog opgelicht worden, ook door nepagenten die aan de deur komen, helpt dat blijkbaar te weinig, want heel veel mensen voelen zich niet geïnformeerd. De mensen die ik gesproken heb op de Koningin Emmalaan en in de Professor Oudemansstraat, hebben nog nooit van een Veiligheidsplan of wat dan ook gehoord. Weet u hoe dat komt? Omdat de Stadskrant niet huis aan huis afgeleverd wordt. Als die mensen thuis zitten, krijgen zij dus nooit iets te horen, want ze zijn gewoon oud en hebben dus geen idee wat er allemaal speelt. Als er dan een agent voor de deur staat, hebben ze geen idee dat dat ook een nepagent kan zijn.

We hebben ook de motie Hittestress. Voorkomen is beter dan genezen. Sommige mensen zijn erg hardleers en laten hun hond gewoon naast hun fiets lopen, terwijl het buiten bloedheet is. Vandaar de motie die wij indienen om op te roepen om dit op te nemen in de Nota Dierenwelzijn, die in het najaar komt, zoals ik heb begrepen van wethouder Van Vliet. Ik snap dat wij hiervoor geen bekeuringen kunnen uitdelen, maar we kunnen mensen die dit doen als er toevallig een handhaver voorbijkomt, daar natuurlijk wel op aanspreken. Wij hopen dat de wethouder het hiermee eens is.

Dan de motie Buitenzwembad. Onafhankelijk Delft gaf bij de Kadernota al aan dat wij graag de stand van zaken willen weten inzake het haalbaarheidsonderzoek. Wij

kregen als antwoord dat er eerst een gebiedsvisie moet worden vastgesteld voordat wij daar überhaupt mee aan de gang kunnen gaan. Waarom hebben wij dat niet eerder gekregen? Dan waren wij hier niet mee gekomen. Eigenlijk voor straf dienen wij nu toch deze motie in, omdat we van de wethouder willen horen hoe of wat.

Zoals eerder gezegd breekt Onafhankelijk Delft er al jaren een lans voor om te zorgen dat er, als er in een wijk gesnoeid wordt, met bladblazers wordt opgeruimd. Waarom wordt dit nu niet achter elkaar opgeruimd? Drie dagen later ligt het er nog. Er komt één windje en de hele zoi wordt verspreid over de hele straat. Waarom niet meteen een veegwagen erachteraan? Ik heb het nu een paar jaar gevraagd en daarom kom ik nu met een motie.

We hebben ook een motie over de marktkramen. Ondernemers van de markt betalen precario voor een groot terras. Zij vinden het heel vervelend dat, als de warenmarkt opgezet moet worden, hun terras op woensdag om 17.30 uur weg moet. Soms zitten daar nog een heleboel mensen. Die mensen moeten dan ineens weg. Ze moeten dus van alles doen: inpassen en binnen gaan zitten, terwijl het buiten heel mooi weer is. Deze mensen hebben het zo moeilijk gehad in de coronatijd. Ze hebben nu door de hulp die ze hebben gekregen nog allemaal schulden die afbetaald moeten worden. Als je een terras hebt van tien meter en woensdagavond vier meter moet opschuiven, scheelt jou dat heel veel geld. Dat is ook niet eenmalig; het is gewoon elke week. Wij willen echt een lans breken voor deze ondernemers: ga eens praten en overleggen met deze mensen van de markt die hierover gaan, zodat dit toch eens bewerkstelligd kan worden, want wij gaan hier niet over. Ik heb ook het berichtje gekregen dat de bewoners het misschien niet fijn vinden als het later wordt. Als je het twee uur later maakt, kan dat gewoon een verschil maken voor deze ondernemer. Vandaar dat ik de motie op deze manier indien.

Ik krijg van alles ingefluisterd door mijn collega, omdat ik vandaag vergat drie moties in te dienen. Het is alsnog goed gekomen, maar daarom helpt ze me nu af en toe, want de vrouw die me naast mij zit, denkt dat ik af en toe een beetje "TikTok" ben. Dat ben ik zeker niet. De motie Kinderboerderij spreekt voor zichzelf. Ik heb al diverse commentaren gehoord. Wij vinden het heel belangrijk dat ze op deze fantastische plek ook een buitenruimte hebben, omdat zij dan ook andere activiteiten kunnen ontplooiën, waardoor zij veel meer geld kunnen genereren. Als ik het had, dan gaf ik het ze, maar ik heb het helaas niet. Vandaar deze motie om toch eens te kijken hoe we dat kunnen aanpakken. Nu mag Lidewei Timmermans het woord.

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): Voorzitter. Ik kan moeilijk mijn eigen partij interrumperen, maar ik denk zeker niet dat mijn collega gek is.

Ik zal de andere drie moties toelichten. De eerste motie vraagt om jongeren als zelfstandige doelgroep te erkennen in ons woonbeleid, omdat jongeren net als andere groepen, zoals starters of studenten, geconfronteerd worden met structurele problemen op de woningmarkt. En toch vallen ze tussen wal en schip. Benoem jongeren daarom als zelfstandige doelgroep en veranker dat in het beleid, zodat ook zij de privileges kunnen krijgen die andere groepen krijgen.

Mevrouw FUNG FEN CHUNG (STIP): Net als Onafhankelijk Delft vindt ook STIP het heel belangrijk om jongerenwoningen te realiseren, maar bij het actieplan vroegen jullie iets soortgelijks. Daarover heb ik toen ook contact gehad met mevrouw Gaal, want de woningcorporaties zijn op dit moment bezig voor de jongeren. Is Onafhankelijk Delft zich hiervan bewust en hoe verhoudt de motie zich daartoe?

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): Bedankt voor de vraag. Ja, we zijn ons daarvan bewust, maar we denken dus ook dat er beleidsstukken zullen moeten worden aangepast. Daar roept de motie dus ook toe op om dit met terugwerkende kracht in lijn te brengen.

Mevrouw FUNG FEN CHUNG (STIP): Ik vraag Onafhankelijk Delft toch of ze precies kunnen duiden waar dat dan zit, want volgens mij behandelen we jongeren ook als een speciale doelgroep binnen veel beleidsstukken die we hebben.

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): In de motie wordt heel duidelijk uitgelegd hoe jongeren als term vaak tussen wal en schip vallen. Daar laat ik het bij.

De tweede motie ziet op het sparen voor een toekomstbestendige centrale viering van oud en nieuw. De jaarwisseling is natuurlijk een moment van verbondenheid, maar met het aanstaande landelijke verbod op consumentenvuurwerk verandert de invulling van oud en nieuw. Wij willen nu al anticiperen op die verandering en vragen het college daarom om een meerjarig spaarplan te maken voor een centrale duurzame viering. Al moeten we het de komende jaren misschien zonder centrale viering doen, het is alsnog goed om nu al te gaan sparen, want dit college staat voor die verbinding, samenhang en een feest voor iedereen.

Mevrouw WESSELS (GroenLinks): U snijdt hier een onderwerp aan waarvan ook wij het interessant vinden om er eens samen over na te denken, want als we inderdaad geen vuurwerk meer mogen afsteken, wat betekent dat dan? Dat is nog niet bij het komende oud en nieuw, maar daarna. Als het goed is, is een van mijn collega's bij u op de lijn gekomen om te vragen of we hier samen schriftelijke vragen over zullen stellen, want volgens mij vraagt dit om nog wat meer de diepte in te gaan. Wat ons betreft maakt u nogal snel al de keuze om te sparen. De vraag is of wij de partij zijn om daarvoor de financiën bij elkaar te leggen. Ik denk dus dat het goed is om daar met elkaar eerst het goede debat over te voeren. Bent u dat met mij eens?

Mevrouw VOOGT (VVD): Mijn vraag is vergelijkbaar met de vraag van mevrouw Wessels. Deze motie is zeer sympathiek, maar het moment is misschien wat vroeg. Is het niet veel passender om te kijken of we de gemeente of de portefeuillehouder kunnen vragen om met een plan te komen, zodat we daarover in gesprek kunnen gaan en kunnen anticiperen op het moment waarop het vuurwerkverbod echt in werking gaat? Ik ben benieuwd naar de reactie van mevrouw Timmermans hierop.

Mevrouw VAN DER VLIST (ChristenUnie): Ik ben het ermee eens dat het misschien nog wat vroeg is, maar ik vraag me nog iets af. Als er iets is wat elk jaar terugkomt,

is dat het vieren van oud en nieuw. U heeft het over sparen, maar dat zegt niet per se iets over structureel geld. Hoe ziet u dat?

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): We vragen om een meerjarig spaarplan. Dat is misschien al een antwoord. We vragen eigenlijk om meer: we vragen om een financiële inventarisatie en ook om een onderzoek naar de haalbaarheid. Dat kunnen we inderdaad lekker op een later moment doen, zo richting het volgende oud en nieuw, zeg maar, maar dan moeten we al klaar zijn. Wij dachten dus: dat is misschien wat laat. Daarom komen we hier nu mee. We vragen volgens mij niet om vastigheid, maar we vragen wel om het een en ander nu in werking te zetten wat anders nog veel langer op zich zou laten wachten.

De heer HOMBERGEN (PvdA): Ik kom terug op de motie van Onafhankelijk Delft over de weekmarktdagen. Een hele mooie motie, die zij samen met Hart voor Delft hebben opgesteld. Hulde daarvoor. U spreekt in die motie alleen over de belangen van de commercie, van de mensen die de terrassen uitbaten en niet over de belangen van de bewoners. Heeft u die meegenomen in deze motie?

Mevrouw GAAL (Onafhankelijk Delft): Daar vragen wij ook om. Wij vragen om met de ondernemers én met de bewoners in gesprek te gaan. Dat staat ook in die motie, die vandaag of gisteren nog is aangepast.

De heer JAFF (GroenLinks): Ik word getriggerd door deze bijdrage, want we hebben recent een heel participatietraject opgezet met alle bombarie die daarbij hoort. Daar zijn afspraken uit gekomen met alle ondernemers, betrokken partijen et cetera. In uw motie draagt u een hele specifieke tijdsverandering op. Hoe komt u daartoe en wat maakt dat u tot die invulling komt? Dat kan ik niet heel goed herleiden uit de motie.

Mevrouw GAAL (Onafhankelijk Delft): De mensen die de marktonderdelen plaatsen, komen om 17.30 uur. De ondernemers hebben het terras buiten staan. Dat terras moet leeg en moet met een oplegger opgehaald worden. De horecaondernemer moet dus al die spullen inladen. Die stoelen en tafels moeten weg, want die kan je niet opstapelen. Dan komt de marktman alles neerzetten en vervolgens is het rond 19.00 uur. Onze vraag is dus waarom het niet zo kan zijn dat deze mensen daar gewoon tot 20.00 uur mogen staan met hun terrasje en dat dan - of op een eerder tijdstip; daar kunnen we het hier nog over hebben - de markt opgezet wordt. Dan hebben zij twee uur langer verdienen. Het is in de zomer en ze moeten het van de zomer hebben. Als je ze zo vroeg laat inpakken ... Wat maakt die twee uur uit?

De VOORZITTER: Mevrouw Timmermans, volgens mij had u nog een derde motie.

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): Ja. Ik was eigenlijk zelfs nog niet eens klaar met de tweede motie en ik was zo trots op mijn oneliner.

De VOORZITTER: Er komt nu iets bijzonders aan.

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): Ik had dus echt een fantastische oneliner. Ik had namelijk geschreven: één vuurkorf in elke straat maakt nog geen betere buurt. Die wil ik er gewoon even in gooien.

(Geroffel op de tafels)

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): De derde motie ziet op een verruiming van het aantal bezoekersuren. Onafhankelijk Delft vraagt daarom. De gemeente Delft stelt haar parkeerbeleid vast op basis van de Gemeentewet in combinatie met de Wegenverkeerswet en het Uitvoeringsbesluit Parkeren. Binnen dit kader heeft de raad dus beleidsvrijheid om parkeerregelingen middels een motie te wijzigen, inclusief het bezoekersurenplafond. Er zijn dus geen wettelijke belemmeringen voor die verruiming. Het huidige plafond in het Uitvoeringsbesluit Parkeren 2025 wordt in de praktijk als te knellend ervaren. Inwoners geven aan dat ze onvoldoende ruimte hebben om bezoek te ontvangen. Dit kan tot problemen leiden, zoals een sociaal isolement. We maken als gemeente beleid om inclusief te zijn en eenzaamheid te bestrijden. Onafhankelijk Delft wil de daad dus bij het woord voegen. De parkeerkosten leverden zo'n € 150.000 op, terwijl het geen verdienmodel zou zijn. Onafhankelijk Delft zegt: geef dit terug aan de inwoner middels meer bezoekersuren. Parkeren zou in dienst moeten staan van de samenleving en niet andersom. Het is mooi dat we als gemeente geld overhouden aan parkeren, maar laten we ook de menselijke maat terugbrengen in ons beleid. Daarnaast denkt Onafhankelijk Delft dat dit bij uitstek de manier kan zijn om vertrouwen terug te winnen met het oog op de verkiezingen straks. En bij extra nemen ook teruggeven.

Door de fracties van Onafhankelijk Delft en Hart voor Delft wordt motie 6.2.23 (Bescherming van inwoners tegen neppolitie en digitale oplichting) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, bijeen op 3 juli 2025, ter bespreking van de Kadernota 2026,

constaterende dat:

- neppolitie en digitale oplichting een groeiend probleem vormen dat steeds meer inwoners raakt;
- slachtoffers van deze vormen van criminaliteit niet alleen financiële schade lijden, maar ook psychisch zwaar worden belast;
- veel inwoners onvoldoende kennis en middelen hebben om deze vormen van oplichting tijdig te herkennen en te voorkomen;
- het belang van preventie, voorlichting en adequate ondersteuning noodzakelijk is in deze tijd;

overwegende dat iedereen slachtoffer kan worden van deze uitermate criminele tactieken;

verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:

- een laagdrempelige voorlichtingscampagne te ontwikkelen en uit te voeren, gericht op het vergroten van de bewustwording onder alle inwoners van Delft over neppolitie en digitale oplichting;
- speciale aandacht te besteden aan kwetsbare groepen, zoals ouderen, jongeren en mensen met beperkte digitale vaardigheden;
- samen te werken met maatschappelijke organisaties zoals de Seniorenraad Delft, lokale welzijnsorganisaties, wijkcentra, en andere ketenpartners binnen de gemeente Delft voor effectieve preventie,

en gaat over tot de orde van de dag."

Door de fractie van Onafhankelijk Delft wordt motie 6.2.24 (Houd de realisatie van een buitenzwembad in Delft in beeld) ingediend:

"De raad van de gemeente Delft, in vergadering bijeen op 3 juli 2025, te bespreking van de Kadernota 2026,

constaterende dat:

- er een brede maatschappelijke wens is voor een buitenzwembad in Delft;
- Onafhankelijk Delft zich sterk maakt voor de realisatie hiervan;
- er momenteel een onderzoek loopt naar de haalbaarheid en mogelijkheden voor een buitenzwembad;
- de uitkomsten van dit onderzoek nog niet beschikbaar zijn;

overwegende dat:

- het belangrijk is om sport- en recreatiemogelijkheden in de stad te versterken;
- een buitenzwembad kan bijdragen aan gezondheid, welzijn, verkoeling in warme zomers en sociale verbinding;
- de realisatie van een buitenzwembad niet mag verdwijnen van de politieke agenda zolang het onderzoek nog niet is afgerond;

verzoekt het college:

- de raad te blijven informeren over de voortgang van het onderzoek;
- bij afronding van het onderzoek de raad zo spoedig mogelijk te voorzien van de resultaten, inclusief een advies voor mogelijke vervolgstappen;
- tot die tijd de mogelijkheid tot realisatie van een buitenzwembad open te houden en expliciet te betrekken bij relevante beleidsontwikkelingen op het gebied van sport, recreatie en ruimtelijke ordening,

en gaat over tot de orde van de dag."

Door de fractie van Onafhankelijk Delft wordt motie 6.2.25 (Bescherm honden tegen hittestress en verwonding bij uitlaten naast fiets) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, in vergadering bijeen op 3 juli 2025, ter bespreking van de Kadernota 2026,

constaterende dat:

- tijdens warme periodes het asfalt en de straat zeer heet kunnen worden, wat schadelijk is voor hondenpootjes;
- het rennen naast een fiets bij hoge temperaturen hittestress kan veroorzaken bij honden;
- er regelmatig meldingen zijn van honden die verwondingen oplopen;
- de gemeente Delft een Dierenwelzijnsnota opstelt die in het najaar behandeld zal worden;

overwegende dat:

- de gemeente een voorbeeldfunctie heeft in het uitdragen van goed dierenwelzijn;
- voorlichting en bewustwording over dit onderwerp noodzakelijk zijn;
- andere gemeenten al beleid of campagnes hebben tegen het uitlaten van honden naast de fiets bij hoge temperaturen;

verzoekt het college:

- in de komende Dierenwelzijnsnota een duidelijke passage op te nemen over de gevaren van het uitlaten van honden naast de fiets bij hitte;
- bewustwording en voorlichting richting inwoners vorm te geven (bijvoorbeeld via posters, social media, dierenartsen);
- te verkennen of hier voorschriften, handhaving of een gedragsrichtlijn aan gekoppeld kunnen worden bij extreme temperaturen,

en gaat over tot de orde van de dag."

Door de fractie van Onafhankelijk Delft wordt motie 6.2.26 (Directe inzet veegwagen na bladblazers en onkruidbeheer in straten) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, in vergadering bijeen op 3 juli 2025, ter bespreking van de Kadernota 2026,

constaterende dat:

- gebruik van bladblazers en het kortwieken van onkruid in straten leidt tot ophopingen van bladeren, stof en los onkruid op straat;
- deze hopen vaak dagen blijven liggen voordat ze worden opgeruimd;

- hierdoor het vuil zich door wind gemakkelijk opnieuw verspreidt over straten, trottoirs en zelfs woningen;
- dit leidt tot overlast voor bewoners, zwerfvuil, en her-vervuiling van net schoongemaakte gebieden;

overwegende dat:

- een schone leefomgeving bijdraagt aan het welzijn van inwoners en aan het imago van de gemeente;
- de inzet van een veegwagen direct na werkzaamheden met bladblazers of onkruidbeheer zorgt voor effectievere en schonere resultaten;
- dit ook efficiënter gebruik van gemeentelijke middelen betekent, doordat herhaling van schoonmaakacties wordt beperkt;

verzoekt het college:

- te zorgen dat bij werkzaamheden met bladblazers en/of het kortwieken van onkruid in straten standaard aansluitend een veegwagen wordt ingezet;
- dit in de werkinstructies van de buitendienst of ingehuurde partijen op te nemen,

en gaat over tot de orde van de dag."

Door de fracties van Onafhankelijk Delft en Hart voor Delft wordt motie 6.2.27 (Terrassen langer open op weekmarktdagen, steun voor Delftse ondernemers) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, in vergadering bijeen op 3 juli 2025, ter bespreking van de Kadernota 2026,

constaterende dat:

- ondernemers in de binnenstad van Delft verplicht zijn (een deel) van hun terrassen al voor 17.30 uur op de dag vóór de warenmarkt op te ruimen, terwijl de markt pas de volgende dag plaatsvindt;
- dit leidt tot omzetverlies, viermaal per maand, voor horecaondernemers die nog steeds kampen met financiële gevolgen van de coronaperiode;
- de handhaving en coördinatie van de markt momenteel zijn uitbesteed aan de Stichting Marktpromotie Delft, waardoor het beleid op afstand staat van de gemeentelijke verantwoordelijkheid;

overwegende dat:

- ondernemers aangeven dat zij hun terras graag langer willen laten staan, bijvoorbeeld tot 20.00 uur op de dag voorafgaand aan de markt;

- de opbouw van de markt ook later plaats kan vinden, waardoor een verruiming van de terrastijd mogelijk is zonder het marktproces te belemmeren;
- de gemeente een taak heeft om lokale ondernemers, waar mogelijk, te ondersteunen in hun herstel en bestaanszekerheid;
- het moment van opbouwen in samenspraak tussen de Stichting Marktpromotie en de gemeente is afgestemd en opgenomen in artikel 8, lid 9 van de Beleidsregels Terrassen 2024 Delft;

verzoekt het college:

- in samenspraak met Stichting Marktpromotie Art.8, lid 9 van de Beleidsregels Terrassen 2024 Delft ter herzien, met de insteek om te komen tot een regel waarbij deze eilandterrassen tot ongeveer 20.00 uur mogen blijven staan op de dag vóór de markt;
- de horecaondernemers en bewoners aan de Markt hierbij te betrekken;
- de gemeenteraad te informeren over de voortgang en de uitkomst van dit overleg."

Door de fractie van Onafhankelijk Delft wordt motie 6.2.28 (Jongeren zijn een zelfstandige doelgroep) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, bijeen op 3 juli 2025,

constaterende dat:

- in het gemeentelijk woonbeleid diverse doelgroepen prioriteit kunnen krijgen bij woningtoewijzing, zoals studenten en starters;
- de term 'jongeren' vaak wordt gebruikt als verzamelnaam voor studenten, starters of werkzoekenden, maar niet als zelfstandige doelgroep erkend is;
- veel jongeren (bijvoorbeeld tussen 18 en 27 jaar) buiten deze subgroepen vallen, maar wél tegen knelpunten aanlopen op de woningmarkt;
- het ontbreken van een duidelijke definitie en status voor 'jongeren' in het woonbeleid leidt tot versnippering en mogelijk ongelijke kansen bij woningtoewijzing;

overwegende dat:

- gemeenten op basis van de Huisvestingswet 2014 beleidsruimte hebben om doelgroepen in de huisvestingsverordening te benoemen;
- jongeren in brede zin - inclusief werkenden, werkzoekenden, afgestudeerden en uitwonende mbo'ers - extra kwetsbaar zijn op de oververhitte woningmarkt;
- een heldere en zelfstandige positie voor jongeren als doelgroep kan bijdragen aan een eerlijker, transparanter en doelgerichter woonbeleid;

verzoekt het college:

- jongeren (bijvoorbeeld in de leeftijdscategorie 18-27 jaar) als zelfstandige doelgroep te benoemen in het gemeentelijk woonbeleid;
- te verkennen of en hoe deze brede doelgroep jongeren prioriteit kan krijgen bij toewijzing van (sociale) huurwoningen, vergelijkbaar met andere doelgroepen;
- de brede doelgroep 'jongeren' als kader te verwerken in relevante beleidsdocumenten en dit in lijn te brengen met elkaar;
- het voorgaande te betrekken bij de evaluatie van de Huisvestingsverordening,

en gaat over tot de orde van de dag."

Door de fracties van Onafhankelijk Delft en Hart voor Delft wordt motie 6.2.33 (Verruiming bezoekersuren) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, bijeen op 3 juli 2025, te bespreking van de Kadernota 2026,

constaterende dat:

- het aantal bezoekersuren per adres is gemaximeerd in het Uitvoeringsbesluit Parkeren Delft 2025;
- deze beperking bij inwoners leidt tot frustratie en onvoldoende ruimte om regelmatig bezoek te ontvangen;
- parkeren voor bezoekers daarmee in de praktijk soms moeilijk of kostbaar wordt, zeker in huishoudens waar mantelzorg, hulp of familiebezoek plaatsvindt;

overwegende dat:

- uit het parkeerbeleid aanzienlijke opbrengsten voortkomen, waarvan in 2024 circa € 150.000 als positief saldo is gegenereerd;
- parkeren daarmee voor de gemeente een verdienmodel lijkt te worden;
- de primaire functie van het bezoekersparkeren zou moeten zijn: het faciliteren van sociale contacten en zorg nabij huis;
- het financieel mogelijk lijkt een verruiming van het bezoekersurenplafond te realiseren, zonder directe lastenverhoging voor bewoners;

verzoekt het college:

- het Uitvoeringsbesluit Parkeren Delft 2025 zodanig te herzien dat het aantal bezoekersuren per adres substantieel wordt verhoogd;
- daarbij ten minste te verkennen of een verhoging tot 25% van het huidige urenplafond haalbaar is binnen de huidige parkeerbalans en begroting;
- tevens te onderzoeken of maatwerk mogelijk is voor huishoudens met aantoonbare hogere bezoekersbehoefte (bijvoorbeeld mantelzorg);

- de raad uiterlijk in Q4 2025 te informeren over de uitkomst van dit onderzoek en met een concreet voorstel te komen,

en gaat over tot de orde van de dag."

Door de fractie van Onafhankelijk Delft wordt motie 6.2.34 (Sparen voor toekomstbestendige en centrale viering van oud en nieuw) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, bijeen op 3 juli 2025, te bespreking van de Kadernota 2026,

constaterende dat:

- het kabinet werkt aan een mogelijk landelijk vuurwerkverbod voor consumenten;
- hiermee de viering van oud en nieuw een andere invulling zal vragen om verbondenheid, beleving en veiligheid te waarborgen;
- de gemeente momenteel onvoldoende financiële middelen beschikbaar heeft voor grootschalige alternatieven zoals een centrale vuurwerk- of droneshow;
- alternatieve vormen zoals straatvuurkorven of buurtactiviteiten laagdrempelige en tijdelijke invullingen zijn, maar op termijn mogelijk behoefte ontstaat aan meer centrale, duurzame vieringen;
- een droneshow of professionele vuurwerkshow aanzienlijke kosten met zich meebrengt (geschat op € 50.000 - € 150.000 voor een halfuur, afhankelijk van locatie, omvang en techniek);
- het uitstellen van financiële voorbereiding leidt tot onmogelijkheid om op tijd in te spelen op veranderend beleid;

overwegende dat:

- oud en nieuw een belangrijk moment is van saamhorigheid, dat door veel inwoners gevierd wordt en een sterke culturele waarde heeft;
- een centrale viering positieve effecten kan hebben op leefbaarheid en sociale cohesie;
- het wenselijk is om tijdig te anticiperen op landelijke regelgeving en daar als gemeente op voorbereid te zijn;

vraagt het college:

- een spaarplan op te stellen voor de periode 2025 - (bijvoorbeeld) 2030, gericht op het opbouwen van een reservering voor een centrale oud-en-nieuwviering, zoals een professionele vuurwerkshow, droneshow of vergelijkbare alternatieven en deze mee te nemen in de meerjarenbegroting;
- daarin mee te nemen:

- een financiële inventarisatie van de kosten van verschillende vormen van centrale vieringen (o.a. droneshow, vuurwerkshow, hybride vormen);
- de haalbaarheid van meer decentrale alternatieven (zoals vuurkorven per straat of buurtinitiatieven) als tussenoplossing;
- mogelijke externe subsidies, partnerschappen of sponsoringsopties;
- jaarlijks de voortgang van dit spaarplan en de stand van zaken rondom landelijk beleid te rapporteren aan de raad,

en gaat over tot de orde van de dag."

Door de fracties van Onafhankelijk Delft en Hart voor Delft wordt motie 6.2.35 (Steun voor binnenaccommodatie Kinderboerderij/Waterspeeltuin Tanthof) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, bijeen op 3 juli 2025,

constaterende dat:

- Kinderboerderij Tanthof een belangrijke maatschappelijke en educatieve functie vervult binnen de wijk en de stad;
- de kinderboerderij een geliefde ontmoetingsplek is voor jong en oud, met een breed publiek uit diverse achtergronden;
- er bij slecht weer weinig tot geen beschutte ruimte is om samen te komen, activiteiten te organiseren of educatieve programma's voort te zetten;
- een overdekte ontmoetingsplek de functie van de kinderboerderij als sociaalmaatschappelijke voorziening aanzienlijk zou versterken;

overwegende dat:

- de behoefte aan laagdrempelige en inclusieve ontmoetingsplekken in de openbare ruimte toeneemt, zeker in stedelijke omgevingen;
- een binnenaccommodatie multifunctioneel inzetbaar is voor buurtactiviteiten, schoolbezoeken, workshops en als rustplek voor bezoekers;
- investeringen in dit soort publieke voorzieningen bijdragen aan sociale cohesie, welzijn en educatie;

verzoekt het college:

- in gesprek te gaan met de stichting over de plannen voor een binnenaccommodatie bij de kinderboerderij/waterspeeltuin;
- actief te verkennen op welke wijze de gemeente ondersteuning kan bieden bij de financiële realisatie hiervan;
- de raad voor het einde van 2025 te informeren over de voortgang en mogelijkheden,

en gaat over tot de orde van de dag."

Mevrouw VAN DER VLIST (ChristenUnie): Voorzitter. Wat de ChristenUnie betreft is de Kadernota voor 2026 een document waarin het college grondig vooruitkijkt en waardoor ook een nieuw stadsbestuur de ruimte krijgt om te besturen. Het is ook een document dat erop is gericht om de groei van de stad in goede banen te leiden, maar zoals ook toegelicht in het debat van vorige week is de ChristenUnie niet per se op zoek naar groei, maar juist naar bloei van de stad. Met de moties die we vandaag indienen en mede indienen willen we graag bijdragen aan deze bloei.

Kinderen in Delft stemmen niet. Ze zijn hier ook niet in de zaal, behalve een nog niet geboren kind, maar toch vindt de ChristenUnie het belangrijk om met de blik van kinderen naar onze Kadernota te kijken. Voor een bloeiende stad is het belangrijk dat kinderen in Delft gezond zijn, voldoende kunnen bewegen en spelen en voldoende water kunnen drinken. Juist in een veranderend klimaat met warmere dagen is voldoende water drinken essentieel. Dat zult u de afgelopen weken ook ervaren hebben. Op plekken met hoogbouw is de drempel voor kinderen nog veel groter om thuis een glas water te drinken en we hebben veel hoogbouw in onze stad. De PvdA en STIP hebben in 2023 uitgebreid aandacht voor de beschikbare drinkwaterpunten in de gemeente Delft gevraagd. We zijn dankbaar dat ze dit thema hebben ingebracht in deze raad. Er is ook actie ondernomen aan de hand van de motie en er is participatie met de inwoners geweest via online participatie. Dit is een mooie manier, maar kinderen hebben hierin geen zeggenschap gehad. Omdat we binnenkort in Delft speeltuinen gaan renoveren, zien we als ChristenUnie een kans om niet alleen rekening te houden met het nemen van maatregelen in deze speeltuinen voor verkoeling bij hitte, maar ook om minimaal vijf extra drinkwaterpunten te realiseren bij locaties waar dit kan en waar veel hoogbouw is. Ook bij nieuwe speeltuinen kan dit overwogen worden. Op deze manier maken we het makkelijker voor kinderen om voldoende water te drinken. Via deze weg wil ik ons commissielid Wimke Schuurmans en onze fractieadviseur Emily Timmer bedanken voor het helpen bij het opstellen van deze motie.

We blijven bij het thema "gezond in de openbare ruimte", want we hebben ook de motie van STIP om sport in Delft toekomstperspectief te bieden mede ingediend. We vinden het belangrijk dat iedereen kan sporten. Door in de geactualiseerde sportvisie aandacht te vragen voor onder andere ouderenfitness, denksport, urban sports en sportroutes kunnen sportgemeenschappen ontstaan waar geen financiële bijdrage voor nodig is en waaraan iedereen kan meedoen. Dit gebeurt bijvoorbeeld al bij het wekelijkse potje schaken op de openbare schaakborden bij KopieKoffie in Buitenhof. We zouden het mooi vinden als dit op meer plekken in deze stad gaat gebeuren.

Nog enkele opmerkingen en vragen over moties van andere partijen, allereerst over het zwembad. Hart voor Delft en OD hebben daarover allebei moties ingediend. We willen graag een gedegen financiële afweging maken als de resultaten van het onderzoek terugkomen. We vinden deze moties dus nog te vroeg. We hebben deze zomer ook nog geen zwembad, maar we hebben wel een vraag aan de wethouder naar aanleiding van de motie. We zien bijvoorbeeld dat in het Wilhelminapark in Rijswijk nu niet gezwommen kan worden vanwege blauwalg. Gelukkig kan dat in de

Delftse Hout nu nog wel, maar we zien dat die vraag naar zwemwater eigenlijk geen Delfts vraagstuk is, maar een regionaal vraagstuk. We vragen ons af of het mogelijk is om dit zwemwaterprobleem, omdat er zoveel kosten aan zijn verbonden en het om grote opgaves gaat, ook regionaal verder samen aan te pakken.

We willen kort reageren op de motie over amv's. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat we als stad gastvrij zijn voor deze kwetsbare jongeren. We zijn het duidelijk niet eens met de motie en we zien hen duidelijk wél als onze Delftse inwoners.

Dan de motie van D66 over de reserves. Uit mijn interrupties werd al duidelijk dat we wat ongemak voelen bij het nu doen van dit onderzoek naar de reserves. We zijn juist blij dat het college in de Kadernota wat terughoudend is met het toewijzen en uitgeven van geld. Is het een idee om in plaats van de begroting voor 2026-2028 hier bij de Kadernota voor 2027 mee terug te komen? Dan vertragen we het onderzoek, maar dan kunnen we dit inzicht wel aan het nieuwe college geven. We zijn ook benieuwd hoe het college hiernaar kijkt.

De heer MARUF (D66): Volgens mij was de toelichting van onze kant heel helder, maar het is terecht dat u hierop doorvraagt. Laat ik u een wedervraag stellen: waarom zou u uzelf het recht ontnemen om inzicht te krijgen in wat er mogelijk zou kunnen zijn als je de bestemmingsreserves analyseert op nut en noodzaak? Waarom zou u zichzelf dat inzicht willen ontnemen?

Mevrouw VAN DER VLIST (ChristenUnie): Zoals ik al bij de interrupties heb laten weten, is het inzicht niet per se het probleem. Wij zeggen: wees terughoudend met het al toedienen en labelen aan bepaalde onderwerpen. Daar gaat het ons dus om.

De heer MARUF (D66): Een laatste poging. Stel dat uit de analyse blijkt dat € 10 miljoen van die bestemmingsreserves terug zou kunnen vloeien naar de algemene reserve. Dan hebben we het nut en de noodzaak ingezien van de bestemmingsreserve die op dat moment dan niet meer nodig is. Mijn vraag is dan opnieuw: waarom zou u uzelf het recht willen ontnemen om op de hoogte te zijn van nut en noodzaak van de bestemmingsreserves die er zijn?

Mevrouw VAN DER VLIST (ChristenUnie): Als de heer Maruf zou overwegen om het laatste dictum uit zijn motie te halen, zou ik wel willen overwegen om de motie te steunen, maar het inzicht is niet het probleem.

Op de motie van GroenLinks over niet-uitkeringsgerechtigden ben ik in mijn interrupties al ingegaan. We zouden dit heel graag uitgebreider willen bespreken, want we vinden dit een belangrijk onderwerp, maar we weten ook dat er een actualisatie van de visie aan gaat komen. We willen voorstellen om dit later uitgebreider te bespreken.

Wat de motie van de PvdA over het communiceren over de openbare ruimte in de openbare ruimte betreft: dit vinden we een heel goed voorstel. We zijn hier ook enthousiast over. We sluiten ons wel aan bij de opmerking van de GroenLinks en we

vragen de wethouder: heeft u een idee hoe toegankelijkheid en ook inclusiviteit hierin een rol zouden kunnen spelen?

De heer VAN DER SLUIS (SP): Ik heb een vraag aan de ChristenUnie over de niet-uitkeringsgerechtigden. Alle coalitiepartijen op de ChristenUnie na steunen dit voorstel en staan eronder. De ChristenUnie levert de wethouder. Waarom bent u ertegen of waarom steunt u het niet? Volgens mij zit daar iets achter.

Mevrouw VAN DER VLIST (ChristenUnie): Dan ga ik u afhelpen van deze conspiracy theory, die dit toch wel een beetje is. Wij leveren de wethouder hierop niet; de wethouder van STIP doet dit. Daar heeft dit dus niks mee te maken. Ik hoop dat dat uw zorg wegneemt. Zoals ik al een paar keer heb aangegeven, willen wij dit heel graag uitgebreider bespreken. Dat zit erachter.

Wat de motie van Volt over de opkomst betreft twijfelen we over het bedrag en over hoe effectief dit gaat zijn; daarmee sluiten we ons een beetje aan bij het verhaal van het CDA. Maar aan de andere kant zien we dit ook als een invulling van wat we in het raadsweekend hebben besproken en willen we ook graag aan de slag. Wij zijn dus een beetje in dubio. Naast deze vragen aan Volt, waar ik straks nog een reactie op verwacht, vragen wij de portefeuillehouder daarom welke impact dit volgens haar gaat hebben en of dit bedrag daar een goede richtlijn voor is.

Voor de overige moties waar ik nu niet op ingegaan ben, geldt dat we benieuwd zijn naar de reactie van het college of via een interruptie al duidelijk hebben gemaakt wat wij ervan vinden.

Mevrouw FUNG FEN CHUNG (STIP): Ik heb een vraag in verband met de motie van D66 en ons over de Woonraad. De heer Van der Woerd van de ChristenUnie heeft samen met ons vragen gesteld over woningdelen. Ziet de ChristenUnie dit dan niet als een mooie voorzet om het gesprek daarover daar verder te voeren?

Mevrouw VAN DER VLIST (ChristenUnie): Ik wilde hier in mijn tweede termijn op terugkomen, maar u geeft mij een mooie brug om dat nu alvast te doen. Wij hebben vaker gezegd dat de stem van mensen die een woning zoeken ontbreekt. Vaak proberen wij zelf die stem te zijn in de raad; dat doet STIP volgens mij ook. Maar wij zien dat Amsterdam in januari 2025 begonnen is met een Woonraad, dat Utrecht daar in juni 2025 mee is begonnen en dat Deventer en Alkmaar daar in 2024 mee begonnen zijn. Dat is vrij recent. Er wordt nu gevraagd om een onderzoek, maar kunnen we in dit opzicht niet slim werken door even te kijken welke resultaten hier na een jaar in die andere steden uit komen? Dan kunnen we dat meenemen. Als de resultaten positief is, kunnen we hiermee verdergaan. Zo staan wij hierin.

Door de fracties van de ChristenUnie, STIP, de PvdA en GroenLinks wordt motie 6.2.29 (Watertappunten bij speeltuinen) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft in vergadering bijeen op 3 juli 2025 ter bespreking van het agendapunt 6.2 Voorstel van het college aan de raad inzake Kadernota 2026,

stelt vast dat:

- de motie Watertappunten in Delft in 2023 is aangenomen, waarin gevraagd werd om vijf extra watertappunten in Delft;
- participatie voor de plaatsing van deze vijf watertappunten via Instagram heeft plaatsgevonden waardoor deze niet gericht is geweest op kinderen;
- de meeste speeltuinen in Delft geen waterkraan hebben;
- bewoners bij het aanvragen van een openbaar watertappunt bij Evides zelf kosten moeten betalen (€ 5.473 eenmalig + € 750 per jaar);

heeft nagedacht over en houdt er rekening mee dat:

- in de wijken Voorhof, Tanthof en Buitenhof veel hoogbouw is, waardoor de drempel hoog is voor kinderen om genoeg te drinken;
- in steden veel inwoners last hebben van hittestress en tropische dagen zich steeds vaker voordoen;

vindt belangrijk dat:

- kinderen aangemoedigd worden om buiten te spelen;
- kinderen genoeg water drinken bij warm weer;

geeft het college de opdracht om:

- bij nieuwe en renovaties van oude speelvoorzieningen expliciet te overwegen om een watertappunt te plaatsen;
- in de eerstvolgende programmabegroting extra geld te reserveren voor het plaatsen en onderhouden van minimaal vijf extra watertappunten bij speelvoorzieningen in hoog bevolkte delen van Delft;
- bij het vernieuwen van speeltuinen maatregelen te nemen die verkoeling brengen bij hitte."

De heer TREFFERS (Volt): Voorzitter. Ik zal eerst ingaan op de moties waarvan ik de eerste indiener ben en daarna op de andere moties. Dan zal ik nog kort zeggen wat iedereen volgens mij al uit mijn interrupties heeft kunnen halen.

Ik begin met de twee urgente dingen die Volt bij deze Kadernota heeft aangepakt, ten eerste wonen. We hebben als raad het college zeer breed en meermaals gevraagd om de inzet op wonen echt te versterken. Als wij dat vroegen, werd daar altijd bij gezegd: trek daar ook de portemonnee bij. We hebben daarover als raad meerdere moties ingediend. Deze Kadernota was het moment waarop de plannen zouden komen. Er zijn wel iets van plannen, maar tegelijkertijd hadden wij niet het gevoel dat we hiermee echt het grote verschil gaan maken. Wij zijn dus uitgebreid op onderzoek uitgegaan en we zijn in een hele fijne samenwerking met de wethouder en ambtenaren tot deze conclusie gekomen. Daar heeft de heer Visser een vraag

over gesteld: zou je dit geld niet ook willen gebruiken voor bijvoorbeeld ambtelijke ondersteuning? Heel kort gezegd is het antwoord: dat is precies wat ik niet wil. Ik zou niet willen dat dit geld, dat we krijgen omdat we betaalbare woningen opleveren, terecht komt in allemaal verschillende potjes die wel iets met betaalbare woningen te maken hebben maar niet helemaal. Een veel effectievere en transparantere manier om dit geld op de beste manier te gebruiken is om het in een fonds te zetten, waarbij heel duidelijk is dat het bedoeld is voor het nogmaals realiseren van betaalbare woningen. Wij krijgen geld omdat wij betaalbare woningen realiseren; laten we dat geld gebruiken om meer betaalbare woningen te realiseren, waar we dan hopelijk natuurlijk ook weer geld voor krijgen. Ik denk dat dat de beste manier is. We moeten daarbij als raad eventueel ook zelf de portemonnee trekken om wat randvoorwaarden te bekostigen, maar dit is het geld dat we direct van het Rijk krijgen voor betaalbare woningen.

De heer VISSER (CDA): Daar zit precies mijn zorg, want een deel van dat budget, van die € 2,5 miljard, is gereserveerd voor onder andere versterking van de ambtelijke capaciteit. Wat mij betreft is dat een belangrijk punt, want daarmee komen we op het punt van de uitvoeringskracht, waaraan mevrouw Wentink vorige week in haar betoog net als ikzelf aandacht besteedde. Je kunt wel geld hebben, maar als je geen mensen hebt om het te realiseren, zal er geen woning gebouwd worden. Die afweging moet wel gemaakt worden. Ik hoop dat de heer Treffers daarop wil ingaan.

Mevrouw FUNG FEN CHUNG (STIP): Ik heb een verduidelijkende vraag over iets anders uit de motie. We hebben het vaak gehad over de rijksdefinitie van "betaalbaar wonen". Ik vraag me af of Volt ook studentenhuysvesting ziet als onderdeel van die realisatiestimulans.

De heer TREFFERS (Volt): Als antwoord op de vraag van de heer Visser: ik denk dus dat dat het stukje is dat wij als gemeente zelf mogen financieren. Ik denk niet dat wij als gemeente hoeven te zeggen: het enige geld dat wij over hebben voor betaalbaar wonen in Delft is het geld dat we daarvoor van de overheid krijgen.

Als antwoord op de vraag van mevrouw Fung Fen Chung: ik ben me er ontzettend bewust van dat studentenhuysvesting hier nogal een heet hangijzer is. Aan de ene kant doen we al heel veel voor studenten en hebben we een actieplan. Aan de andere kant krijgen we ook € 7.000 voor elke betaalbare studentenwoning die we bouwen. Het voelt dus een beetje wrang om te zeggen dat we dat geld helemaal gaan gebruiken, maar absoluut niet voor studenten. De conclusie is dat er niks over in de motie staat en dat ik de wethouder zou steunen als ze het geld ook gebruikt voor studentenhuysvesting, maar als ze ervoor kiest om dat niet te doen omdat we als raad vaak hebben besloten dat dat verschillende typen woningen zijn, zou ik daar ook niet heel boos over zijn. Het gaat mij uiteindelijk om betaalbare woningen.

Het andere belangrijke onderwerp dat volgens mij urgent is, is democratie. Een zeer wijze vrouw zei daarover op 4 mei in een prachtige speech dat het belangrijk is om onze democratie en vrijheid te beschermen; dat was in Delft en dat was onze burgemeester. Ik ben het daar ontzettend mee eens. Het is op dit moment in de

internationale en nationale context en ook in de lokale context in Delft nodig om de democratie te beschermen. En ja, dat kost soms € 40.000, zeg ik tegen de mensen die me daar vragen over hebben gesteld. Dat zeg ik niet omdat € 40.000 een doel is, maar omdat mijn technische vraag was hoeveel geld we nodig hebben om niet zomaar iets te doen. Een heel mooi voorbeeld is het laten rondrijden van een busje waar je kan stemmen. Dat heeft hartstikke veel potentie en dat kan je voor € 10.000 doen. Wat je met zulke bedragen niet kan doen, is het inhuren van expertise op precies dit punt. Dat weten we, omdat we daar gezamenlijk over hebben nagedacht in het raadsweekend. Ik vind juist ook die lerende aanpak heel belangrijk: niet eenmaal € 40.000 uitgeven voor een extra maatregel die we dan vier jaar later niet meer gaan doen, maar analyseren wat er nodig is, dat testen en vervolgens evalueren en, als je het mij vraagt, groter uitrollen.

Mevrouw JANSSEN (PvdA): Ik vind het een heel charmant idee, maar ik vraag me af of de landelijke verkiezingen niet te vroeg komen.

De heer TREFFERS (Volt): Die zijn eruit. Dat is een prachtig opzetje, want u weet allemaal dat ik in een eerdere versie precies hetzelfde, dus nogmaals € 40.000, wilde voor de aankomende landelijke verkiezingen. Dat is precies het idee van die lerende aanpak: je begint klein en gaat dat steeds uitbouwen. Ik zou het geweldig vinden als we dit met meer verkiezingen dan alleen de gemeenteraadsverkiezingen doen. Er zijn twee argumenten om dat uiteindelijk niet zo in te dienen: er was geen meerderheid voor en het kon niet, want het was inderdaad te kort dag, zoals de PvdA aangaf. Kunnen we er minder geld aan besteden? Ja. Kunnen we er nog veel meer geld aan besteden. Ook ja. Dit is op basis van de technische vragen het kleinste bedrag waarmee we ook de hele evaluatiecyclus die volgens mij nodig is kunnen realiseren zoals ik die heb begrepen.

U stelde ook een vraag over het budget en de algemene reserve. De reden waarom de algemene reserve erin staat, is dat ik technisch heb gevraagd of er nog potjes over zijn om dingen zoals dit te ondersteunen. Het antwoord was: ik zou in de algemene reserve kijken. Maar ik zou uw vraag heel graag willen doorgeleiden, want als het overschot van vorig jaar inderdaad hiervoor gebruikt kan worden, is het voor mij het een of het ander. Dat is dus een vraag aan de portefeuillehouder.

De andere twee onderwerpen waarover ik een motie mee indien, vallen eigenlijk ook binnen het thema democratie en de versterking daarvan. De ene motie is het voorstel over de Delftse economie van de toekomst. Een geweldig voorstel, waar volgens mij enorm veel werk achter zit. De reden waarom wij deze motie heel graag mee wilden indienen en er ook over hebben meegedacht, is dat we niet alleen binnen Nederland - daar werken we al heel veel samen - maar ook binnen Europa echt moeten samenwerken om te bereiken wat bijvoorbeeld in het rapport van Draghi staat. Dat gaat niet alleen over welvaart, maar ook over democratie en onze veiligheid. Daarom moeten we ons daar hard voor maken.

Precies binnen dezelfde lijn, ook al is de ene motie heel technisch en uitgewerkt en de andere heel symbolisch, is er de motie over de vlag die symboliseert voor welke

waarden de Europese Unie en Europa staan, namelijk vrijheid, jezelf kunnen zijn, democratie. Al dat soort prachtige waarden moeten we ook uitdragen in symboliek. Dat is nu nog veel belangrijker dan in de afgelopen jaren. Daarom zijn ook wij voor een vlaggenmast.

Ik heb even geteld: wat Volt betreft vallen zeventien moties buiten de orde van dit debat. Als u het leuk vindt, kan ik ze noemen, maar ik denk dat iedereen hier zelf op kan reflecteren. Wij zullen bij bijna al die moties zeker tegenstemmen. We twijfelen nog over één motie die buiten de orde valt, namelijk de motie over niet-uitkeringsgerechtigden. Dat vinden we een heel belangrijk onderwerp, maar de vraag aan de wethouder is hoe groot dit probleem ongeveer is. Dan heb ik het over de aantallen mensen.

De heer VAN DER SLUIS (SP): Mijn vraag is simpel: staat ook motie 6.2.13 in dat lijstje? Daar staat uw eigen naam onder. Gaat u daar dan voor of tegen stemmen? Dat is de motie over de Delftse economie van de toekomst. Dat heeft niks met de Kadernota, de begroting of geld te maken.

De heer KRISHNASING (VVD): De heer Treffers sloot af met het lijstje van moties. Wat de motie Bestem realisatiestimulans voor betaalbare woningbouw betreft: ja, het is supermooi om betaalbare woningen te realiseren, maar waarom heeft de heer Treffers voor het specifieke middel van een fonds gekozen? We hebben namelijk al wel wat ervaring met fondsen hier. En hoe ziet Volt de verdeling tussen sociale huur, middeldure huur en betaalbare koop? Wordt die verdeling gehandhaafd zoals de Woonmonitor die voorschrijft?

De heer TREFFERS (Volt): Als antwoord op de laatste vraag: daar heb ik heel veel verschillende ideeën over, maar ik heb geen tijd om daarop in te gaan. Laten we dat doen bij de Woonvisie of zo'n soort onderwerp.

Dan de vraag van de heer Van der Sluis over de motie over de economie. Ik ben me ervan bewust dat het antwoord op de vraag of het erbij hoort, een grijs gebied is. Daarom heb ik voor mezelf een afweging gemaakt over wat volgens mij in dit debat aan de orde is: kost het geld of maak je er geld mee vrij, ja of nee? Binnen dat kader valt voor mij ook "ontwikkel een visie op". Ik vind dat de economische visie heel veel te maken heeft met de begroting van de stad. Dat is inderdaad een beetje een grijs gebied. We hebben dit wel heel duidelijk afgewogen en dit is onze afweging.

Waarom een fonds? Heel eerlijk: ik ben geen financieel expert; daar ben ik echt niet goed in. Ik hoop dus dat u mij eventuele fouten vergeeft. De belangrijkste reden is dat je bij een fonds specifieke voorwaarden stelt aan hoe je het geld uitgeeft. Ten tweede is het transparanter: we hebben er volgens mij als raad beter zicht op, omdat je heel duidelijk zegt dat dit geld al is afgebakend voor die betaalbare woningen. Ten derde is het een signaal aan investeerders: als je in Delft betaalbare woningen wil bouwen, staan wij naast je; bij ons kun je met dat fonds daadwerkelijk iets bereiken. Dit is het beste antwoord dat ik u kan geven over de verschillen.

De heer KRISHNASING (VVD): Is het dan juist niet aan het college om te komen met de beste manier waarop we dit financieel kunnen inrichten? En als we het dan hebben over de verhouding tussen sociale huur, middeldure huur en betaalbare koopwoningen waarover wordt gesproken en die terugkomt in de Woonmonitor, waarom behandelen we deze motie dan niet op dat moment?

De heer TREFFERS (Volt): We behandelen dit op dit moment omdat het gaat over het geld dat we vanaf volgend jaar overgemaakt krijgen. Daarover had ik iets in de begroting verwacht. Dit gaat over geld en hoe je dat ordent. Dat is volgens mij de begroting. En waarom een fonds? Dat is ook op basis van gesprekken met ambtenaren. Dit leek in die gesprekken de beste optie. Daar laat ik het bij.

Mevrouw FUNG FEN CHUNG (STIP): Misschien kan de heer Treffers toch nog kort op het volgende reageren. Ik heb hem in een interruptie horen zeggen dat alles met betaalbare woningbouw met geld moet, maar waarom kunt u niet voor wat meer participatie zijn, zoals wordt gevraagd in de motie over de Woonraad? Binnen de bestaande voorraad moeten we samen met woninghebbenden en woningzoekenden toch ook gaan nadenken over hoe zij een plek krijgen in de stad?

De heer TREFFERS (Volt): Heel kort gezegd: wij zijn voor nuttige participatie en ik denk dat het nuttiger kan dan zoals nu in die motie staat.

Door de fractie van Volt wordt motie 6.2.31 (Bestem realisatiestimulans voor betaalbare woningbouw) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, in vergadering bijeen op 3 juli 2025, ter bespreking van de Kadernota 2026 (2520252),

constaterende dat:

- de gemeenteraad eerder met brede steun moties heeft aangenomen die oproepen tot versterking van het woonbeleid gericht op betaalbare woningbouw, waaronder de moties Betaalbaarder wonen in Delft en Versterking inzet woonbeleid voor betaalbare en sociale woningbouw;
- deze moties het belang onderstrepen van versterkte inzet op sociale huur, middeldure huur en betaalbare koopwoningen;
- een structurele financiële inzet voor het stimuleren van betaalbare woningbouw op dit moment niet is geborgd in de Kadernota 2026;
- het Rijk vanaf 2026 een realisatiestimulans beschikbaar stelt van € 7.000 per gerealiseerde betaalbare woning waarvan de bouw start in 2025 of later;
- dit concreet betekent dat Delft vanaf 2026 mogelijk aanzienlijke rijksmiddelen ontvangt ter ondersteuning van betaalbare woningbouw;

overwegende dat:

- deze middelen door het Rijk niet geoormerkt zijn en daarmee het risico bestaat dat ze worden ingezet voor andere doelen dan waarvoor ze zijn bedoeld;
- dit onwenselijk is, zeker in het licht van het grote tekort aan betaalbare woningen in Delft en de eerder aangenomen moties die juist een gerichte inzet op dit segment beogen;

spreekt uit dat de gemeenteraad van Delft alle middelen die van het Rijk worden ontvangen voor de realisatie van betaalbare woningen wil inzetten voor het daadwerkelijk betaalbaarder maken van nieuwe woningbouwprojecten in de stad;

draagt het college op:

- de realisatiestimulans voor betaalbare woningbouw onder te brengen in een specifiek Fonds Betaalbaar Wonen;
- dit fonds uitsluitend aan te wenden voor maatregelen die aantoonbaar bijdragen aan de realisatie van betaalbare en passende woningen (sociale huur, middeldure huur en betaalbare koop);
- te onderzoeken op welke wijze de middelen in dit fonds het meest effectief kunnen worden ingezet om betaalbare en passende woningbouw in Delft structureel te stimuleren in de komende jaren,

en gaat over tot de orde van de dag."

Door de fracties van Volt en STIP wordt motie 6.2.32 (Een lerende aanpak voor opkomstbevordering bij verkiezingen) ingediend:

"De gemeenteraad van Delft, in vergadering bijeen op 3 juli 2025, ter bespreking van de Kadernota 2026 (2520252),

constaterende dat:

- de opkomst bij gemeenteraadsverkiezingen structureel achterblijft;
- Delft reeds inzet op opkomstbevorderende maatregelen, zoals informatieve publicaties, jongerenbrieven, en social-mediacampagnes;
- het huidige verkiezingsbudget geen ruimte biedt voor grootschalige of innovatieve opkomstbevorderende initiatieven;

overwegende dat:

- verkiezingsdeelname een fundamenteel onderdeel is van een goed functionerende democratie;
- extra inzet op opkomstbevordering kan bijdragen aan een inclusievere vertegenwoordiging en versterking van het vertrouwen in de lokale politiek;
- een lerende, structurele aanpak met monitoring en evaluatie nodig is om op langere termijn effectiever te werk te gaan;

verzoekt het college:

- in aanloop naar gemeenteraadsverkiezingen in 2026 een traject op te zetten gericht op het verhogen van de opkomst, met bijzondere aandacht voor moeilijk bereikbare doelgroepen;
- hiervoor € 40.000 te onttrekken uit de algemene reserve ten behoeve van o.a. samenwerking met externe partijen, mediaproductie en ondersteuning van initiatieven;
- daarbij te zorgen niet alleen met maatregelen te komen maar deze ook te monitoren en evalueren, met als doel te komen tot een structurele, lerende aanpak van opkomstbevordering;
- de raad na de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 te informeren over de effecten van de aanpak op de opkomst in Delft,

en gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: Wij zijn aan het einde gekomen van de eerste termijn van de raad. Ik stel voor om tien minuten schorsen, maar ik heb eerst twee mededelingen. In motie 6.2.1. van Hart voor Delft is het vijfde punt van het dictum vervallen, waarvan akte. Bij de motie Speeltuinen langer open stond de heer Bram Stoop als indiener, maar hij is niet aanwezig. Mevrouw De Koning is even voor hem ingevallen, maar we hebben met elkaar vastgesteld dat het beter is dat de heer Koelewijn het overneemt. Bij de stemming houdt mevrouw De Koning ook even afstand, omdat zij betrokken is bij een van de speeltuinen. Het is een goede zaak om dat op die manier te doen. Er is op dit punt dus een wisseling van het woordvoederschap.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De VOORZITTER: Eenieder zeer veel dank voor de inbreng in de eerste termijn. Er zal op gereageerd gaan worden. De volgorde zal zijn: wethouder Huijsmans, wethouder Zwart, wethouder Van Vliet, wethouder Schrederhof en wethouder Gooijer en tot slot zal ikzelf reageren op de zaken die onder mijn verantwoordelijkheid vallen. Op dat moment zal de heer Valk vanaf zijn eigen plek het heft in handen nemen in de zin van het voorzitten van de vergadering.

Wethouder HUIJSMANS: Voorzitter. Dank voor het levendige debat, waardoor het intussen al 23.15 uur is. Ik heb vorige week een best wel uitgebreide inleiding gegeven vanuit de financiën. Volgens mij kunt u die gewoon terugluisteren, want wij moeten in 51 minuten 34 moties behandelen. Daarvan heb ik er deze keer maar één: de motie over het onderzoek naar de reserves. Dat is een heel legitieme vraag, want wij hebben verschillende reserves in onze begroting zitten. Het is goed om te kijken welke onbenutte ruimte daar nog in zit. Dan gaat het niet om ruimte waarvoor wel iets is bedacht maar die nog niet is uitgegeven, maar met name om ruimte waarvoor ooit dingen waren bedacht die misschien allang zijn gedaan, maar waarvan het bedrag uiteindelijk nooit is vrijgevallen. Het is dus een heel goede vraag

om dit in beeld te brengen. Dat is best wel wat werk. Er zijn een paar makkelijke, maar er zitten ook ingewikkeldere reserves bij die ook echt doorgelicht moeten worden. Ik wil dus alvast een winstwaarschuwing geven. Tot aan de begroting zullen we het eerste deel doen en daarna zal er misschien nog een volgende stap komen, maar dat is in ieder geval voldoende om met elkaar het gesprek aan te gaan. In het derde punt van het dictum wordt gevraagd om meteen een voorstel te doen. Het is wel zo dat de raad vanuit het handelingsperspectief en naar aanleiding van de Strategische Investeringsagenda al de nodige afwegingskaders heeft meegegeven en ook heeft aangegeven wanneer een bepaalde investering relevant is en bijdraagt aan allerlei taken. Daar hebben we dus een heel mooi meetlatje voor. Ik zal dat meetlatje, dat al door de raad is meegegeven, dus gebruiken om die voorstellen neer te leggen, maar uiteindelijk is het aan de raad om op basis van een raadsbesluit pas die middelen vrij te geven voor dat investeringsbesluit. Er zitten dus nog twee veiligheidsspallen in, waarvan er eentje al binnen de kaders ligt die door de raad zijn meegegeven. Het zal de komende tijd, zeker wanneer er een nieuwe raad zit, ook goed zijn om te kijken hoe dat kader gaat functioneren. Met die uitleg lijkt het me gewoon een prima motie om ermee aan de slag te gaan.

Wethouder ZWART: Voorzitter. Een aantal moties hebben betrekking op mijn portefeuille. Ik ga ze in volgorde langs. De eerste motie over economie is van de VVD: Delftse economie voor de toekomst. Een flinke motie, waar hard aan is gewerkt, maar daarmee ook lijkig; laten we het daarop houden. Ik wil hierover een aantal dingen meegeven die belangrijk zijn om in overweging te nemen. Ten eerste miste ik in het betoog van de VVD echt de inzet die we op dit moment plegen op dit type economie. Wij zijn nu heel hard bezig met het Innovatiedistrict. U heeft dat ook als een van de prioritaire opgaven van deze stad neergezet. We zijn daar hard mee aan de slag. Het is dus niet zo dat we met de REV opeens opnieuw beginnen met dit type beleid. Het is goed om daar erkenning aan te geven.

Het tweede dat ik wil benadrukken, is dat deze motie is ingevlogen vanuit de innovatieve economie. We hebben natuurlijk meerdere typen economieën waar onze stad op draait. Ik noem de stadsverzorgende economie. Ook de bezoekerseconomie is een hele belangrijke economie voor onze stad. Met de nieuwe REV is het dus essentieel om ook die economieën mee te nemen; dat zeg ik ook naar STIP toe.

En dan de timing; die is heel belangrijk, ook in combinatie met de motie van D66 over de Retailvisie. Dit zijn serieuze, lijkige stukken die niet allemaal tegelijkertijd kunnen. Er zal dus echt in de tijd geprioriteerd moeten worden wanneer we wat doen, ook omdat we natuurlijk al volop in de uitvoering zitten, zoals ik bij het eerste punt al zei. We zitten ook al in het programma Betaalbare bedrijfsruimte. Het Team Economie is zeer beknopt. Als wij daar allerlei dingen tegelijkertijd van vragen, lukt dat gewoon echt niet. Dit heeft dus prioritering nodig in de tijd om te zien hoe we daarnaar zullen moeten kijken.

Met deze drie punten geeft het college beide moties oordeel raad. Het is dus aan u hoe u daarnaar kijkt.

De derde motie is van Hart voor Delft en gaat over het winterevenement. Het is inderdaad belangrijk om ook in de winter te zorgen voor evenementen in onze stad. Daar zetten onze mensen op evenementen ook hard op in, ook om evenementenorganisatoren daartoe te verleiden. Een belangrijke beweging die we daarin de laatste jaren hebben gemaakt, is dat we niet meer spreken van alleen "Lichtjesavond", maar over een periode "Delft Verlicht". We zijn die hele periode dus steeds meer aan het programmeren op allerlei verschillende plekken in de stad om te zorgen dat die periode sterker wordt neergezet. Deze motie, hoe zij hier nu ligt, is echt onuitvoerbaar. Dat werd ook al in het debat genoemd. Binnen 24 uur moet onze Markt leeg kunnen zijn. Dat kan niet met een ijsbaan. In die zin is deze motie dus echt te ontraden.

Over de motie van de SP zijn een aantal dingen te zeggen, allereerst over het belang van deze partner in onze stad. Het is echt een van de belangrijkste spelers in ons ecosysteem. Dat komt doordat ze aan het begin van de start van bedrijven staan. Wat u zegt, klopt dus in die zin dat er veel hoogopgeleide mensen werken in de bedrijven die binnen Planet B.io zitten, maar die bedrijven groeien uit. Dat worden van start-ups die met z'n tweeën beginnen scale-ups. Dan zie je dat daar hele brede banen ontstaan. We zetten er nu natuurlijk op in dat we proberen om steeds meer van die bedrijven in het Delftse te houden en dat we ook op die campus vastgoed ... Ik zeg "we", maar ASR is eigenaar van die grond en die is daar ook vastgoed aan het ontwikkelen. Dat is dus het ecosysteem waarop we aan het bouwen zijn. De meerjarensubsidie is een incidentele subsidie. De subsidie wordt ook niet automatisch verlengd. Tegelijkertijd, meer fundamenteel: de raad kan het college niet opdragen om een bepaalde partij van subsidiemogelijkheden uit te sluiten. Dat is dus vrij fundamenteel. Daarmee ontraadt het college deze motie.

Dan de motie van GroenLinks, de motie Vroeg in beeld, vooruit in kansen. Het college herkent de kansen die de indieners van deze motie zien. We zetten nu al instrumenten in voor deze doelgroep. Tegelijkertijd is het onderzoeken hoe we deze inzet nog kunnen verbeteren echt een kans om toekomstig beleid te versterken. Dat is natuurlijk waar deze motie toe oproept. Daar zijn een paar vragen over gesteld. OD had een opmerking over jongeren. Specifiek voor die groep hebben we de Jongerenacademie. Volt vroeg over hoeveel "nuggers" we het hebben. Het is heel ingewikkeld om die in beeld te brengen, omdat het natuurlijk ook gaat om de vraag of die inwoners onze hulp ook willen. We zien wel een aantal doelgroepen.

De heer VAN DER SLUIS (SP): De subsidie of het bedrag dat gewoon uitgegeven wordt aan Planet B.io, staat in de begroting. Gaat de gemeenteraad óf het college over de begroting? De gemeenteraad kan toch gewoon besluiten dit uit de begroting te trekken?

Wethouder ZWART: De gemeenteraad kan er niet voor kiezen om een partij uit te sluiten van subsidiemogelijkheden. Dat is wat onze Subsidieverordening zegt.

De heer VAN DER SLUIS (SP): Maar de gemeenteraad kan prima besluiten om een subsidie in te trekken.

Wethouder ZWART: De gemeenteraad kan ervoor kiezen om bepaalde subsidieregelingen wel of niet te hebben.

Ik zat in het antwoord aan Volt over het aantal "nuggers". We hebben doelgroepen waar we echt kansen zien liggen, bijvoorbeeld gezinnen die nu met één klein inkomen rondkomen. Misschien wil de partner daarvan wel werken, maar het ligt er dus echt aan of de persoon wil en of we die willen of kunnen verleiden.

De heer VALK (CDA): Over de motie Retailvisie had ik gevraagd wat er in die motie staat wat u niet zelf had bedacht voordat deze motie geschreven werd.

Wethouder ZWART: De Retailvisie gaan wij in deze collegeperiode niet meer maken. Het geeft in die zin een volgende periode echt de opdracht om hiermee aan de slag te gaan. Het is misschien goed om op de door GroenLinks genoemde toezegging in te gaan. Ik ben er even ingedoken, want ik kon mezelf niet herinneren dat ik die toezegging heb gedaan. Dat klopt, want dat was mijn collega Van Vliet; dat wist u misschien ook niet meer. Daar is wat fout gegaan, want dat ging over brancheringsbeleid. Daarin hebben we toen samengewerkt met de SCMD, de Stichting Centrum Management. Alleen is daar weer een personele wisseling gekomen, waardoor dit echt vertraging heeft opgelopen. Dat is jammer, maar dat is echt iets anders dan het retailbeleid. We zitten nu dus in een situatie waarin we eigenlijk beide weer hebben liggen. We moeten kijken hoe we daarmee moeten omgaan. Het antwoord aan het CDA, om deze wirwar recht te trekken, is dus dat u hiermee als raad een duidelijke lijn aangeeft om dat retailbeleid echt op te zetten.

Wethouder VAN VLIET: Voorzitter. Ik ga reageren op elf moties. Eerst motie 6.2.4, Maak vaart met een buitenzwembad voor Delft. Uiteraard beantwoordt mijn collega Schrederhof het grootste deel van de motie, maar er zit een klein stukje voor mij in: het buitenzwembad. Ik ben graag bereid om daar jaarlijks over te rapporteren. De eerstvolgende keer wordt helaas net niet in Q3, want dat zou in september zijn; dat wordt Q4.

Motie 6.2.5 gaat over de paardentram als cultureel erfgoed. Los van het feit dat wij geen beleid hebben op wat we wel of niet cultureel erfgoed maken, ziet het college geen aanleiding om de paardentram tot cultureel erfgoed te benoemen. Wat de standplaats betreft kiest het college er niet voor om op de Markt een vaste plek te maken voor de paardentram, omdat we de Markt willen gebruiken voor heel veel dingen en dit ook in de toekomst willen blijven doen. Daarbij willen we geen plekken uitzonderen voor een specifiek doel. Wat het wegnemen van obstakels betreft: we hebben een mooi gesprek gehad met Toon Paap over hoe hij beweegt door de binnenstad. We hebben begrepen dat vooral het laden en lossen van voertuigen een probleem is. Dat is iets waar we heel weinig aan kunnen doen. Als het om andere zaken gaat die eenvoudig te verhelpen zijn, kunnen we dat mogelijk doen, maar juist aan het laden en lossen kunnen wij weinig doen. Daarmee ontraden wij deze motie.

Motie 6.2.7 gaat over de toegankelijkheid en bereikbaarheid van maatschappelijke en eerstelijns zorgvoorzieningen. We moeten goed beseffen dat daarbij twee dingen spelen. De eerste vraag is "kan ik mijn auto kwijt?" en de tweede vraag is "wat moet ik dan betalen?" Bij het kwijt kunnen van de auto maakt juist vergunningparkeren dat er nog plek is. Juist op plekken waar vergunningparkeren is, kunnen mensen hun auto goed kwijt. Onze parkeerdrukmetingen laten dat ook zien. In de hele ring rond de binnenstad waar vergunningparkeren is ingevoerd, betaalt u 's ochtends niks en in de middag € 1 voor het eerste uur. Dat is voor dit soort zorgvoorzieningen meestal het tijdsbestek dat je nodig hebt. Kortom: er is plek en het is betaalbaar. Wat private parkeerplekken betreft, zoals bij de Bieslandhof, is het inderdaad aan partijen die zo'n grote parkeerplaats hebben om zelf te kijken hoe zij waken over wie daar wel of niet kan parkeren, eventueel met een slagboom. Daarom ontraden wij deze motie.

We gaan naar motie 6.2.11, de verkenning naar een speelse fontein op de Markt. Zeker op deze warme dagen herkennen we heel erg het plezier dat kinderen beleven aan een fontein. Dat zien we aan de mooie fontein die is gerealiseerd naast het station, die druk wordt bezocht, maar het college vindt de Markt om de eerdergenoemde reden juist geen geschikte plek. We gebruiken de Markt voor heel veel dingen en dat willen we in de toekomst ook graag zo houden. Daarmee ontraden we deze motie.

We gaan naar motie 6.2.20, de motie Hang de Europese vlag uit in Delft. Het college onderkent het belang van het vlaggen met de Europese vlag. Het belang van de Europese samenwerking is iets wat het college ook graag ondersteunt. De vraag is dan of drie vlaggenmasten genoeg zijn voor wat wij willen uitdragen of dat we daar een vierde bij willen. We laten het graag aan de raad. Als de raad zegt "zet er een vierde mast bij", voeren wij de motie van harte uit.

Dan motie 6.2.22, de motie Communiceren in de openbare ruimte over de openbare ruimte. Onze omgevingsmanagers van alle civiele projecten doen een breed pallet aan dingen voor de communicatie, variërend van keukentafelgesprekken tot flyers, huis aan huis en noem maar op. Deze motie zegt: voeg daar nou aan toe dat we vaker in de openbare ruimte een bordje hebben waar een QR-code of een website op staat. Dat herkennen wij als iets wat we vaker kunnen gebruiken. Daarmee is dit een uitstekende motie om dat pallet hiermee uit te breiden. Dat doen wij dus van harte. Er werd gevraagd hoe het met toegankelijkheid en inclusie ziet. Wij voeren inmiddels gesprekken met het Toegankelijkheidsnetwerk, juist over toegankelijkheid bij werkzaamheden: hoe zorgen we dat juist voor deze groep de straat toegankelijk blijft? Qua inclusie is dit een uitstekend middel, want juist de mensen die niet het krantje lezen, kunnen nu op straat zien dat er iets aan de hand is.

Motie 6.2.25, de motie Bescherm de honden bij hittestress, zodat ze hun poten niet bezeren. Ik heb hier alvast positief nieuws bij, namelijk dat de gemeente bezig is met het opstellen van een hitteprotocol. Een onderdeel van dat hitteprotocol is: wat is van belang van dieren en hoe communiceren we daarover? Dat wordt onderdeel van het hitteprotocol, maar we zijn daar net mee begonnen. We hebben afgelopen week de eerste avond gehad met partijen om te kijken wat daarin moet komen. Daarmee is

volgens mij al iets belangrijks uit de motie gedekt. Wat er precies in de Nota Dierenwelzijn komt, gaan we niet zo specifiek volgen zoals in de motie. Zeker bij handhaving is de vraag ook heel erg ... Als u straks debatten hebt met de burgemeester of de nieuwe burgemeester over de prioriteiten in handhaving, denk ik niet dat dat speciaal dit gaat zijn, maar laten we dat debat voeren als de nota er ligt. Wij ontraden deze motie, maar we zijn hier ondertussen heel hard mee bezig.

Mevrouw GAAL (Onafhankelijk Delft): Ik ben blij dat het college in elk geval met zo'n hitteplan bezig is. Dat had ik natuurlijk ook gelezen. Ik vraag niet dat er gehandhaafd wordt, maar stel dat er een handhaver loopt, dan kan die zeggen: hé, doe dit liever niet. Ik weet dat hij niet bevoegd is om er boetes voor uit te delen. Maar ik vind dit verder prima. Ik trek deze motie dus bij dezen in. Ik ga straks kijken of het allemaal klopt met dat hitteplan en dan hoort u me weer op de lijn.

De VOORZITTER: Motie 6.2.25 is bij dezen ingetrokken.

Wethouder VAN VLIET: Dan gaan we naar motie 6.2.26 over de directe inzet van de veegwagens. Hiervoor geldt dat wij met onze aannemer afspraken maken over hoe schoon het moet zijn. Dat monitoren wij goed. De werkwijze die de aannemer daarvoor gebruikt, of hij eerst dit en dan dat doet en of hij nou met een bezem of een veegwagen erachteraan moet komen ... Wij geven de opdrachten niet in dat detail. Ik ontraad de raad ook om in dat detail te willen sturen. Wij ontraden dus deze motie.

Motie 6.2.29 over de watertappunten bij speeltuinen: onze mensen die bezig zijn met gezondheid, zeggen dat dit een goed idee is en dat het belangrijk is dat mensen, vooral kinderen en jongeren, genoeg drinken. Het is dus goed om dit te realiseren. Ik moet daar gelijk bij zeggen dat het wel geld kost. Wij als college stellen u een begroting voor waarin wij uiteraard, zoals u gewend bent, spaarzaam omgaan met het geld. Het is aan het oordeel van de raad of u dit aan de begroting wil toevoegen.

Dan ga ik naar motie 6.2.33 over de verruiming van de bezoekersuren. We hebben met Parkeren Delft natuurlijk goed gekeken hoe het met de bezoekersuren staat. Wij merken eigenlijk dat dat heel goed gaat wat betreft de vraag of dat voldoende is voor mensen. Het is belangrijk om te weten dat professionele mantelzorgers natuurlijk een aparte regeling hebben en dat we maatwerkafspraken maken voor mantelzorgers die niet in de professionele categorie vallen. Daarom is het voor het college niet nodig om dit uit te breiden. Daarom ontraden wij deze motie.

Ten slotte motie 6.2.35 over de kinderboerderij en de waterspeeltuin. Laten we vooropstellen dat zij natuurlijk supergoed bezig zijn. Dat is ook de reden waarom we, zoals ik in de commissie heb gezegd, hebben besloten om vorig jaar alles bij elkaar € 0,5 miljoen uit te keren aan beide kinderboerderijen voor de verbouwing. Ook geven we jaarlijks structureel bijna 1 ton subsidie. Dat is de reden waarom wij dit jaar hebben gezegd: als u met plannen komt, dan is het er even niet; we hebben nu deze stap gezet. Tegelijkertijd blijven wij natuurlijk wel in gesprek met de kinderboerderij over dit initiatief, maar wij zouden het niet terecht vinden als wij deze motie

aannemen, want dat schept de verwachting dat wij daadwerkelijk financieel gaan ondersteunen. Daarom ontraden wij deze motie.

Wethouder SCHREDERHOF: Voorzitter. Ik zal het met dezelfde vaart proberen. De SP was heel duidelijk over de Wippolder. Laten we ervoor uitkijken dat we de Wippolder hier bespreken en daarmee alle betrokkenen eigenlijk tekortdoen, want er zijn heel veel vragen te zetten bij het dictum van de motie. Ja, wij zijn verantwoordelijk voor de ruimtelijke ordening, en ook voor het aanvragen van een beschermd stadsgezicht kom je bij ons, maar dat heeft een lang proces. Het onderzoek naar de fundering wordt toch echt gedaan door de corporatie en niet door ons. Woonbron gaat in eerste instantie in overleg met haar huurders en gaat met haar huurders het traject in om te kijken wat daaruit komt. De hele technische vraag over een sloopvergunning is echt pas aan het eind van het traject en heeft daarvoor dus helemaal geen invloed. Feitelijk geeft u ook tussendoor aan dat het belangrijk is dat de corporatie en de huurders een goed sociaal plan maken. Dat is ook hartstikke relevant. Alles wat u opschrijft, aangevuld met heel veel andere dingen, moet dus in het proces opgepakt worden, maar kan naar onze mening echt niet zomaar via een motie worden geregeld. Ik zou deze motie dus ontraden, maar we zorgen wel dat we dat gesprek hierover op een goede manier met elkaar aangaan.

Dan de motie over de huisartsen. Daar zijn volstrekt terechte vragen over, maar daar zijn wij mee bezig. Er is contact met DSW en ZEL. Wij weten inmiddels wat het tekort is op korte en op lange termijn. Wij zijn met DSW en ZEL ook aan het kijken of we daar een oplossing voor hebben. Als dat niet morgen is, kunnen we dat in de voorraad zoeken, maar bij acute vragen wordt er ook al assistentie verleend en kijken we of het lukt om die huisartsen extra plek te geven. Het signaal van een overlopende spoedeisende hulp hebben wij niet gekregen, maar wij zijn intensief bezig met dit proces. Wat ons betreft is deze motie dus overbodig.

Dan de motie Maak de weg vrij voor senioren. Wij hebben het stuk Langer en weer thuis gemaakt, waarin heel duidelijk staat wat wij aan ouderenhuisvesting hebben en wat we de komende tijd aan ouderenhuisvesting moeten toevoegen. Het Rijk schrijft ons dat ook voor. Wij moeten dit ook gewoon heel helder in beeld brengen in de Woondealafspraken die we maken. U zult dat gewoon in de voortgang kunnen zien, omdat wij een voortgangsbrief Langer en weer thuis maken en omdat u in de komende Woonvisie ook zal zien wat wij exact doen. Het lijkt ons dus overbodig om dat ook nog op een andere manier te gaan monitoren.

Het buitenzwembad: wij zijn bezig met een onderzoek naar het zwembad Kerkpolder. Dat willen we samen met het zwembad Maria Duyst naar de raad brengen, want dat geeft een beeld van onze twee zwembaden. Voor het zwembad Kerkpolder hebben we bekeken of dat kan worden gerenoveerd, want daar moet iets aan gebeuren. We hebben ook gekeken of het mogelijk is om daar uit te breiden met een bad of met een speelwei met water, die voor jonge kinderen interessant is. Dat komt Q3 naar de raad. Zoals mijn collega ook zei, kunt u het dus als toezegging van ons zien dat dit er echt aan komt. Ik ben net even iets eerder dan mijn collega. Dan heeft u dus het beeld van al het water dat er is.

De speeltuin wat langer open: in de aanbesteding naar Sportfondsen is daar al rekening mee gehouden, maar net anders dan in de daarover gestelde vraag. In de aanbesteding is in ieder geval een uur langer open meegenomen, ook om meer op de dag te kunnen programmeren. Dat gaat tot 17.30 uur; dat zit in de aanbesteding. Ik denk dat het goed is om met elkaar te kijken of dat gaat werken. Anders kunnen we het gesprek daarover nog voeren. Het is een goede vraag, maar we hebben dit al meegenomen in de aanbesteding.

Voorrang voor Delftse woningzoekenden. In eerste instantie werd gezegd dat dit ook over nieuwbouw gaat, maar deze motie gaat echt over de sociale huursector. Als er nieuwbouw in de sociale huursector komt, wordt dat via Woonnet Haaglanden verhuurd. Eigenlijk worden hier heel veel groepen genoemd waarvan iedereen vindt dat ze voorrang moeten hebben; ongeveer elke groep moet hier voorrang hebben. Dat debat kunnen we alleen met elkaar voeren als we de Huisvestingsverordening weer tegen het licht houden. Daarvan hebben we gezegd dat de Wet regio op de volkshuisvesting er moet zijn. Ik denk dat dat gaat lukken, maar daarna gaat dit ...

De VOORZITTER: Wethouder, u wordt geïnterrupteerd.

Mevrouw DE KONING (Hart voor Delft): Het langer open zijn van de speeltuin wordt meegenomen in de aanbesteding, maar waar kunnen we dan op rekenen? Wanneer gaat dat dan in?

De VOORZITTER: Dat waren de laatste woorden van Hart voor Delft. De tijd is om.

Wethouder SCHREDERHOF: Dit zal ik technisch even voor u checken, want de aanbesteding loopt en zal binnenkort uitsluitel geven. Dat geef ik u dus door.

Ik ontraad de motie over voorrang voor Delftse woningzoekenden. Die kan op dit moment gewoon echt niet uitgevoerd worden, omdat we de Huisvestingsverordening daarvoor moeten aanpassen en het debat hier weer moeten voeren. Dat wacht op de Wet regio op de volkshuisvesting.

De motie Bied toekomstperspectief aan sport in Delft is op zich een goede motie, maar wij zouden heel graag willen dat we kijken wat er nu in de sportvisie staat en of dat nog actueel is en dat we dingen aanvullen die de komende tijd ook naar u toe komen. Als we niet uitkijken, zitten we midden in een visie. Als ik de motie zo mag lezen, kunnen we de huidige visie snel doornemen. Die houdt ook rekening met groei van de stad en die zijn we voor een deel ook nog aan het uitvoeren. Die is vertaald en u krijgt de komende tijd ook nog andere stukken van ons, zoals de Visie sport, ontmoeten en bewegen, waar we heel veel in kwijt kunnen. Als we al die producten mogen benutten en niet een paar maanden in een kamer bezig zijn om een visie te schrijven, kunnen we met deze motie uit de voeten, maar laten we haar dan ook zo zien.

De zachte stem van woningzoekenden: er is een forum; het DOBB heeft zich bij de Woonvisie verenigd om met ons in gesprek te gaan. Het is ook goed om woningzoekenden - dat zijn niet alleen starters op de woningmarkt, maar ook mensen die in een woning zitten en eigenlijk een stap willen maken - veel meer zicht te geven. Dat is in Rotterdam al gebeurd. Die groep heeft een petitie bij de Tweede Kamer ingediend. Ik denk dat dat een goede is, maar we moeten dat wel doen met respect voor de groepen die er al zijn, zoals het DOBB, maar ook de huurdersraden, die ook genoemd zijn en die hier ook heel stevig mee bezig zijn. Als dat de lijn is en als we ze op die manier bij elkaar mogen brengen, is dat helemaal goed.

Rookvrije generatie: ik vind de koppeling tussen fysieke ingrepen door aanpassing van de plekken voor de bus en die plekken tegelijkertijd rookvrij maken ... Ik denk dat we fysiek en sociaal veel vaker bij elkaar moeten brengen. Ik denk dus dat we deze motie gewoon kunnen uitvoeren.

De heer VALK (CDA): Dat de motie uitvoerbaar is, geloof ik wel, maar denkt de wethouder ook echt dat dit helpt en dat dit goed besteed geld is?

Wethouder SCHREDERHOF: De beste ingreep tegen roken is dat het gewoon niet meer kan en dat het er niet is. Dat zie ik op korte termijn niet gebeuren. Wij doen al heel veel met markeringen, bijvoorbeeld bij speelplekken, waar het niet mag. Dat werkt natuurlijk wel. Er is een groep die dan gewoon vrolijk blijft roken, maar er is ook een groep die zich aangesproken voelt en die daar wel gewoon mee stopt. Alles wat we daarin doen, los van wat het Rijk daarin zou moeten doen, helpt dus.

Nogmaals OD over het buitenzwembad. Eigenlijk is dat precies hetzelfde als zojuist.

Dan de vraag van OD over jongeren als zelfstandige doelgroep: jongeren hebben feitelijk weinig kans op de woningmarkt. Dat is daar de constatering. Daar werken we nu aan. 10% mag op een andere manier worden toegewezen. Dat doen we nu dus, speciaal ook voor jongeren: met loten of je mag gemeenschappelijk wonen. Omdat we in Delft veel kleine woningen hebben, hebben de jongeren in verhouding tot andere steden ook nog wel een positie. Maar u vraagt feitelijk om hier een aparte doelgroep van te maken. Ik denk dat we dat debat hier in de raad moeten voeren, maar ook dat hangt samen met de Huisvestingsverordening. Die kunnen we hier niet zomaar bespreekbaar maken.

De laatste motie is van Volt en gaat over een fonds. Bij ons intern is er ook de vraag of dit misschien een Fonds Betaalbaar Wonen zou moeten zijn. Dat is de lijn. Over de inrichting van het fonds moeten we het met elkaar hebben. Daarmee kunnen we de vraag van het CDA ook beantwoorden: er zal best wel geld meegaan, maar wellicht ook ruim geormerkt voor het personeel. Dan kan je elke keer ook kijken wat je daarmee doet. De RHA, de subsidie die er nu is voor ontwikkelende partijen voor bijzondere huisvesting, gaat daar nog naartoe, maar de verwachting is dat die ook in dat stimuleringsfonds terechtkomt. Dat fonds of die plek of hoe je dat dan ook noemt, heeft dus de mogelijkheid om alles wat voor betaalbaar wonen vanuit het Rijk onze kant op komt, daarin kwijt te raken en om met elkaar ook veel meer vorm te geven

aan hoe je daarmee omgaat. Maar dan is in ieder geval duidelijk dat wij dat voor betaalbaarheid definiëren. Betaalbaarheid is door het Rijk keurig gedefinieerd. Hoe we dat in volumes moeten doen, staat in de Wet regie op de volkshuisvesting. Die moet nog worden afgetikt, maar dat is twee derde betaalbaarheid, waarvan 30% sociaal. Het kan zijn dat het de minister nog lukt om dat wat te veranderen, maar dat is wel redelijk gedefinieerd. Ik ben eerlijk gezegd dus blij met deze motie, omdat dit ons een heel helder kader geeft voor het geld dat we van het Rijk krijgen.

Ik moet, om een motie afgehandeld te krijgen, nog een toezegging doen over onderwijshuisvesting. De afspraak is dat ik zal rapporteren in onze rapportage over de voortgang van de onderwijshuisvesting, dat we bijna altijd BENG gebruiken en dat we, als we van BENG afwijken, in die voortgangsrapportage keurig motiveren waarom we dat doen.

Mevrouw FUNG FEN CHUNG (STIP): Ik had nog een vraag over de definitie vanuit het Rijk voor deze realisatiestimulans, namelijk of ook studentenhuysvesting daaronder valt. Is dat volgens de wethouder zo?

Wethouder SCHREDERHOF: De RHA-subsidie gaat nu naar de ontwikkelende partij en kan dus niet zomaar in een fonds. Dat geeft daar ruimte voor. De verwachting is dat de mogelijke extra financiering, de € 7.000 per eenheid of per woning, ook voor onzelfstandig en voor studentenhuysvesting komt. Daar is een stevige lobby voor. Het is nog niet zo, maar de verwachting is dat het die kant op zal gaan.

Mevrouw VAN DER VLIST (ChristenUnie): Ik had een vraag gesteld over het eventueel regionaal oppakken van in beeld brengen waar zwemwater mogelijk is.

Wethouder SCHREDERHOF: Dat is voor mijn buurman.

De VOORZITTER: Dan kijken we even naar wethouder Van Vliet.

Wethouder VAN VLIET: Wij zijn zowel met het hoogheemraadschap als met de provincie in overleg, die beide regionaal kijken. Het hoogheemraadschap investeert ook in het tegengaan van blauwalg bij onze burens, in dat hele beheergebied. In die zin is dat afgestemd. Het slechte nieuws is wel dat de burens eigenlijk net zoveel last van blauwalg hebben als wij.

Wethouder GOOIJER: Voorzitter. Er is slechts één motie binnen mijn portefeuille. Dat is de motie van Hart voor Delft over de amv-opvang op deze locatie. Die motie lijkt enigszins op een motie die op 22 mei ook door Hart voor Delft over dezelfde locatie en dezelfde amv-opvang is ingediend. Die is toen verworpen met twee partijen ervoor en de rest ertegen. Ik herhaal wat ik toen heb gezegd, namelijk dat we de motie ontraden omdat we al lang bezig zijn met deze locatie. In september 2024 is de raad daarover geïnformeerd. Verder wil ik zeggen dat Hart voor Delft vooral risico's ziet. De risico's, voor zover ze er zijn, worden uitvoerig besproken met alle partijen eromheen, zoals de sportverenigingen, maar de verenigingen en wij zien ook kansen. Een van de kansen wordt de komende zomer benut: Blue Birds gaat al

de komende zomer voor jongeren die nu nog verblijven in het Campanile Hotel zes weken lang sportactiviteiten organiseren op velden die anders ongebruikt liggen. Zij zien dus juist kansen om veerkrachtige jonge mensen - want ze zijn niet alleen kwetsbaar - een mooie tijd te geven in onze stad als ze hier worden opgevangen. We ontraden dus deze motie.

Ten slotte wil ik nog iets rechtzetten. Er is gezegd dat dit een functie is die voor sport bestemd is, maar het was een reststrook, waar af en toe, incidenteel, activiteiten van Fortuna plaatsvinden. Daar hadden we afspraken over. Er wordt nee geschud, maar dat is echt waar. Er was dus ruimte voor ons om daar een amv-locatie neer te zetten. Dat is in goed overleg met de sportverenigingen gedaan, ook met Fortuna.

De VOORZITTER: Ik geef het woord nu aan de heer Valk voor het voorzitterschap.

(De heer Valk neemt het voorzitterschap van de vergadering over van de burgemeester.)

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik geef u meteen het woord terug voor de reactie op de resterende moties.

Burgemeester VAN BIJSTERVELDT-VLIEGENTHART: Voorzitter. Ik heb vijf moties. Die ga ik natuurlijk uitgebreid behandelen. Ik wil ook aansluiten, want wethouder Van Vliet is van de vlaggenmast, maar ik ben van de vlag. De mast is één, maar ik ben het zeer eens met de vlag. In deze tijd is die ongelofelijk belangrijk.

Dat brengt mij bij de neppolitie en de digitale oplichting, ingebracht door Onafhankelijk Delft. Inhoudelijk ben ik het volstrekt daarmee eens. Mevrouw Gaal en ik hebben daar de afgelopen weken al meer over gecommuniceerd. Ik onderschrijf het geheel. Dat is ook de reden waarom het, zoals de heer Visser al zei, ook in het Uitvoeringsplan Veiligheid Prioriteiten 2025-2026 terechtgekomen is. Eigenlijk vinden alle door u in het verzoek aan het college beschreven activiteiten plaats in het kader van het actieplan. Ik heb het nog even laten nakijken: we werken samen met de ouderenbonden en de GGD. We hebben twee edities gehad waarbij zo'n 150 ouderen aanwezig waren. We proberen het trouwens ook voor de jongeren heel direct aan te pakken met Epic Youth. We zijn dus echt gewoon volop actief bezig. Uw zorg in uw verhaal is eigenlijk of dit echt alle ouderen bereikt. We hebben de lijstjes richting Delft op Zondag aangetrokken wat betreft de adressen waar die niet bezorgd wordt. Dat heeft men ook onderkend en men maakt daarin een extra slag. We zijn het nu aan het uitvoeren. We hebben het in februari vastgesteld en we zijn er nu eigenlijk volop mee bezig en we gaan daar ook mee door. Ik denk dat we in februari even moeten kijken waar we staan en of het ook heeft gewerkt. We doen eigenlijk wat u in deze motie vraagt.

Mevrouw GAAL (Onafhankelijk Delft): Kunnen we dan bijvoorbeeld posters ophangen in supermarkten of zo om nog even te laten weten "hou de krant in de gaten", "lees Delft op Zondag" of weet ik veel wat?

Burgemeester VAN BIJSTERVELDT-VLIEGENTHART: Ik kan dit wel even meenemen om te kijken of we nog een slagje kunnen maken, misschien ook in overleg met de ouderenbonden. Maar dat zie ik dan echt als een aanvulling op het actieplan dat er ligt, omdat dat eigenlijk datgene doet wat u vraagt. Ik zal dit punt dus nog even extra meenemen in de zin van: kunnen we nog specifiek naar deze groep kijken? Want natuurlijk zit niet iedereen dan net zo scherp in de wedstrijd als op je 30ste. Ik beloof u dus dat ik dat netjes zal doen.

Het tweede punt is: terrassen langer open op weekmarktdagen. Ik sluit me daarbij toch een beetje aan bij de heer Jaff: we hebben dit met alle toeters en bellen - ik weet niet meer precies hoe hij het zei - heel uitgebreid besproken. Daarbij zijn echt alle elementen aan de orde geweest met ondernemers en met bewoners. Daar is uiteindelijk op allerlei manieren een evenwicht tussen bewoners en ondernemers ontstaan. Ook Delfia Batavorum is er actief bij betrokken geweest. Dat heeft geleid tot het terrassenbeleid zoals dat er nu is. Er is ook gewoon een evenwicht in: tot hoelang ga je door met het ratelen van karren over de Markt en met het neerzetten van de marktkramen, dat altijd behoorlijk lawaaiig is? Ik denk dat de regeling die we nu hebben, gewoon een goede is. Als je dat pas om 20.00 uur gaat doen, ben je om 22.00 uur nog bezig, want voordat het allemaal opgezet is, ben je echt even verder. Dat vind ik gewoon niet wenselijk voor de bewoners, temeer omdat we dit nog geen jaar geleden hebben vastgesteld. Daar hoorde dit gewoon bij. Ik ontraad deze motie dus echt. Ik wil die balans tussen de bewoners en het plein gewoon op een goede manier in stand houden en niet op zo'n korte termijn daar alweer doorheen lopen.

Mevrouw GAAL (Onafhankelijk Delft): Wij krijgen toch andere geluiden te horen van de horeca. Daarboven wonen ook vaak veel jongere mensen, omdat er veel trappen op moeten worden gelopen. Ze kunnen dus wel meer hebben, zeg maar.

Burgemeester VAN BIJSTERVELDT-VLIEGENTHART: Dat is niet helemaal waar. Er wonen mensen van allerlei leeftijden aan de Markt, ook met kinderen. Ik denk dat we gewoon dat moeten doen wat we met het hele terrassenbeleid hebben gepoogd: alle belangen met elkaar een beetje in evenwicht houden. Ik wil het dus echt zo houden en het nu niet veranderen. Namens het college ontraad ik de motie dus.

Dan kom ik bij de lerende aanpak voor opkomstbevordering. Ik ben het er van harte mee eens dat we de democratie moeten versterken. Dat bepleit ik ook. We hebben er ook met elkaar over gesproken tijdens de zeer zinvolle tweedaagse; daar kom ik straks nog even op terug. De raad was in de volle breedte van mening dat we hier echt mee aan de slag moeten. Ik denk dat het goed is om te kijken hoe we dat kunnen doen, want het is wel op een heel korte termijn. Onze organisatie heeft het met twee verkiezingen behoorlijk druk, want dat zijn natuurlijk dezelfde mensen. De vraag is dus hoe intens je het doet en of je al dat geld nodig hebt of dat je met dat geld misschien ook externe krachten gaat inhuren om dit te kunnen doen. Daar zullen we in de uitwerking goed naar moeten kijken, want ik wil dit gewoon ordentelijk doen, waarbij de directie even kijkt: wat kunnen we doen? We hoeven het ei of het wiel ook niet opnieuw uit te vinden. We hebben tijdens die tweedaagse volgens mij ontzettend leuke dingen met elkaar bedacht. Er waren echt mooie

ideeën. Waarom zou je niet eens out of the box een of twee van die ideeën oppakken? We hoeven ook niet gelijk het hele traject te doen. We kunnen het ook stapsgewijs opzetten. Ik zou het dus zo willen vertalen dat we dit gewoon op een rustige, verantwoorde en voor de organisatie beheersbare manier oppakken, met misschien de creativiteit die er tijdens de tweedaagse op dit punt is geweest. Zou ik het zo mogen vertalen?

De heer TREFFERS (Volt): Ik ben het in principe met de burgemeester eens. Tegelijkertijd doe ik wel een oproep: ja, het moet degelijk, maar "rustig"? Dat weet ik niet. Het is ontzettend urgent en de cijfers zijn belabberd laag. Ik heb niet voor niks een "groot" bedrag gereserveerd, ook omdat er een serieuze inzet gevraagd wordt en niet iets wat hopelijk nog 100 mensen extra naar de stembus trekt.

De VOORZITTER: De vraag is dan: deelt u deze observatie? Daarmee is de tijd van Volt voor vanavond ook op.

Burgemeester VAN BIJSTERVELDT-VLIEGENTHART: Dat geeft mij de ruimte om nog van alles te zeggen tegen Volt. Nee, met "rustig" bedoel ik beheersbaar, verantwoord. Het moet passen binnen de ambtelijke organisatie, die heel veel te doen heeft. Sterker nog: zij heeft nu twee verkiezingen te gaan. Maar aan de andere kant hebben we hier niet voor niks uitgebreid met elkaar over gesproken. Uw raad was breed enthousiast om hier iets mee te doen. Daarom respect voor waar u mee komt, maar het moet gewoon op een beheersbare manier vormgegeven worden.

Dan de motie Sparen voor toekomstbestendige en centrale viering oud en nieuw. Ik denk dat sparen voor een dergelijke uitgave niet nodig is, maar ik wil eerst een kanttekening plaatsen bij een centrale viering van oud en nieuw, want we hebben hier in de commissie best wel stevig met elkaar over gesproken. Als een centrale viering van oud en nieuw betekent dat alle goedwillende mensen hier op de Markt met elkaar zeggen "hé, leuk, hier is vuurwerk" en dat de politie daar moet staan en dus niet aanwezig is in de wijken en de buurten waar kommer en kwel plaatsvinden, ben ik geen voorstander van een centraal georganiseerd event. Onze politie kan niet op twee plekken tegelijk zijn. Ik heb dus sowieso vraagtekens bij een centraal georganiseerd event. In de commissie heb ik aangegeven dat we gaan kijken naar mogelijkheden zoals die in Zoetermeer aan de orde zijn, met inderdaad vuurkorven, maar dat hoeft er niet één per buurt te zijn. Dat zouden er meer kunnen zijn, waarbij groepjes gezellig met elkaar rondom de vuurkorf even het glas heffen met elkaar. Hoe gezellig is dat? Daarnaast hebben we in de Tanthof een mooi vreugdevuur, maar misschien is het goed om aan te geven dat we naar aanleiding van het feit dat de wet onlangs daadwerkelijk is afgehamerd, met een voorzet komen om aan te geven welke mogelijkheden er zijn. We hebben eerder al iets grootschaligs bekeken. Dat kost het nodige geld en dat is niet incidenteel maar structureel, zoals hier al terecht werd opgemerkt. Maar ik heb daarbij wel de veiligheidskanttekening geplaatst dat onze agenten niet op twee plekken tegelijk kunnen zijn en dat zij daar moeten zijn waar dat het meest nodig is. Dus ik ontraad de motie.

Dat brengt mij tot slot bij de motie Raadsweekend binnen de perken. Dat is altijd een goede zaak. Wat het aantal consumpties betreft was er ten aanzien van de laatste bijeenkomst wat misverstand over wat wel of wat niet onder de rekening valt, maar in algemene zin kan gezegd worden dat onze weekends niet buitenproportioneel veel kosten. Democratie mag wat kosten en democratie betekent evengoed dat je elkaar op een goede manier weet te vinden, dat je met elkaar samenwerking kan aangaan en dat je elkaar ook iets beter kent dan alleen maar aan deze tafel. Je hoeft geen vrienden te worden. Er mag best vriendelijkheid zijn naar elkaar, maar je moet ook op het scherpst van de snede kunnen debatteren. Volgens mij hebben wij hier echt een bewonderenswaardig evenwicht in onze raad. Daar mogen we heel blij mee zijn. Dat ontstaat niet voor niks. Dat ontstaat omdat je daarin investeert. Dat is die tweedaagse, waar ik erg in geloof en die absoluut niet overdreven is. Elke grote organisatie in Nederland gaat af en toe een of twee dagen de hei op, niet meer en niet minder, in alle rust. Kijk nou naar de motie die door Volt naar voren gebracht is: we bespreken daar gewoon goede thema's met elkaar, even in de rust en uit de dagelijkse omgeving waar we hier elke dag in zitten. Ik zou hier dus zeer voor willen pleiten. Het is natuurlijk aan de nieuwe raad, maar het is duidelijk dat we wel dat eerste weekend met elkaar gaan voorbereiden. Daar hebben we ook over gesproken in het fractievoorzittersoverleg. Ik stel voor om daar in elk geval geen verandering in aan te brengen. Natuurlijk moet de nieuwe raad met de nieuwe voorzitter kijken of het in de toekomst ook wenselijk is, maar ik zou het buitengewoon zonde vinden als hiermee wordt gestopt. Zoals ik ook in de commissie zei, vind ik dit echt "penny wise, pound foolish". Ik ontraad deze motie.

Mevrouw KOK (SP): We bestrijden niet dat het zinvol is, maar wij willen dat er een andere vorm gezocht wordt die goedkoper is. Dat blijft te allen tijde ons standpunt.

De VOORZITTER: Ik heb geen vraag gehoord, maar misschien wilt u reageren.

Burgemeester VAN BIJSTERVELDT-VLIEGENTHART: Ik herhaal mijn uitsmijter niet. Ik blijf bij mijn laatste Engelse uitspraak.

De VOORZITTER: Ik geef u het voorzitterschap weer terug.

(De burgemeester neemt het voorzitterschap van de vergadering over van de heer Valk.)

Wethouder SCHREDERHOF: Voorzitter. Ik ben in mijn reactie twee dingen vergeten. We hebben intern natuurlijk ook al gesproken over wat in dit stuk nog "fondsen" heet. De lijn daar past ook meer bij hoe wij dit intern organiseren, ook bij mijn collega: het gaat waarschijnlijk een bestemmingsreserve worden.

De andere concrete vraag was wanneer de nieuwe tijden van de kinderspeeltuinen ingaan. Dat is op 1 september, dus snel.

De VOORZITTER: Ik kijk rond naar u allen. Ik wil in elk geval met u vaststellen dat een paar dingen aangepast zijn. Ik recapituleer eerst wat er reeds gebeurd is. Motie

6.2.9 (Winterevent op de Markt in Delft) is in die zin aangepast dat de ijsbaan eraf is gegaan en dat in het eerste deel van het dictum nu staat dat het om een doorlopend winterevenement gaat. De wethouder heeft al toegelicht dat we dat eigenlijk al hebben. Het gewijzigde dictum luidt nu:

"roept het college op om:

1. zo spoedig mogelijk te starten met de organisatie van een doorlopend winterevenement op de Markt;
2. betrokken ondernemers en horeca actief te betrekken bij de uitwerking;
3. de financiering te regelen vanuit de algemene reserve of een passend budget voor ondernemers en evenementen;
4. te zorgen voor een flexibele en praktische opzet, zodat de Markt indien nodig snel beschikbaar is voor andere doeleinden."

Ten tweede motie 6.2.11 (Verkenning naar een speelse fontein op de Markt); dat is geworden "Verkenning naar een speelse fontein in de binnenstad". In het eerste deel van het dictum is "met inachtneming van de ondergrondse situatie" geschrapt. Het gewijzigde dictum luidt nu:

"verzoekt het college:

- te onderzoeken op welke plek op of de Markt een interactieve fontein (droge fontein met wisselende waterstralen en verlichting) gerealiseerd kan worden;
- hierbij ook te verkennen op welke wijze de stad betrokken kan worden bij de keuze van een eventuele symbolische toewijding van de fontein;
- de raad uiterlijk in het vierde kwartaal van 2025 te informeren over de haalbaarheid, kostenraming en een voorstel tot realisatie."

Motie 6.2.25 (Bescherm honden tegen hittestress en verwonding bij uitlaten naast fiets) van Onafhankelijk Delft is ingetrokken.

Zijn er andere zaken ten aanzien van de moties?

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): Heel snel: motie 6.2.23 trekken we in na de toezegging. Motie 6.2.24 ...

De VOORZITTER: Nee, nu gaat het echt te snel. Als u even zegt wat u intrekt, helpt u de boel daarmee. Motie 6.2.23 trekt u in omdat ik goed zal nagaan of we de ouderen nog op een andere manier kunnen bereiken.

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): Over motie 6.2.24 is er een toezegging. Die heeft dus ook niet meer.

De VOORZITTER: Ook motie 6.2.24 is ingetrokken.

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): We hadden nog de vraag wanneer dan bijvoorbeeld is besloten dat studenten ook een aparte doelgroep zijn. Is dat ooit door de raad zo besloten? Dat wil ik dus nog weten.

De VOORZITTER: Nee, geen vragen, want uw tijd is op.

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): Ja, maar dit is de tweede termijn. Mijn tijd is op omdat ik net moest wachten.

De VOORZITTER: O, u heeft nog seconden. Sorry, ik dacht dat uw tijd op was.

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): Inwoners willen wel meer bezoeken. Motie 6.2.33 houden we dus aan.

De VOORZITTER: Ik maak het in alle rust met u af. De moties 6.2.23 en 6.2.24 zijn ingetrokken. U heeft een vraag gesteld met betrekking tot motie 6.2.28: zijn jongeren wel of geen zelfstandige groep? Daar gaat wethouder Schrederhof straks op in.

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): Motie 6.2.33 houden we aan.

De VOORZITTER: U bedoelt dat die blijft staan en gewoon in stemming komt.

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): Ja. Ook de moties 6.2.34 en 6.2.35 breng ik toch in stemming.

De VOORZITTER: U heeft gezegd wat u heeft ingetrokken. De rest komt in stemming. Zijn er nog andere indieners die, de beantwoording van het college gehoord hebbende, moties de deur uit willen helpen? Dat is niet het geval. Is er nog behoefte aan een tweede termijn? Die hebben we natuurlijk al een beetje door de beantwoording heen gevlochten. Ja, er is behoefte aan een tweede termijn.

Mevrouw WATTEL (GroenLinks): Voorzitter. Ik heb een vraag over de retailagenda. Heb ik goed begrepen dat de Retailvisie en de Ruimtelijk-Economische Visie niet gecombineerd kunnen worden? Hoe prioriteert de wethouder die dan? Of klopt het dat dit college daar niet meer mee aan de slag gaat? Heb ik dat goed begrepen?

De VOORZITTER: De tijd van Hart voor Delft is op. Helaas, ik kan u niet verder helpen.

De heer VAN DER SLUIS (SP): Voorzitter. Voor de SP staat huisvesting op 1. De SP voert ook een landelijke actie voor 1 miljoen meer betaalbare woningen, huurbevrozing en meer zeggenschap van bewoners over hun woning. Het voorstel van D66 en STIP voor een onderzoek naar een Woonraad is nog niet ideaal, maar past daar wel bij. Daar zijn we dus voor, maar de Kadernota steunen we dus niet. De SP maakt gewoon hele andere keuzes dan dit college. Dat gaat niet alleen om kleine verschuivingen, zoals we die vandaag vooral hebben besproken, maar ook om de grote bedragen, zoals ons voorstel om de opneemregeling voor Planet B.io op

termijn te beëindigen, een bezuiniging die uiteindelijk kan oplopen tot meer dan € 1,5 miljoen. Deze blinde steun voor een subsidie, alleen voor bedrijven vol hoogopgeleiden, toont hoe verschillend de SP en dit college naar onze mooie stad kijken. Dat is de reden waarom we tegen deze Kadernota stemmen.

Mevrouw WENTINK (STIP): Voorzitter. Er zijn nog een aantal punten waar ik graag bij stil wil staan. Allereerst onderstrepen wij het punt van de wethouder met betrekking tot de REV. We zien dat hier momenteel al goede stappen op gezet worden. Juist om die goede stappen ook in de toekomst te blijven zetten, lijkt het ons goed om de REV te actualiseren. Het is ook goed om te horen dat ook de bezoekerseconomie en de stadsverzorgende economie hier onderdeel van worden.

Spelen met water in de binnenstad vinden wij een sympathiek idee. In Nieuw Delft is de fontein flink in de smaak gevallen, maar we hebben wel moeite met de beperking in de motie, omdat er al gelijk om een realisatieplan wordt gevraagd. Het lijkt ons namelijk verstandig om dit te betrekken bij de Visie Spelen en Bewegen, die binnenkort naar de raad komt, bij de Visie Openbare Ruimte of bij het Hitteprotocol - er zijn dus genoeg kansen - en om daarna eventueel met een vervolg te komen.

Dan over het langer open zijn van de terrassen op de weekmarkt. STIP is altijd voorstander geweest van levendigheid in de binnenstad, maar we zijn toch tegen deze motie. Zoals de portefeuillehouder al toelichtte, zijn de huidige afspraken over het opbouwen van de weekmarkt zorgvuldig afgestemd tussen de gemeente en de Stichting Marktpromotie Delft, met oog voor de belangen van zowel ondernemers als omwonenden. Een latere afbouw van terrassen zou leiden tot nachtelijke opbouw of zeer vroege geluidsoverlast. Dat vinden wij onwenselijk voor de bewoners van het Marktterrein. Deze afspraken zijn vastgelegd in de Beleidsregel Terrassen 2024.

Ook zullen wij tegen de motie voor de centrale viering van oud en nieuw stemmen. Het idee vinden we echt zeer sympathiek en we staan achter het idee om van de jaarwisseling echt een gezamenlijk feest te maken, maar tegelijkertijd vinden we het belangrijk dat de portefeuillehouder eerst met een concreet plan komt, inclusief een uitwerking van de invulling en de kosten. Deze motie komt wat ons betreft nu te vroeg. Daarom stemmen we nu tegen, maar we zijn wel in afwachting van een goed onderbouwd voorstel in de toekomst.

De VOORZITTER: De spreektijd van Volt is op.

De heer VAN DER STEEG (PvdA): Voorzitter. De beantwoording van het college was heel fijn. Ik heb nog wel een vraag. Ik hoorde wethouder Van Vliet heel positief spreken over communiceren in de openbare ruimte over de openbare ruimte. Volgens mij gaf hij aan dat hij daar echt mee aan de slag wil en dat hij dit onderdeel wil laten worden van de communicatie. Kunnen wij dat noteren als een toezegging en worden dan alle dingen van de motie toegezegd? Na een specifiek antwoord daarop kunnen we bepalen of we de motie intrekken of niet.

Met betrekking tot de rookvrije generatie dank aan wethouder Schrederhof voor de beantwoording, die eigenlijk helemaal was zoals wij hadden verwacht. Wij zien inderdaad dat gedragsverandering echt begint met het geven van goede voorbeelden. Zoals ik al zei over de kosten: € 30.000 wordt door sommigen misschien als veel gezien. Wij hopen natuurlijk dat het goedkoper kan. Het hoeft niet op, maar volgens mij is dit gewoon een goed bedrag om ermee aan de slag te kunnen. Wij hopen dus dat er steun is voor deze motie.

Mevrouw VAN DER VLIST (ChristenUnie): Voorzitter. Ik heb nog een vraag aan de hand van de motie van Hart voor Delft over huisartsen. Het is heel goed om te horen dat we datgene waar in de motie om gevraagd wordt, eigenlijk al doen, maar is er een logisch moment waarop we als raad hierover geïnformeerd kunnen worden?

Mevrouw VOOGT (VVD): Voorzitter. Dank aan het college voor de uitgebreide beantwoording en voor de toezegging van wethouder Schrederhof over onderwijshuisvesting. Het is fijn dat we als raad hiervan op de hoogte worden gehouden. Hiermee kan wat ons betreft de toezegging die gedaan is in de commissie, worden afgedaan.

Wat de motie Economie van de toekomst betreft erkennen wij zeker de ingezette lijn. Ik denk dat het juist goed is om daarop voort te borduren. We erkennen natuurlijk ook het IDD zoals dat is voortgezet; daar is geen twijfel over mogelijk. Dat moet met elkaar versterkt worden. Tevens is de motie zo opgesteld dat er ruimte blijft voor de stadsverzorgende economie en de bezoekerseconomie, omdat we dat ook een heel belangrijk element vinden, juist omdat daar ook het stukje retail in zit. Daarin zou je dus ook het stukje van het actualiseren van het retailbeleid mee kunnen nemen. Dat maakt voor ons de motie over retail overbodig.

Over de motie over inzicht in de reserves hebben we zojuist al een mooi debatje gehad. Meer grip op geld is eigenlijk wel nodig; dat vinden we ook heel belangrijk. Maar wij zien toch ook risico's, omdat niet elke reserve zomaar vrij beschikbaar is. Het lijkt verstandig, maar de angel zit 'm in de koppeling met de Strategische Investeringsagenda. Wij vinden dat er voorwaarden zijn voor reservering en dat dat geen politieke keuze is. Er is ook geen rechtvaardiging om nu de middelen al te reserveren voor een agenda die is opgesteld door dit college.

Mevrouw VAN VELZEN (D66): Dit bespaart me meteen mijn tweede termijn, want ik wil het volgende voorstellen. Ik bemerk vooral weerstand tegen "in lijn met de Strategische Investeringsagenda" in het derde dictum. Het college doet altijd een voorstel voor de bestemming van middelen; ook bij de jaarrekening doet het college een voorstel. Daar kun je het mee eens zijn of niet. Ik zou dus willen voorstellen om in het derde dictum "in lijn met de Strategische Investeringsagenda" te schrappen. Dan hoop ik dat de motie op brede steun kan rekenen. Het gaat mij vooral om de rest die erin staat.

De VOORZITTER: In motie 6.2.14 is in het derde deel van het dictum "in lijn met de Strategische Investeringsagenda" geschrapt.

Mevrouw VAN VELZEN (D66): Dat zijn de laatste zes woorden.

De VOORZITTER: De laatste zes woorden van het derde deel van het dictum zijn geschrapt. Het gewijzigde dictum luidt nu:

"verzoekt het college:

- om in aanloop naar de Programmabegroting 2026 een analyse op te stellen van alle gemeentelijke (bestemmings)reserves;
- bij deze analyse in ieder geval in te gaan op de verwachte onttrekkingen voor de komende jaren en de ruimte voor herbestemming van de middelen;
- wanneer er ruimte voor herbestemming of vrijval blijkt, een voorstel te doen voor de bestemming van deze middelen;
- de resultaten van deze analyse te delen met de raad voorafgaand aan de behandeling van de Programmabegroting 2026".

Mevrouw VOOGT (VVD): Dank voor deze geste van D66 en het aanpassen van de motie. Met deze wijziging en het niet meer koppelen aan de investeringsagenda zijn wij voor deze motie en zullen we haar zeker steunen.

We hebben ook gesproken over de vuurwerkshows, ook in de commissie. We vinden het inderdaad een heel goed idee als de portefeuillehouder met een voorstel komt. Ik ben benieuwd of we dat als een toezegging kunnen noteren.

Ondanks de zorgen die we in de commissie hebben geuit over deze Kadernota, wil ik afsluiten met een positieve noot. Wij zien dat in deze Kadernota belangrijke stappen worden gezet op het gebied van grip op financiën, met name met het eventueel aannemen van de motie Economie van de toekomst. Dat betekent een stevige impuls voor werkgelegenheid, ondernemerschap en het verdienvermogen in Delft. Dat zijn keuzes die nodig zijn om onze stad toekomstbestendig te maken. Wij zien dus voldoende richting en realiteitszin in deze Kadernota om haar te kunnen steunen, want de zachte stem van de woningzoekende verdient een huis, maar de stevige stem van Delft als economische motor mag ook gehoord worden. Als we die kracht benutten, investeren we niet alleen in stenen maar ook in perspectief.

De VOORZITTER: Onafhankelijk Delft is door de tijd heen, maar wacht wel de beantwoording af om eventueel een motie in te trekken.

Wethouder ZWART: Voorzitter. Twee dingen. De motie van Hart voor Delft is aangepast, maar dat maakt het oordeel van het college niet anders. Wel twee suggesties. Ten eerste: we hebben de tijdelijke subsidieregeling voor evenementen in de wijken. Die kunnen ook in de winter worden georganiseerd. Daar gaan we evenementenorganisatoren dus natuurlijk toe inspireren. Überhaupt over middelen voor de evenementenregeling: als u meer evenementen wil, is dat een effectieve

maatregel, maar het lijkt dit college niet slim om zo specifiek te sturen op een winterevenement.

GroenLinks stelde twee vragen. Gaat het college deze visies niet meer doen? Dat klopt; dat is niet haalbaar met alles wat er nu loopt. Het prioriteren van deze visies is dus eigenlijk niet aan dit college, maar als ik toch iets mag vertellen over wat me slim lijkt: eerst de REV oppakken als paraplu en visie voor de stad als algeheel stuk en dan het retailbeleid aanpakken, dat in abstractie een stuk preciezer is en dat echt de horeca en detailhandel in gaat. Interessant in die trant is dat we met gesprekken in de stad bezig zijn om op te halen wat er in dat retailbeleid zou moeten kunnen staan, zodat je eigenlijk verschillende stromen tegelijkertijd krijgt en zodat die REV niet een soort visiestuk in de leegte wordt, maar al wordt gevoed met kennis uit de stad.

De heer ANALIKWU (D66): Een korte vraag over de REV ten opzichte van de Retailvisie. Ik hoorde zojuist het misverstand bij de VVD dat de Retailvisie ingepast zou kunnen worden in de REV en dat daarmee de motie overbodig zou zijn. Dus voor de duidelijkheid: het zijn echt twee totaal verschillende stukken en ze kunnen niet bij elkaar worden ingepast.

Wethouder ZWART: Ja, dat klopt.

Wethouder VAN VLIET: Voorzitter. Motie 6.2.22 over communiceren in de openbare ruimte: ja, op verzoek van de PvdA zeg ik van harte toe dat wij het instrumentarium dat wij hebben voor communicatie nadrukkelijk uitbreiden met het communiceren in de openbare ruimte met QR-codes of websites en dat wij u, als we daar een jaar mee gewerkt hebben, rapporteren wat daar het effect en het resultaat van zijn.

De VOORZITTER: Mag ik er dan van uitgaan dat deze motie ingetrokken wordt?

De heer VAN DER STEEG (PvdA): Dan trek ik de motie uiteraard in. Heel fijn; dank u wel, wethouder en college.

De VOORZITTER: Uitstekend. Motie 6.2.22 is ingetrokken.

Wethouder VAN VLIET: Dan ga ik naar motie 6.2.11, die is gewijzigd. Ik snap dat ook wel; het is natuurlijk heel aantrekkelijk om te kijken of het ergens anders in de binnenstad kan. Er zijn nu bijvoorbeeld drie ontwerpen of visies gemaakt voor de Gasthuisplaats. In een van die visies zit ook een fontein. Ik ben het met STIP eens dat het nu heel snel is om in een motie gelijk te zeggen: kom met een uitgewerkt voorstel voor realisatie en dergelijke. Ik denk dat het beter is om dit straks te betrekken bij de visie op de openbare ruimte of, als daar aanleiding toe is, bijvoorbeeld bij een visie op de Gasthuisplaats.

Wethouder SCHREDERHOF: Voorzitter. Twee korte punten. Een student weet op het moment dat hij een woning zoekt, nog niet waar hij terecht komt. Vaak is de studiekeuze nog niet helemaal helder geformuleerd. Hij heeft dus een hele andere vraag op de woningmarkt en heeft ook het vraagstuk van reistijd: hij moet al direct

een ander huis hebben, want anders moet hij veel te ver reizen. Dat geldt voor jongeren anders: jongeren wonen vaak al in de stad, wonen nog bij hun ouders en maken van daaruit de stap om in de directe omgeving een woning te zoeken; zeg maar: in Haaglanden. Er is al twee keer onderzoek gedaan naar wat ze precies zoeken. Dat is eigenlijk toch vrij traditioneel. Zij zijn dus echt aangewezen op Woonnet Haaglanden, terwijl dat voor de student echt anders ligt. Studenten hebben vaak ook een campuscontract. Daar is ook vaak geregeld dat ze zich landelijk inschrijven; dat kan nu bij DUO. Dat maakt het voor studenten ook makkelijker.

De andere vraag ging over de voortgangsrapportage over de huisartsen. Wij gaan ervan uit dat wij in de tweede helft van 2026 een IHP hebben dat vooral is gericht op zorg en welzijn. Dat kunt u dus blijven volgen, net zoals bij het onderwijs.

De VOORZITTER: Wethouder Gooijer en ik hebben allebei geen vragen te beantwoorden. Ik kijk naar mevrouw Timmermans: maakt de beantwoording dat u motie 6.2.28 over jongeren als een zelfstandige doelgroep intrekt?

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): Ik heb geen antwoord gekregen op de vraag. Dus nee.

De VOORZITTER: Die motie wordt dus niet ingetrokken. Kan ik ervan uitgaan dat we de beraadslaging kunnen sluiten? Dat is het geval; bij dezen. Dat betekent dat wij ons gaan richten op de moties.

In stemming komt de gewijzigde motie 6.2.1A (Geen sloop maar beschermd stadsgezicht in buurt Wippolder-Noord) van Hart voor Delft en Onafhankelijk Delft.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw FUNG FEN CHUNG (STIP): Voorzitter. STIP vindt het heel belangrijk dat we hier een zorgvuldig debat met elkaar over kunnen voeren, zodat we straks meer informatie hebben. We willen dit graag op een ander moment bespreken. Daarom zullen we nu tegenstemmen.

De VOORZITTER: Meneer Treffers, hou het kort, heel kort; één zin.

De heer TREFFERS (Volt): Voorzitter. Ook wij denken dat het echt goed is om beter na te denken over sloop in onze stad, maar als we deze motie aannemen, geven we de bewoners valse hoop op basis van dingen die we niet kunnen waarmaken.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 8 tegen 28 stemmen, waarbij de fracties van Hart voor Delft, Onafhankelijk Delft en de SP ervoor hebben gestemd.

In stemming komt motie 6.2.2 (Huisartsentekort raakt zorg in Delft) van Hart voor Delft.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw VAN DER VLIST (ChristenUnie): Voorzitter. Een belangrijk onderwerp, maar ook gelet op de beantwoording van de wethouder en de opmerking van de heer Treffers van Volt over wel of niet overbodige moties stemmen wij tegen, want we doen dit al.

Mevrouw VOOGT (VVD): Voorzitter. Ik sluit mij graag aan bij de stemverklaring van de ChristenUnie.

De VOORZITTER: Meneer Treffers, u heeft eigenlijk al aangegeven hoe u hiertegen aankijkt. Ik wil voorkomen dat we bij elke motie een stemverklaring krijgen.

De heer TREFFERS (Volt): Voorzitter. Dat snap ik, maar deze motie stond nou juist niet in mijn lijstje van overbodige moties. Ik zal wel tegenstemmen door de toezegging, maar er werd gevraagd om een regeling.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 10 tegen 26 stemmen, waarbij de fracties van het CDA, Hart voor Delft, Onafhankelijk Delft en de SP ervoor hebben gestemd.

In stemming komt motie 6.2.3 (Maak de weg vrij voor senioren) van Hart voor Delft.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 13 tegen 23 stemmen, waarbij de fracties van het CDA, Hart voor Delft, Onafhankelijk Delft, de SP en de VVD ervoor hebben gestemd.

In stemming komt motie 6.2.4 (Maak vaart met een buitenzwembad voor Delft) van Hart voor Delft.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer JAFF (GroenLinks): Voorzitter. Ook onze fractie kijkt uit naar de stukken die onze kant op komen, want ook wij vinden zwemfaciliteiten in de stad belangrijk, maar alle moties over buitenzwemwater en -zwembaden lopen eigenlijk op die stukken vooruit. Wij stemmen dus overal tegen.

De heer VALK (CDA): Voorzitter. Wij zien ook uit naar de toegezegde rapporten die we gaan krijgen, maar deze motie is dermate toegezegd dat zij overbodig is. Wij stemmen dus tegen deze motie.

Mevrouw VAN DER VLIST (ChristenUnie): Voorzitter. Daar sluiten wij ons bij aan.

Mevrouw VOOGT (VVD): Voorzitter. Daar sluit de VVD zich ook bij aan.

De VOORZITTER: De heer Treffers sluit zich er ook bij aan.

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): Voorzitter. Hoewel wij onze motie na een toezegging hebben ingetrokken, zullen we nog steeds voor deze motie stemmen.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 9 tegen 27 stemmen, waarbij de fracties van Hart voor Delft, Onafhankelijk Delft en de SP en mevrouw Janssen van de PvdA ervoor hebben gestemd.

Mevrouw JANSSEN (PvdA): Voorzitter, ik drukte op "tegen".

De VOORZITTER: Mevrouw Janssen wenst geacht te worden tegen deze motie te hebben gestemd.

In stemming komt motie 6.2.5 (Paardentram Delft als cultureel erfgoed) van Hart voor Delft.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw ROMEIJNDERS (GroenLinks): Voorzitter. Paarden zijn lief en zijn gevoelige en sociale dieren, die beter tot hun recht komen in een rustige, natuurlijke omgeving. Daarom zullen we tegen deze motie stemmen.

De VOORZITTER: Dat hadden we nog niet gehoord, maar bij dezen.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 4 tegen 32 stemmen, waarbij de fractie van Hart voor Delft ervoor heeft gestemd.

In stemming komt motie 6.2.6 (Speeltuinen langer open) van Hart voor Delft en Onafhankelijk Delft.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 8 tegen 28 stemmen, waarbij de fracties van Hart voor Delft, Onafhankelijk Delft en de SP ervoor hebben gestemd.

In stemming komt motie 6.2.7 (Toegankelijkheid en bereikbaarheid maatschappelijke en eerstelijns zorgvoorzieningen onder druk) van Hart voor Delft.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 13 tegen 23 stemmen, waarbij de fracties van het CDA, Hart voor Delft, Onafhankelijk Delft, de SP en de VVD ervoor hebben gestemd.

In stemming komt motie 6.2.8 (Voorrang voor Delftse woningzoekenden) van Hart voor Delft en Onafhankelijk Delft.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw VOOGT (VVD): Voorzitter. Wij vinden dit als VVD altijd een zeer sympathiek punt. Wij vinden de uitleg van de wethouder echter zeer toereikend. Dit is een gesprek dat we ergens anders moeten voeren. Op dit moment zullen we daarom tegenstemmen.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 8 tegen 28 stemmen, waarbij de fracties van Hart voor Delft, Onafhankelijk Delft en de SP ervoor hebben gestemd.

In stemming komt de gewijzigde motie 6.2.9A (Winterevenement op de Markt in Delft) van Hart voor Delft.

Mevrouw GROBBEN (Hart voor Delft): Voorzitter.

De VOORZITTER: Wacht even, dit is uw eigen motie. O, u wilt zich onthouden van stemming. Prima, dank u wel. Dat is heel correct. Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 5 tegen 30 stemmen, waarbij de fracties van Hart voor Delft en Onafhankelijk Delft ervoor hebben gestemd en waarbij mevrouw Grobben van Hart voor Delft zich van stemming heeft onthouden.

In stemming komt motie 6.2.10 (Geen opvang van alleenstaande minderjarige asielzoekers op kwetsbare locaties) van Hart voor Delft.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw VOOGT (VVD): Voorzitter. We hebben de uitleg gehoord. Toch willen we hiermee een signaal afgeven, want we vinden het belangrijk dat goed onderzocht wordt op welke plekken plaatsen gezocht worden. Daarom zullen we voor deze motie stemmen.

De VOORZITTER: Mevrouw De Jongh Swemer, wilt u zeggen dat u niet meedoet aan de stemming? U mag immers geen stemverklaring afleggen over uw eigen motie. U kunt alleen iets zeggen bij een bijzondere gelegenheid, zoals bij mevrouw Grobben zojuist.

De heer VAN DER SLUIS (SP): (...)*

(* Tekst geschrapt op basis van artikel 24, tweede lid van het Reglement van orde van de gemeenteraad voor de vergaderingen en andere werkzaamheden.)

De heer TREFFERS (Volt): Voorzitter. Wij zullen niet voor deze motie stemmen, omdat die gebaseerd is op onwaarheden. Het is populistisch om dit zo in te dienen.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 9 tegen 27 stemmen, waarbij de fracties van Hart voor Delft, Onafhankelijk Delft en de VVD ervoor hebben gestemd.

In stemming komt de gewijzigde motie 6.2.11A (Verkenning naar een speelse fontein) van Hart voor Delft.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer VALK (CDA): Voorzitter. Nu de motie gewijzigd is en het zoekgebied een stuk groter is en het hele centrum omvat, is mijn argument om tegen te stemmen verdwenen. Wij zullen dus voor deze motie stemmen.

De heer TREFFERS (Volt); Voorzitter. Ik zal tegen de motie stemmen, maar wel met de expliciete uitnodiging om samen na te denken over wat er op de Markt kan gebeuren. Ik denk gewoon dat een ander moment beter is.

De heer VAN DER STEEG (PvdA): Mevrouw de voorzitter. Wij zullen tegenstemmen. Wij vinden de motie wel sympathiek, maar zowel Volt als STIP hebben goede ideeën aangedragen over hoe we het anders zouden kunnen aanpakken om toch tot dit resultaat te komen. Daarom stemmen wij tegen.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 7 tegen 28 stemmen, waarbij de fracties van het CDA, Hart voor Delft en Onafhankelijk Delft ervoor hebben gestemd en waarbij mevrouw Grobben van Hart voor Delft zich van stemming heeft onthouden.

In stemming komt motie 6.2.12 (Bied toekomstperspectief aan sport in Delft) van STIP, de ChristenUnie, het CDA, Onafhankelijk Delft en GroenLinks.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw DE JONGH SWEMER (Hart voor Delft): Voorzitter. Wij steunen deze motie, maar we vinden het eigenlijk een beetje mosterd na de maaltijd, want we hadden op andere momenten ook steun willen hebben voor sportvoorzieningen.

De VOORZITTER: Oké, maar u steunt de motie.

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt motie 6.2.13 (Delftse economie van de toekomst) van de VVD, GroenLinks, het CDA, Volt, STIP en Hart voor Delft.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer HOMBERGEN (PvdA): Voorzitter. Een mooie motie, die met drie kantjes werk en heel veel achtergronden echt meer aandacht had mogen hebben in de raad, maar wij zullen op dit moment ook voor deze motie stemmen.

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met 34 tegen 2 stemmen, waarbij de fractie van de SP ertegen heeft gestemd.

In stemming komt de gewijzigde motie 6.2.14 (Onderzoek naar reserves) van D66, STIP en GroenLinks.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer VISSER (CDA) Voorzitter. Zowel de originele als de aangepaste motie dragen bij aan goed financieel beleid. We zullen daarom deze motie steunen.

Mevrouw VAN DER VLIST (ChristenUnie): Voorzitter. Nu de motie is aangepast, kunnen wij de motie ook steunen.

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): Voorzitter. Ik heb even gemist hoe de motie is aangepast. Is de Strategische Investeringsagenda eruit gehaald?

De VOORZITTER: Ja, dat had mevrouw Voogt gevraagd.

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): Perfect. Dan stemmen we voor.

Mevrouw DE JONGH SWEMER (Hart voor Delft): Voorzitter. Nu de motie is aangepast, stemmen wij ook voor.

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt motie 6.2.15 (Retailvisie voor sterke buurten) van D66, STIP en Hart voor Delft.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw WATTEL (GroenLinks): Voorzitter. Omdat het doorgeschoven wordt naar het volgende college om het daar te bespreken zullen we de motie niet steunen.

De heer VALK (CDA): Voorzitter. De motie lijkt ons wat overbodig en op korte termijn inderdaad ook niet uitvoerbaar. Daarom laten we het oordeel aan de volgende raad en stemmen we nu tegen.

De heer TREFFERS (Volt): Voorzitter. Het is belangrijk dat er een retailvisie komt, maar volgens mij komt die er ook. Ik heb ook van de wethouder begrepen dat ze al begonnen is met het ophalen. Ik geloof dus niet dat deze motie iets toevoegt. Daarom zullen wij tegenstemmen.

De heer VAN DER SLUIS (SP): Voorzitter. Wij hebben zojuist al gezegd dat we voorstemmen, maar blijkbaar moeten we dat nog een keer zeggen. We stemmen dus voor.

De heer HOMBERGEN (PvdA): Voorzitter. We vinden deze motie mooi, maar een tikje overbodig en we sluiten ons aan bij de inbreng van GroenLinks.

Mevrouw VAN DER VLIST (ChristenUnie): Voorzitter. Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Treffers.

Mevrouw VOOGT (VVD): Voorzitter. Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Valk en eerdere dingen die zijn gezegd over de overbodigheid van deze motie.

De VOORZITTER: Indachtig wat de heer Van der Sluis zei, wil ook ik zeggen: let op dat we niet allemaal gaan herhalen wat we al hebben gezegd. Een stemverklaring hoeft alleen als er echt een afwijking is ten opzichte van wat u hier in het debat heeft ingebracht of als iets aangepast is. Ik wil voorkomen dat we straks allemaal weer een stemverklaring afleggen, want dan zijn we hier nog wel even bezig. Verder geen stemverklaringen meer? Ik wil niet ontmoedigend zijn, maar wel een beetje scherp.

Bij de digitale stemming staken de stemmen met 18 tegen 18 stemmen, waarbij de fracties van D66, Hart voor Delft, de SP en STIP ervoor hebben gestemd en de fracties van het CDA, de ChristenUnie, GroenLinks, Onafhankelijk Delft, de PvdA, de VVD en Volt ertegen hebben gestemd.

De VOORZITTER: Dat betekent dat er de volgende keer weer over deze motie zal worden gestemd.

In stemming komt motie 6.2.16 (Luister naar de zachte stem van woningzoekenden) van D66 en STIP.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw ROMEIJNDERS (GroenLinks): Voorzitter. Onze collega's uit Amsterdam en Utrecht benadrukten: geef woningzoekenden een stevige stem. We hadden dit liever op een ander moment besproken, maar we voeren dit debat later graag. Daarom steunen we deze motie.

De heer KOELEWIJN (Hart voor Delft): Voorzitter. Omdat de wethouder heeft aangegeven dat er al voldoende vertegenwoordiging is van huurders, zullen wij tegen deze motie stemmen, want we vinden nóg een entiteit overbodig.

De VOORZITTER: Volgens mij was dat eigenlijk al best wel helder.

Mevrouw JANSSEN (PvdA): Voorzitter. Omdat het hier juist niet over huurders gaat maar over toekomstige bewoners en we van de wethouder hebben gehoord dat dit

wél toegevoegde waarde kan hebben mits goed samenwerkend met bestaande entiteiten, zullen wij voorstemmen.

Mevrouw VAN DER VLIST (ChristenUnie): Voorzitter. Ik durf bijna niet meer, maar ik wil toch duidelijk maken dat we, hoewel we dit een goed idee vinden, eerst even de ervaringen in Amsterdam en Utrecht afwachten, zodat we daarvan kunnen leren. We zullen daarom tegenstemmen.

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met 25 tegen 11 stemmen, waarbij de fracties van de ChristenUnie, Hart voor Delft, Onafhankelijk Delft, de VVD en Volt ertegen hebben gestemd.

In stemming komt motie 6.2.17 (Maak van incidentele subsidie geen structurele bijdrage) van de SP.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer VALK (CDA): Voorzitter. In mijn termijn zei ik al dat wij een heel eind mee kunnen gaan met de strekking van deze motie, maar zij is technisch niet mogelijk, omdat er gevraagd wordt om iets te besluiten waar de raad niet over gaat. Daarom stemmen we toch tegen deze motie.

Mevrouw DE JONGH SWEMER (Hart voor Delft): Voorzitter. Wij steunen deze motie, omdat ook wij vinden dat er al genoeg geld naar de Biotech Campus gaat.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 8 tegen 28 stemmen, waarbij de fracties van Hart voor Delft, Onafhankelijk Delft en de SP ervoor hebben gestemd.

In stemming komt motie 6.2.18 (Houd kosten raadsweekend binnen de perken) van de SP.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer HOMBERGEN (PvdA): Voorzitter. Hoewel we het geluid van de SP begrijpen, vinden wij goede samenwerking in de raad van groot belang. We laten het ook aan de nieuwe raad om met een goede start hier alvast mee te beginnen.

De VOORZITTER: Met de kanttekening dat onze griffier al volop bezig is met het organiseren, want anders lukt dat niet meer. Dat wordt dus gewoon een weekend zoals we dat kennen. Naar de toekomst toe is het aan de nieuwe raad.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 4 tegen 32 stemmen, waarbij de fracties van Onafhankelijk Delft en de SP ervoor hebben gestemd.

In stemming komt motie 6.2.19 (Vroeg in beeld, vooruit in kansen) van GroenLinks, de PvdA, D66 en STIP.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw VAN DER VLIST (ChristenUnie): Voorzitter. Zoals gezegd vinden we het onderwerp echt belangrijk, maar we hebben ook al duidelijk gemaakt dat we hier graag meer aandacht aan zouden besteden en dit uitgebreider zouden willen bespreken. Daarom stemmen wij nu tegen.

De heer TREFFERS (Volt): Voorzitter. Ik kan me daar eigenlijk volledig bij aansluiten, ook al denk ik wel dat er echt kansen liggen. Laten we dit dus op een ander moment bespreken.

De heer VISSER (CDA): Voorzitter. Hoewel de financiële dekking wat onduidelijk is, vinden we dit een belangrijk onderwerp en zullen we dit op dit moment steunen.

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met 25 tegen 11 stemmen, waarbij de fracties van de ChristenUnie, Hart voor Delft, Onafhankelijk Delft, Volt en de VVD ertegen hebben gestemd.

In stemming komt motie 6.2.20 (Hang de Europese vlag uit in Delft) van de PvdA, Volt en GroenLinks.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer GOMMERS (STIP): Voorzitter. De Europese vlag hijsen is een mooi gebaar om de belangen van internationale samenwerking te benadrukken. We steunen de motie, maar geven wel een kritische noot mee. STIP ziet graag dat we als raad meer sturen op visies en beleid. De motie is wat ons betreft erg dicht op de uitvoering.

Mevrouw TIMMERMANS (Onafhankelijk Delft): Voorzitter. Onafhankelijk Delft vindt het hijsen van de vlaggen een mooi gebaar, maar zoveel geld uitrekken voor een vierde paal en een vlag ... Nee, bedankt. We stemmen tegen.

De heer VISSER (CDA): Voorzitter. Ook het CDA vindt drie masten genoeg en we zullen tegenstemmen.

Mevrouw DE JONGH SWEMER (Hart voor Delft): Voorzitter. Ook Hart voor Delft vindt drie masten genoeg.

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met 25 tegen 11 stemmen, waarbij de fracties van het CDA, de ChristenUnie, Hart voor Delft, Onafhankelijk Delft en de SP ertegen hebben gestemd.

De VOORZITTER: Daarmee hebben wij straks een Europese vlag voor de deur.

In stemming komt motie 6.2.21 (De volgende stappen richting een rookvrije generatie) van de PvdA.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer GOMMERS (STIP): Voorzitter. Delft moet stappen maken naar een gezonde, vitale en rookvrije stad. In een eerder initiatiefvoorstel Naar een rookvrije generatie heeft de raad daartoe al opdracht gegeven. Het bedrag in deze motie vinden wij echt te hoog voor de middelen. Daarom zullen wij tegenstemmen, maar we beamen wel de gedachte erachter.

De heer VALK (CDA): Voorzitter. Als een van de twee opstellers van de initiatiefnota waar de heer Gommers aan refereerde, vind ik dit een goed initiatief om het roken verder te ontmoedigen. We hebben wel twijfels over het bedrag, maar we zullen deze motie toch het voordeel van de twijfel geven, gezien het doel.

Mevrouw VOOGT (VVD): Voorzitter. Ook de VVD vindt het belangrijk dat er aandacht is voor een rookvrije samenleving en omgeving. Tegelijkertijd denken we niet dat deze motie daar heel veel aan bij gaat dragen. Wij zullen daarom tegenstemmen.

De heer TREFFERS (Volt): Voorzitter. Als het bedrag was gereserveerd om roken te ontmoedigen hadden we voorgestemd, maar dit is op dit moment een te specifieke uitvoering van iets waarvan wij heel erg betwijfelen of het werkt. Daarom zullen wij tegenstemmen.

De VOORZITTER: Een stemverklaring is kort en krachtig.

Mevrouw DE JONGH SWEMER (Hart voor Delft): Voorzitter. Wij zijn tegen moties die de samenleving willen betuttelen en die eigen ideeën willen opleggen. Wij zullen dus tegenstemmen.

Bij de digitale stemming staken de stemmen met 18 tegen 18 stemmen, waarbij de fracties van het CDA, de ChristenUnie, D66, GroenLinks en de PvdA ervoor hebben gestemd en de fracties van Hart voor Delft, Onafhankelijk Delft, de SP, STIP, de VVD en Volt ertegen hebben gestemd.

De VOORZITTER: We missen echt een paar raadsleden, maar dit is wel leuk: we gaan hier nog eens lekker over door in de volgende raadsvergadering.

In stemming komt motie 6.2.26 (Directe inzet veegwagen na bladblazers en onkruidbeheer in straten) van Onafhankelijk Delft.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer VALK (CDA): Voorzitter. Ik denk dat het een hele terechte irritatie is van heel veel mensen dat dit niet direct opgeruimd wordt, maar tegelijkertijd is deze motie heel erg operationeel. Wij zullen dus tegenstemmen.

Mevrouw DE JONGH SWEMER (Hart voor Delft): Voorzitter. Wij steunen deze motie omdat wij houden van het praktische karakter, waar normale mensen heel veel baat bij hebben.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 6 tegen 30 stemmen, waarbij de fracties van Hart voor Delft en Onafhankelijk Delft ervoor hebben gestemd.

In stemming komt motie 6.2.27 (Terrassen langer open op weekmarktdagen, steun voor Delftse ondernemers) van Onafhankelijk Delft en Hart voor Delft.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 5 tegen 30 stemmen, waarbij de fracties van Hart voor Delft en Onafhankelijk Delft ervoor heeft gestemd en waarbij mevrouw Grobben van Hart voor Delft zich van stemming heeft onthouden.

In stemming komt motie 6.2.28 (Jongeren zijn een zelfstandige doelgroep) van Onafhankelijk Delft.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw ROMEIJNDERS (GroenLinks): Voorzitter. Jongeren zijn belangrijk en we willen OD uitnodigen om met ons in gesprek te gaan bij de evaluatie van de Huisvestingsverordening. Daarom stemmen we nu tegen.

Mevrouw FUNG FEN CHUNG (STIP): Voorzitter. STIP vindt het ook heel belangrijk dat we woningen voor jongeren realiseren, maar we kijken vooral uit naar de pilot inzake woningnood. Dan gaan we graag verder in gesprek. Nu stemmen we tegen.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 11 tegen 25 stemmen, waarbij de fracties van Hart voor Delft, Onafhankelijk Delft, de SP en de VVD ervoor hebben gestemd.

In stemming komt motie 6.2.29 (Watertappunten bij speeltuinen) van de ChristenUnie, STIP, de PvdA en GroenLinks.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer VALK (CDA): Voorzitter. Ik heb in mijn termijn niks hierover gezegd. Daarom nu: dit is gewoon een hele goede motie. Dank voor het initiatief.

De heer TREFFERS (Volt): Voorzitter. Daar kan ik me bij aansluiten.

De VOORZITTER: Dat is helemaal goed.

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt motie 6.2.31 (Bestem realisatiestimulans voor betaalbare woningbouw) van Volt.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw FUNG FEN CHUNG (STIP): Voorzitter. Aangezien er ook nog gekeken wordt naar de invulling van de besteding van de middelen, inclusief middelen voor de ambtelijke uitvoering en studentenwoningen, zullen we voor de motie stemmen.

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met 34 tegen 2 stemmen, waarbij de fractie van Onafhankelijk Delft ertegen heeft gestemd.

De VOORZITTER: Meneer Treffers, uw finest hour.

In stemming komt motie 6.2.32 (Een lerende aanpak voor opkomstbevordering bij verkiezingen) van Volt.

De VOORZITTER: Tijdens het debat zijn hier de nodige kanttekeningen bij gemaakt. Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer VISSER (CDA): Voorzitter. Democratie is overtuigen, zoals een oud-partijvoorzitter van ons zei. Dat heeft de heer Treffers gedaan. We zullen voor de motie stemmen, maar we zeggen daarbij dat het budget net als speeltijd niet op hoeft.

Mevrouw VOOGT (VVD): Voorzitter. Hoewel er een groot bedrag wordt genoemd, dragen wij de democratie natuurlijk een warm hart toe en vinden wij het belangrijk dat de opkomst vergroot wordt. Wij zullen dus voor deze motie stemmen.

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met 32 tegen 4 stemmen, waarbij de fractie van Hart voor Delft ertegen heeft gestemd.

In stemming komt motie 6.2.33 (Verruiming bezoekersuren) van Onafhankelijk Delft en Hart voor Delft.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer VALK (CDA): Voorzitter. Voor specifieke doelgroepen zoals mantelzorgers hebben we in het verleden een uitzondering bedongen, maar deze motie vinden we veel te algemeen. Daarom stemmen we tegen.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 11 tegen 25 stemmen, waarbij de fracties van Hart voor Delft, Onafhankelijk Delft, de SP en de VVD ervoor hebben gestemd.

In stemming komt motie 6.2.34 (Sparen voor toekomstbestendige en centrale viering van oud en nieuw) van Onafhankelijk Delft.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw VOOGT (VVD): Voorzitter. Zoals in mijn termijn al aangegeven vinden wij het belangrijk dat er gewerkt wordt aan een plan. Dat hoeft voor ons niet per se een centrale viering van oud en nieuw te zijn. Voor ons is de toezegging van de portefeuillehouder voldoende. Wij zullen nu dus tegen deze motie stemmen.

De heer TREFFERS (Volt): Voorzitter. Daar kan ik me bij aansluiten.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 8 tegen 28 stemmen, waarbij de fracties van Hart voor Delft, Onafhankelijk Delft en de SP ervoor hebben gestemd.

In stemming komt motie 6.2.35 (Steun voor binnenaccommodatie Kinderboerderij/Waterspeeltuin Tanthof) van Onafhankelijk Delft en Hart voor Delft.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer KRISHNASING (VVD): Voorzitter. Omdat ik persoonlijk in mijn functie betrokken ben bij de boerderij zal ik mij onthouden van stemming.

De VOORZITTER: Uitstekend, dat lijkt mij een heel goed plan.

De heer VAN DER STEEG (PvdA): Voorzitter. De PvdA draagt deze kinderboerderij ook een heel warm hart toe, maar we begrijpen ook heel goed wat het college daarover heeft gezegd. Daarom zullen we deze motie nu helaas niet steunen.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 8 tegen 27 stemmen, waarbij de fracties van Hart voor Delft, Onafhankelijk Delft en de SP ervoor hebben gestemd en waarbij de heer Krishnasing van de VVD zich van stemming heeft onthouden.

In stemming komt het voorstel inzake de Kadernota.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw DE JONGH SWEMER (Hart voor Delft): Voorzitter. Wij stemmen tegen de Kadernota, omdat we het niet eens zijn met de strategische investeringen die het college voorstelt. Wij maken andere keuzes.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met 28 tegen 8 stemmen, waarbij de fracties van Hart voor Delft, Onafhankelijk Delft en de SP ertegen hebben gestemd.

102. Sluiting.

De VOORZITTER: Dat brengt ons bij het eind van de vergadering. Ik wil een compliment geven en ook dankzeggen aan alle ambtenaren die hard gewerkt hebben aan de stukken die we vandaag hebben vastgesteld, ...

(Geroffel op de tafels)

De VOORZITTER: ... aan de griffie, die het allemaal heeft voorbereid ...

(Geroffel op de tafels)

De VOORZITTER: ... en aan onszelf, want we hebben het volgehouden. Iedereen een goede nacht!

(Geroffel op de tafels)

De VOORZITTER: Iedereen een goede nacht!

De vergadering wordt om 0.55 uur gesloten.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 17 juli 2025.

J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart – voorzitter.

J. Mimpfen – griffier.